Leto VII., štev. 29 | Ljubljana, petek 5. februarja 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

= Izhaja ob 4. zjutraj. =

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi u. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Opozarjamo, da se je celokupna redakcija «Jutra» preselila v Narodno tiskarno, Knafljeva ulica št. 5.

Ljubljana, 4. februarja.

Zbori Svetozarja Pribićevića v Sloveniji so segli klerikalcem globoko v živce. Od same nervoznosti opletajo zadnji čas «Slovenec» in drugi klerikalni listi okoli sebe, a se niti ne zavedajo, da bijejo s kolom po svoji lastni senci, a tudi po slavnem vodstvu politike SLS.

Najbolj v živo je zadel klerikalce oni del govora, v katerem je Svetozar Pribićević na podlagi zgodovinskih faktov dokazal, da so se samostojni demokrati že l. 1919. na zboru v Sarajevu izrekli proti centralizmu ter že takrat zahtevali najširšo avtonomijo občin, okrajev in oblasti v celi državi. **«Mi smo bili prvi,** ki smo spravili besedo o **dekoncentraciji** v naše javno življenje.» «Jaz se samo čudim, odkod je prišlo v javnost mnenje in naziranje, da smo mi samostojni demokratje nekaki fanatični centralisti,» tako je voditelj SDS z državniško fineso zavrnil demagogijo in klevete svojih nasprotnikov, obenem pa tudi na drastičnih slučajih izza ministrovanja slovenskih klerikalcev ugotovil, da klerikalci poleg vsega svojega separatističnega programa, v svojem delu **niso prav nič avtonomisti.** «Kadar so na vladi v Beogradu ali kadar nastane v Beogradu kombinacija, da bi mogli priti sami v vlado, so **baš oni največji centralisti!»** Tako jih je Svetozar Pribićević točno pogodil. Po svoji stari navadi in po starem običaju onih, ki kriče: «Primite tatu,» da bi obrnili pozornost od sebe na druge, so začeli klerikalci sedaj ostro kampanjo proti centralizmu v zmoti, da s tem zadenejo tudi demokrate. Zaman ta trud! **Centralizem** imajo na vesti klerikalci in če bije danes centralizem Slovenijo in Slovence, kakor popisujejo to klerikalni listi, je tega kriva edinole SLS!

Klerikalci, ki so imeli po prevratu večino v slovenski Narodni vladi, so bili tisti, ki so **odklonili sklicanje deželnega zbora,** četudi je tedanji notranji minister Svetozar Pribićević na to pristal. Klerikalci so bili tisti, ki so **vse funkcije deželnega zbora in deželnega odbora,** torej **vse avtonomne pravice, prenesli na vlado.** Klerikalci so bili tisti, ki so **avtonomne deželne doklade združili z državnimi davščinami,** jih odkazali državni blagajni ter tako ustvarili najtrdnejši temelj današnji davčni gorostasnosti. Takrat je bil seveda dr. Korošec ministrski podpredsednik, klerikalni generali pa so si domišljali, da so na Bleiweisovi cesti v Ljubljani ministri. Dr. Šusteršič jim je v svoji brošuri vse to krepko očital in zapisal, da so **zavrgli avtonomijo in uvedli centralizem** samo zato, ker so mislili, da so na svoje ministrske stole in poverjeniška mesta do smrti intabulirani. Pa pojdimo še dalje! Dočim so samostojni demokrati neprestano zahtevali, da se izvede ustava ter realizirajo oblastne in okrajne avtonomije, so klerikalci vse moči napenjali **proti samoupravi,** so stali ob sabotirali konstituiranje oblastnih organizacij ter še danes sprečujejo uvedbo pokrajinske, odnosno oblastne avtonomije. Kje bi bila gospodarska in socijalna vprašanja v Sloveniji, ako bi samo zadnjih pet let obstojala oblastna in okrajna avtonomija?! Ker bi bila po naši ustavi veliko širja, kakor ona deželnih zborov, bi lahko za slovensko ljudstvo še mnogo več dobrega storila kakor pa deželni zbori in odbori. Čisto novo bi bilo na Kranjskem delovanje okrajnih skupščin in odborov. S tem, da so klerikalci odklanjali te samouprave, so **postali največji pospeševatelji in protektorji centralizma.** G. Pašić, ki je vedno zadovoljen, ako vidi, da se steka ves denar v državne blagajne in radi tega nikdar ni bil navdušen za samoupravne korporacije, bi moral poslance SLS še prav posebno odlikovati, ker so mu s svojo politiko omogočali držati centralizem. Klerikalci vse to dobro vedo, a navzlic temu še naprej uganjajo otročjo ali pa brezumno politiko praznega besedičenja in natolcevanja, opuščajo pa bodisi iz lenobe ali pa iz nesposobnosti pozitivno delo na polju socijalnih reform in gospodarskega napredka, ki nas edino more rešiti preteče katastrofe.

Treba jasno in odločno povedati, da je za naše klerikalce geslo avtonomije le figovo pero, za katerim se zadovoljno skriva njihov rejenček — centralizem. Da pa vihti danes radikalsko-radićevski centralizem svoj neusmiljeni bič baš nad Slovenci, je pa še prav posebna zasluga SLS. Dr. Korošec je osedlal Radića, dr. Korošec je bil tisti, ki je s svojo nespretno politiko omogočil režim hrvatsko - srbskega dualizma v državi in dr. Korošec je bil, ki je pred nastopom RR - vlade vse storil, da je preprečil, da bi ostal v vladi kot Slovenec vsaj zastopnik samostojnih demokratov. Po vseh teh katastrofalnih dogodkih za SLS in za Slovence, pa **je klerikalni tisk sedaj še drzen, da vali** grehe svojih matadorjev na SDS, kakor da bi dva naša poslanca morala nositi desetkrat večjo odgovornost in to še za politiko SLS, kakor pa dvaiset klerikalnih poslancev. Mesto, da začenjate znova uganjati demagogijo s centralizmom, mesto, da varate ubogo ljudstvo in pišete laži, kličite raje svojim poslancem: **«Odložite mandate!»** To je še edino, kar oni lahko store **dobreza za Slovence.**

Pašić grozi z demisijo celokupne vlade

Konferenca predsednika vlade s Pavlom Radićem. — Ultimatum stricu Stjepanu Radiću. — Minister Simonović najavlja svojo ostavko.

Beograd, 4. februarja, p. Politični položaj postaja vedno bolj resen in zamotan. Radićeva afera radikale vedno bolj vznemirja in ustvarja v vladi silno nervozno razpoloženje. Radikali očitajo Radiću, da jih je prevaral in da se je samo za to vsedel v vlado, da reši sebe težke obtožbe in pa da neovirano lahko, po novi taktiki, organizira separatistično fronto. Okrog poldneva je povabil ministrski predsednik Pašić k sebi ministra Pavla Radića, s katerim se je dolgo razgovarjal. Kakor doznava vaš dopisnik z najzanesljivejšega vira, **je g. Pašić sporočil Pavlu Radiću, naj opozori svojega strica Stjepana, da mora brezpogojno nehati s svojim dosedanjim postopanjem, sicer predloži predsednik vlade takoj ostavko celokupnega kabineta.** Minister Pavle Radić je odgovoril predsedniku vlade, da pride St. Radić v par dneh v Beograd in da bo sam popravil vtis, ki ga je napravil s svojim postopanjem. Popoldne je minister Pavle Radić poslal stricu Stjepanu dolgo brzojavno poročilo ter **ga je pozval naj se takoj vrne v Beograd.**

Medtem so se v ministrski sobi zbornice zbrali vsi radikalski ministri in nekaj uglednih radikalskih poslancev. Njihov razgovor je bil zelo resen. Vsi so obsojali postopanje Stjepana Radića in naglašali, da mora napraviti g. Pašić konec neznosnemu stanju. Zlasti odločno je govoril minister za socijalno politiko Milan Simonović, ki je zahteval takojšnjo razčiščenje situacije.

Nocoj se je v političnih krogih raznesla vest, da je **minister za socijalno politiko Simonović najavil predsedniku vlade ostavko,** češ, da ne more več ostati v vladi, v kateri sedi tudi prosvetni minister Stjepan Radić, ki širi plemensko mržnjo s svojimi govori in ki se je s svojim postopanjem diskvalificiral kot minister. Minister Simonović je nadalje rekel, da **ne more več sodelovati z g. Radićem, čigar delovanje je v očitnem nasprotstvu z izjavo, ki jo je podal njegov nečak Pavle Radić v skupščini, ko se je HRSS prelevila v HSS.**

Zvečer je poiskal vaš dopisnik ministra za socijalno politiko Milana Simonovića in ga vprašal, kaj je z vestjo o njegovi ostavki. G. Simonović mu je rekel, da sicer ni predložil g. Pašiću pismene ostavke, da pa ne more več ostati minister in nositi odgovornost za postopanje svojega tovariša Stjepana Radića. Popoldne je o tem svojem stališču obvestil tudi g. Pašića in zahteval od njega, naj napravi konec dosedanjemu škodljivemu delovanju g. Radića, sicer mora izvajati posledice.

Med razgovorom ministra Simonovića z vašim dopisnikom je vprašal neki radikalski poslanec g. Simonovića: Zakaj pa ste to storili?» nakar je minister odgovoril: «Ali naj g. Stjepan Radić dela, kar hoče in moramo mi vse trpeti? Tega jaz nočem. Svojo ostavko bom predložil s takim utemeljevanjem, da po njem noben radikal ne bo mogel več sodelovati z g. Radićem!»

Beograd, 4. februarja, p. Vprašanje ali je sedaj mogoče, da izbije poleg krize vlade še kriza parlamenta, se v radikalskih krogih živahno tretira. Odgovor je negativen, ker se smatra, da krona ne bi dopustila razpusta Narodne skupščine, predno se izglasa budžet. Splošno se torej smatra, da je v slučaju razpada koalicije RR vsaka druga kombinacija verjetnejša nego razpust parlamenta pred 1. aprilom. Politični krogi zatrjujejo, da bodo prihodnji dnevi prinesli mnoga iznenadenja.

Beograd, 4. februarja, p. Radić se do nedelje vrne v Beograd.

Odgoditev razorožitvene konference

Vse članice sveta Zveze narodov pristale na odgoditev. — Sprejem Nemčije v Zvezo narodov. — Zastopstvo Madžarske na zborovanju Zveze narodov.

Ženeva, 4. februarja. č. Poslanik Zedinjenih držav v Švici je obvestil glavnega tajnika Zveze narodov Sira Erica Drummonda, da vlada Zedinjenih držav ne nasprotuje odgoditvi razorožitvene prekonference. Enako sporočilo je prejelo generalno tajništvo tudi od Velike Britanije in Brazilije. Bolgarska vlada, ki je bila pozvana, da imenuje svojega zastopnika v pripravljalni komisiji, je tudi pristala na odgoditev

Od vseh v Svetu Zveze narodov zastopanih držav doslej edino Belgija še ni odgovorila.

Ženeva, 4. februarja. s. Ker je sedaj gotovo da bo prošnja Nemčije za sprejem v Zvezo narodov prihodnji teden dospela v Ženevo, je verjetno, da bo imel Svet Zveze narodov začetkom prihodnjega tedna kratko sejo, na kateri bo sklepal o sklicanju zborovanja Zveze narodov radi sprejema Nemčije v Zvezo. Ni še gotovo, ali se bo vršila ta seja v Parizu ali Ženevi.

Zborovanje Zveze narodov bo najbrže določeno za marec. Na zborovanju se bodo bavili tudi z vprašanjem pomnožitve stalnih mandatov, ker je poleg Nemčije tudi več drugih držav, kakor n. pr. Poljska, zahtevalo stalne sedeže v Zvezi narodov. Vsled tega je pričakovati, da bodo priprave za to zborovanje trajale dalje časa.

Pariz, 4. februarja, s. Diplomatski urednik agencije Havas je doznal, da se je včerajšnji razgovor med min. predsednikom Briandom in angleškim poslanikom Crewejem nanašal na vstop Nemčije v Zvezo narodov, ki bo povzročil najbrže spremembo v zastopstvu držav med stalnimi organi Zveze narodov. Ker zahteva Nemčija mesto pomožnega generalnega tajnika, bo najbrže to mesto poverjeno grofu Brockdorff-fu-Mantzau, dosedanjemu poslaniku v Moskvi. Državni zunanji minister dr. Stresemann in grof Bernsdorff kot njegov namestnik bosta najbrže postala delegata nemške države.

Budimpešta, 4. februarja. s. Kakor piše »Magyar Orszag«, namerava vlada poveriti zastopstvo Madžarske na zborovanju Zveze narodov v Ženevi bivšemu ministrskemu predsedniku Pavlu Telekiju, če bi grof Apponyi to misijo odklonil. Ministrski predsednik namerava izročiti zunanji portfelj grofu Telekiju, ki bo torej došel v Ženevo kot član kabineta. Vstop Telekija v unitaristično stranko je baje v zvezi s to kombinacijo. Iz istega vira se doznava, da označujejo grofa Telekija kot morebitnega naslednika grofa Bethlena če bi eventualno odstopil.

Berlin, 4. februarja. s. Izvrševalni odbor mednarodne zveze akademikov za delo Zveze narodov se je danes sestal v Berlinu. Predmet letošnjega zborovanja bo pomen locarnske pogodbe za nacijonalno in mednarodno politiko. Debate se bo udeležilo 20 v zvezi zastopanih narodov.

Konflikt Stj. Radića z novinarji

Beograd, 4. februarja. p. Na svojem agitacijskem potovanju po Dalmaciji je smatral prosvetni minister Stjepan Radić za potrebno, da napade tudi novinarje. V Dubrovniku je rekel: «Novinar se ne more vsesti in napisati resnice. Ako bi pisal resnico, bi kmalu crknil.» Tudi ga. Radićeva je dejala novinarjem: «Sedaj boste novinarji zopet lagali.»

Zaradi teh napadov ministra Stjepana Radića so imeli novinarji in politični sotrudniki, uredniki in dopisniki vseh večjih listov sejo, na kateri so sprejeli izjavo, ki z obžalovanjem ugotavlja neupravičene izpade prosvetnega ministra na novinarje. Novinarji izjavljajo, da morajo odločno odklanjati insinuacijo, da se novinarji, politični sotrudniki listov pri svojem delu ne poslužujejo resnice. Novinarji ugotavljajo nadalje, da služijo državi in resnici in da ni mogoče od njih zahtevati, da bi se ravnali po trenotnem razpoloženju prosvetnega ministra, ki ne obvlada vedno svojega jezika in mora često demantirati celo ono, kar je govoril ne samo pred novinarji, ampak tudi pred tisoči drugih prič.

Diplomatski zbor pri Pašiću

Beograd, 4. februarja. p. Ministrski predsednik Pašić je sprejel danes poslanike Francije, Anglije, Italije, Amerike, Albanije, Turčije, Poljske in Avstrije. Poset diplomatskega zbora pri g. Pašiću smatrajo kot čin kurtuazije povodom vrnitve predsednika vlade iz inozemstva. Nekateri politični krogi pa trdijo, da je poset angleškega, francoskega in ameriškega poslanika pri g. Pašiću tudi v zvezi z ureditvijo naših vojnih dolgov pri zaveznikih.

Avdijence na dvoru

Beograd, 4. februarja. p. Včeraj so bili na dvoru sprejeti v avdijenci pri kralju ministri Miša Trifunović, Krsta Miletić in Vasa Jovanović. To avdijenco se po poročilu «Vremena» spravljajo v zvezo z najnovejšim zadržanjem St. Radića.

Beograd, 4. februarja. p. Na dvoru sta bila danes minister Miša Trifunović in poslanec Tomo Popović. Kralj se je v razgovoru z g. Popovićem živahno zanimal za razmero v Južni Srbiji.

Davčna preobremenitev Slovenije pred Narodno skupščino

Odločen nastop posl. Pivka: Davčna enakost je nacionalno vprašanje prvega reda. — Skupna resolucija cele opozicije. — Vladina večina in slovenski radićevci ž njo, jo odklanjajo.

Beograd, 4. februarja, r. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob pol 11. dopoldne. Po izvršenih formalnostih je prišla na dnevni red interpelacija posl. Pušenjaka na finančnega ministra zaradi davčnih olajšav v Sloveniji. Zastopnik finančnega ministra Uzunović je izjavil, da ne more prevzeti odgovornosti, ker je zato edino kompetenten — odsotni finančni minister. Glede pritožb, da je davčno breme posebno veliko v Sloveniji, da se davki neusmiljeno iztirjujejo, da se vrše eksekucije na veliko, pri čemer se dogajajo nepravilnosti, se je izgovarjal minister Uzunović, da se to ne vrši samo v Sloveniji (Živahni medklici.) Vse to izvira še iz preteklosti, krive so povojne posledice, razen tega pa obstoje v Sloveniji razni sistemi zakonodaje (!?), ki jih je treba zamenjati z novimi. Dokler ne obstoje, je nemogoče preprečiti, da bi se ne izvrševali. Izjavil je svoje zadovoljstvo, da so ravno slovenski uradniki bili tako vestni v pobiranju davkov in da se je davkov toliko iztirjalo, kolikor je bilo določeno. (V resnici seveda mnogo več. Op. ur.). Posl. Vesenjak je izjavil, da se ne zadovoljuje z izjavo ministra Uzunovića. Napadel je finančnega deelgata dr. Šavnika v Ljubljani, češ, da je izdal celo vrsto strogih odredb, da se Slovenija čim bolj pritisne v davčnem pogledu. Zatem je posl. dr. Šečerov govoril principijelno o davčni neenakosti ter je navajal kot primer obdavčevanje v Vojvodini, kjer obstoje razni davčni sistemi in ječi narod pod bremeni večkratnega obdavčenja za isto stvar. Z govorom dr. Šečerova se je končala dopoldanska seja.

Seja Narodne skupščine se je nadaljevala ob 5.30 popoldne. Najprej je dobil besedo klerikalec dr. Gosar, nakar je posl. dr. Ljudevit Pivko obširno razpravljal o davčni preobremenitvi Slovenije ter o potrebi izenačenja neposrednih davkov. Že pred štirimi leti je bila v Narodni skupščini opetovano naglašena potreba, da se predloži zakon o izenačenju davkov. Do danes se to še ni storilo. Enakost davkov ni le gospodarsko in socijalno, temveč je tudi nacijonalno vprašanje. Naši državljani se morajo čutiti enakopravne v naši kraljevini. Danes obstoja v naši državi petero vrst državljanov. (Samostojni demokrat dr. Gliša Tadić: «To je davčna federacija!») Tako postopanje je proti čl. 116. ustave. Na ta način se vzdržuje separatistično gibanje. Vidovdanska ustava je ustvarila načelo, da se ima unificirati in izgraditi zakonodaja. Govornik je nato naglašal zasluge Srbije, ugotovil pa je, da danes, sedem let po osvoboditvi, nihče ne more trditi, da imajo v naši državi vsi enake pravice. Če gospodje od SLS delajo odgovornega ljubljanskega finančnega delegata dr. Šavnika, smatra govornik, da ti udarci niso zadeli pravega krivca. On neče nikogar braniti, da pravičnost zahteva priznati, da je, kolikor govornik vé, dr. Šavnik svojemu šefu ministru odkrito povedal, da Slovenija sedanje davčne preobremenitve ne prenese več in da se bliža gospodarski katastrofi, ako zakonodaja ne priskoči pravočasno v pomoč. Dr. Pivko smatra, da obstoja sum, da se strahovita davčna praksa vrši na pritisk finančnega ministra, katerega naredbe pretankovestni uradniki le preveč točno izpolnjujejo.. Udarimo torej predvsem finančnega ministra, ki nikakor noče uvideti, da bije že dvanajsta ura. Še je čas. Pred skupščino je finančni zakon. Tu je treba vstaviti določbe, ki bodo vsaj nekoliko, a takoj olajšale situacijo. V Sloveniji imamo davke, ki jih drugod po naši državi sploh ne poznajo. Ali ni to čudno? Čujejo se pripombe, da je Slovenija bogata in da lahko plačuje. To je brezsmiselna in lažniva trditev. Pač je Slovenija dobro urejena, a je siromašna. Naš kmet ima skrbi, ki jih do l. 1914. ni poznal. Danes prodaja vse mogoče stvari in mnogokrat celo vse kar ima, samo, da se reši že zapadlih dolgov in pa — davkov. Bogati smo na lepih planinah in ceste so morda nekoliko boljše, nego drugod — toda od lepote naših krajev narod ne more živeti. Od male Slovenije ni mogoče zahtevati, naj plačuje petino davkov vse države. Doktor Pivko je nato našteval številke, koliko se plačuje v Sloveniji davščin ter je dokazal krivičnost davčne obremenitve Slovenije. Končno je izjavil, da soglaša z motivacijo za dnevni red interpelanta.

Nato sta govorila še davidovićevec Grol in zemljoradnik Kokanović, nakar je bila seja ob 8.30 prekinjena za eno uro. Ob 9.30 se je seja nadaljevala in je najprej povzel besedo spahovec Kurbegović. Med njegovim govorom je prišlo do ostrih spopadov med muslimani in bosanskimi radikali. Potem je govoril radikal Vičentije Matić, ki je branil vlado in predlagal prost prehod na dnevni red. Za njim sta govorila klerikalca Palež in Klekl, s čimer je bila debata končana.

Celokupna opozicija je nato predlagala skupščini sledeči prehod na dnevni red:

»Narodna skupščina ugotavlja: 1) **da presega davčna obremenitev našega gospodarstva in našega naroda meje normalnega obdavčenja zaradi stalnega in sistematičnega povečanja državnih izdatkov,** 2) **da so zaradi prevelikih in neenakih davčnih bremen postale razmere, v katerih živi naš kmet, delavec, obrtnik in drugi privredniki, neznosne in da gredo ti sloji gotovi gospodarski propasti nasproti,** 3) **da je zaradi vzdržavanja in poslabšanja starega davčnega sistema, zlasti osebne dohodarine, uvedbe novih davkov in doklad, linearnega povišanja dosedanjih davkov in brutalne davčne uprave, nastala med davkoplačevalci v poedinih krajih naše države neenakost, kakor v Sloveniji, Vojvodini, Dalmaciji, Bosni, Hrvatski in Slavoniji, in da so vsled tega davkoplačevalci gospodarsko že popolnoma izčrpani,** 4) **da današnja koalicijska vlada radikalov in radićevcev ni ničesar storila, da bi izenačila neposredne davke, ampak je celo zakonite olajšave zaradi ukinjenja nekaterih davkov, kakor davka na premoženje, izigrala s tem, da je dohodke ukinjenih davkov naprtila na druge davčne vrste v proračunu za leto 1926/27.**

Zato Narodna skupščina obsoja tako postopanje, ki krši ustavno načelo o enakosti davkov in prehaja na dnevni red.«

Potem je na kratko odgovarjal zastopnik fin. ministra Uzunović na izvajanja poedinih poslancev, nakar je skupščina okrog polnoči sprejela z večino glasov predlagani prosti prehod na dnevni red in s tem izrazila fin. ministru zaupnico, nakar je bila seja zaključena.

Slovenski radićevci so glasovali proti resoluciji opozicije.

Prihodnja seja jutri dopoldne ob 10. z dnevnim redom: Nadaljevanje proračunske debate.

Nemški nacijonalisti proti Hindenburgu

Pred razkolom nemških nacijonalcev.

Berlin, 3. februarja. z. Svoj čas so nekateri vodilni politiki nemško-nacijonalne in narodno-socijalne stranke ustanovili posebno zvezo. Na zadnji seji te zveze je prišlo do ljutih napadov na Hindenburga. Neki govornik je izjavil, da jadra Hindenburg v smer, ki nasprotuje njegovim volilcem. Za ta kurz je odgovoren državni kancelar Luther. Hindenburg se je že l. 1917. izkazal neodločnega, ko so desne stranke enodušno zahtevale odstop Bethmanna-Hollwega. Govornik smatra odveč zgubljati besede o Hindenburgu kot nekakšni nacijonalni nadi, zakaj človek, ki je l. 1918. stal na čelu štirimilijonske armade, katere devet desetin je bilo zanesljivih, a se ni povzpel do inicijative, da napravi konec novemberskemu puču, ravnotako ne more biti nobena nacijonalna nada kot oni nemški feldmaršal, ki je pred svojo izvolitvijo za državnega predsednika sprejel francoskega novinarja in mu dovolil daljši razgovor.

Berlin, 3. februarja. z. V delu nemško-nacijonalne stranke se opaža nezadovoljstvo proti zadržanju stranke v zunanji politiki. Razen viteza Richthofna, ki je voditelj šleske deželne zveze, je izstopilo iz stranke znatno število članov, zlasti v Šleziji. Kot poroča časopisje, nameravajo ti desidenti postaviti pri prvi priliki samostojno kandidatno listo.

Nemški bojkot Italije

Rim, 4. februarja. s. «Giornale d' Italia» piše na uvodnem mestu o bojkotu Nemčije napram Italiji. List meni, da je večina nemškega naroda proti takim ukrepom in upa, da bo nemška vlada, katere moč je sicer zaradi parlamentarnih razmer precej omajana, v interesu gospodarskih odnošajev opustila svojo rezerviranost.

Predlog za novo redukcijo uradništva

Beograd, 4. februarja. p. Radikalski poslanec dr. Velizar Janković je predložil vladi amandmane, s katerimi zahteva novo redukcijo uradnikov za 10 odst. Hkrati naj bi se tudi državni proračun znižal za 10 odstotkov.

Kratke brzojavke

Dr. Seipel v Berlinu

Berlin, 4. februarja. k. Danes dopoldne je sprejel bivšega avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla državni zunanji minister dr. Stresemann. Razgovor je trajal približno eno uro in je potekel zelo prisrčno. Pri tej priliki sta se oba državnika razgovorila o posledicah locarnske politike v splošnem in posebej z ozirom na srednjo Evropo. Dr. Seipel je bil sprejet v Berlinu z največjimi častmi. Opoldne je priredil dr. Seiplu avstrijski poslanik dr. Frank s soprogo svečan obed, ki so se ga udeležili številni člani državnih ministrstev in ruske drž. vlade. Popoldne je sprejel dr. Seipla v enourni avdijenci državni kancelar dr. Luther.

Ameriški kapital v italijanski industriji

Rim, 4. februarja. k. »Tribuna« piše, da je italijanska vlada pristala na 12 milijonov dolarjev posojila za piemontsko elektrotehniško družbo »Sip«. Ta udeležba ameriškega kapitala v italijanski industriji je posledica ureditve vojnih dolgov. Izposojeni denar bo izročen družbi v lirah in tudi vrnjen v lirah, ker bo finančni minister izvedel konverzijo dolarjev z liro. Posojilo bo trajalo 26 let in se bo obrestovalo po 7 odstotkov za amortizacijsko kvoto 456 odstotkov.

Nova ukrajinska stranka na Poljskem

Lvov, 3. februarja. Kongres rusinskih kmetov iz vzhodne Galicije, ki se je vršil v Stanislavovu, je sklenil ustanoviti novo malorusko ljudsko stranko s sledečim programom: lojalnost napram poljski državi, zahteva po teritorijalni avtonomiji, pravična izvedba zemljiške reforme v vzhodni Galiciji in vpoštevanje kulturnih potreb rusinskega prebivalstva. Statuti nove maloruske stranke so izdelani po primeru Piastove ljudske stranke.

Ponesrečen prevrat na Portugalskem

Pariz, 4. februarja. s. Kakor poroča »Chicago Tribune«, so izvedli hitro zadušeni upor na Portugalskem polkovnik Esteves in neka skupina radikalov. V Lizboni vlada že od včeraj popoln mir. Med uporom je bilo 20 oseb ranjenih s streli in več hiš poškodovanih od granat upornikov. Polkovnik Esteves in ostali voditelji kakor tudi 120 drugih oseb je bilo aretiranih. Voditelji upornikov se nahajajo kot ujetniki na krovu neke vojne ladje. Vojaški vodja zarote je izjavil pri aretaciji, da je imelo gibanje samo namen ustanoviti nacijonalno vlado radi revizije ustave.

Češkoslovaško jezikovno pravo

Praga, 4. februarja. k. Danes je izšla vladna naredba z dne 3. februarja, s katero se prične izvajati ustavni zakon z dne 2. septembra 1920. o načelih jezikovnega prava.

Nacijonalizacija industrije in trgovine v Angliji

London, 4. februarja. k. V spodnji zbornici je v imenu delavske stranke vložil poslanec Snowden predlog, v katerem toži radi vedno večje brezposelnosti, neznatnega zboljšanja poslovne krize in zagovarja temeljito reorganizacijo industrije ter trgovine na podlagi nacijonalizacije. Snowden zahteva razlastitev vsega premoženja v prid države in izvedbo intenzivnejšega poljedelskega pridelovanja.

Razpust organizacije tekstilnih delavcev v Italiji

Rim, 4. februarja. k. Velika organizacija tekstilnih delavcev «Fiot» je bila od milanskega prefekta razpuščena.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 3. februarja. Število brezposelnih nameščencev v celi Nemčiji je po zadnjem mesečnem poročilu prekoračilo 200.000 oseb, od katerih je okoli 65.000 žensk.

Zarota proti Pangalosu

Berlin, 4. februarja. p. Po brezžičnem poročilu iz Aten, je policija odkrila zaroto proti Pangalosu ter aretirala 14 oseb.

Povečanje italijanske mornarice

Rim, 4. februarja. k. V nekem časopisnem članku opozarja bivši mornariški minister Fecci na okolnost, da ima Francija na morju veliko večjo moč kakor Italija. Admiral resno opominja Italijo, naj po ureditvi armade misli skoraj tudi na povečanje mornarice.

Bolgarsko posojilo za emigrante

London, 4. februarja. s. «Financial News» beležijo vest, da so se pričela pogajanja o posojilu bolgarski vladi, ki naj bi se porabilo v prid beguncev. Pogajanja še niso dospela preko prvih priprav.

Mednarodno zborovanje soc. demokratskih kovinarjev

Praga, 4. februarja. k. Jutri se prično posvetovanja mednarodne federacije delavskih zvez kovinarjev socijalno demokratske smeri. Razpravljalo se bo o splošnem položaju kovinske industrije vseh dežel in o taktičnih ukrepih delavskih organizacij v kovinski industriji s posebnim ozirom na železni kartel, ki se snuje v Evropi. Med dosedanjimi udeleženci je prispel tudi poslanec Thomas.

O balkanskem paktu in naše stališče

Sporazum v Locarnu, ki ima namen, da zagotovi mir na zapadu, je rodil misel, da bi se slična pogodba sklenila tudi glede Balkana. To misel je prva sprožila Grška ne toliko iz stvarnih, marveč predvsem iz egoističnih razlogov, ker se pač čuti v svoji lahko pridobljeni posesti najbolj ogroženo. Zaveda se svoje slabosti, zato bi si rada z mednarodnimi pogodbami zasigurala svoje meje, o katerih vé, da bi jih ne mogla uspešno braniti ako pride v konflikt s katerimkoli svojih sosedov. Grška inicijativa sprva ni našla povoljnega odziva. Šele ko se je za stvar jela zanimati tudi Anglija, ki je radi svoje trgovine in svojih kolonij enako kakor Grška zainteresirana na tem, da se na bližnjem Vzhodu ne menja sedanje stanje, je stopilo vprašanje balkanskega pakta bolj v ospredje ter postalo predmet mednarodnega razmotrivanja.

Naša država nima nobenih osvajalnih namenov in načrtov, zato se je med prvimi načelno izrekla za to, da bi se z mednarodnimi pogodbami zavaroval status quo na Balkanu in se tako zasigural mir tudi na Vzhodu, ni pa obenem prikrivala, da nima posebne vere v učinkovitost tega po locarnskem vzorcu sklenjenega balkanskega pakta. Toda, kakor se zdi, tudi ostali svet ni posebno prepričan, da bi bil ta pakt ono čarobno sredstvo, ki bi jamčilo za mir na Balkanu. Zlasti v zavezniški Češkoslovaški niso posebno zaverovani v čarobni lek, ki ga naj nudi Balkanu garancijska pogodba. O tem nam priča stališče, ki ga zavzema glede balkanske ga pakta glasilo češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Švehle — **«Venkov»**.

Izvajanja agrarnega organa so zanimiva tem bolj, ker vsebujejo nazore, ki si jih doslej mi Jugosloveni nismo upali odkrito in smelo zastopati.

«Venkov» piše:

«Vogelni kamen miru je pravičnost. Ako ne počiva ta mirovna zgradba na tem temelju, ji ne dado trpežnosti nobeni podpisniki še tako pozorno in vestno sestavljenih pogodb. Nekega dne se zruši v prah in pesek krivičnosti, na katerem je bila zgrajena.

In prav tak je, le priznajmo to, slučaj «balkanskega pakta». Ni zanj predpogojev, ki bi upravičevali vero v uspešen in trajen njegov obstoj. Načela, po katerih je bil v poslednjem času uravnan in urejen, so bližja vsemu drugemu, kakor pravičnosti. **Predvsem v kolikor se tiče južnih slovanskih držav, Bolgarske in Jugoslavije. Ali smemo verjeti v stalnost kakega pakta, dokler ne bo priznana pravica Jugoslovenov na Solun in pravica Bolgarov na izhod k Egejskemu morju?**

Morda so to vznemirjujoče besede, ki se jih mora službena diplomatska govorica izogibati kakor vrag križa, vzne mirjujoče zato, ker podžigajo . . . Toda ali more tako beganje pred pravico in pravom služiti tako zamišljeni opori miru, kakršen bi naj bil pakt?

Neki evropski državnik, ki ni baš najmanj znan in ki ga ne smemo dolžiti protislovanskega mišljenja, je nekoč, ko se je govorilo o Stamboliijskega ideji ujedinjenja vseh južnih Slovanov v eno državo, skeptično vprašal: «Ali resno mislite, da se ta ideja danes, to je v doglednem času uresniči?»

Njegovi dvomi so bili upravičeni: ni bilo in ni dosedaj predpogojev za to. «Balkanski pakt», takšen, ki bi bil dejansko jamstvo trajnega miru, še danes tudi nima teh predpogojev.

Zato, ako bo morda tudi dejansko — sestavljen — namenoma se poslužujemo te besede —, kar ni izključeno pri znanem interesu Anglije za razmere na bližnjem Vzhodu, bo njegova funkcija omejena samo na posel uzde in ne prinese prizadetim narodom blagoslova večnega miru, ki ga lahko dado samo pogodbe, posvečene po pravičnosti.»

Ugledni češki list s tem čisto odkrito pove, da bi bil po njegovem mnenju balkanski pakt jamstvo miru samo v slučaju, da preje dobi na eni strani Jugoslavija **svoje naravno pristanišče Solun, na drugi pa Bolgarija svoj izhod na Egejsko morje.** Dokler pa se tem naravnim postulatom obeh slovanskih držav na Balkanu ne zadosti, je vsak varstveni pakt na Balkanu iluzoren, je udarec v vodo.»

Toda kakršen je mednarodni položaj sedaj, se ni nadejati, da bi se izpolnil ta predpogoj za učinkovitost in uspešnost balkanskega pakta. Kakor smo že omenili je pri tem paktu zainteresirana tudi Anglija. In baš iz Anglije prihajajo glasovi, ki niso naklonjeni misli, da bi se balkanska varnostna in garancijska pogodba postavila na pameten in solden temelj. Nedavno tega so namreč priobčile **«Times»**, ki veljajo za organ angleškega zunanjega urada, prikrit napad na našo državo, očitajoč ji, da odkrito teži po Solunu in spravlja s tem v nevarnost zaključitev balkanskega pakta.

Naše ministrstvo zunanjih del se je tega očitka tako prestrašilo, da je hitelo slovesno ugotavljati, da Jugoslavija sploh nima nobenih osvajalskih nakanamoli da bi poželjivo upirala svoje poglede na Solun.

Menimo, da bi bilo tu na mestu več možatosti. Ako si je češkoslovaški poloficiozni organ upal natočiti glede balkanskega pakta čisto vino, bi tudi mi, ki smo pri paktu direktno prizadeti, lahko povedali na vsa usta, da smo pač pripravljeni skleniti in podpisati balkansko garancijsko pogodbo, da pa smo o nji prepričani, da ostane ta pogodba na papirju, ker ne sloni na solidnih in naravnih temeljih in ker hodi življenje nevzdržno svoja pota, na katerih se ne da zadrževati ali omejevati po papirnatih pogodbah!

Pogajanja med sovjetsko Rusijo in Švico

Poročalo se je že, da so se pričela pogajanja med sovjetsko Rusijo in Švico za obnovo diplomatskih zvez, ki so prekinjene, odkar je ruski poslanik Vorovski postal žrtev atentata v Švici.

Ta pogajanja v Švici niso posebno popularna razen pri levičarskih elementih. V Švici se je ves čas zelo mnogo pisalo zoper sovjetsko vlado in zoper prve metode boljševiškega režima, katerega žrtev je postalo tudi precej švicarskih podanikov. Atentator, ki je ustrelil Vorovskega, je storil svoje dejanje kot maščevalni čin za vse ono, kar so pretrpeli Švicarji, osobito atentatorjevi sorodniki, pod sovjetsko vlado. Tudi sedaj so desničarski listi v Švici dvignili velik krik zoper zbližanje z Rusijo, oziroma točneje: zoper sovjetske pogoje.

Baš te dni je švicarski Zvezni svet sklepal o ruskih predlogih, oziroma zahtevah. Ni jih mogel sprejeti v celoti, marveč je sestavil protipredloge ter jih izročil Hennessyju, francoskemu poslaniku v Bernu, da jih sporoči sovjetski vladi. Ta je odgovorila nanje tako, da v Švici z odgovorom niso prav nič zadovoljni. O teh predlogih in protipredlogih se sicer ni izvedelo nič podrobnega, ali iz komentarjev v časopisju je razvidno, da je vendarle še precej načelne razlike med švicarskim in ruskim stališčem. Najnovejše vesti označujejo sovjetske pogoje kot poniževalne za Švico. Rusija se ne zadovoljuje s tem, da ji Švica še enkrat ponovi svoje obžalovanje radi umora Vorovskega, ki ga je izrekla že takoj oni dan po umoru v oficijelni noti. Zahteva od Švice drugo obliko zadoščenja, ki bi bila zanjo direktno poniževalna. Kar se tiče finančne odškodnine, ki to je Švica pripravljena plačati hčeri umorjenega, zahteva sovjetska vlada, da se izvrši v obliki prave odškodnine, in odklanja, da bi se ta zadeva strnila s problemom ureditve švicarskih odškodninskih zahtev. Švicarji zahtevajo namreč odškodnino za oplenitev poslaništva, usmrtitev legacijskega tajnika ter za usmrtitev in aretacijo švicarskih državljanov; Čičerin zahteva celo, da Švica te svoje zahteve sploh umakne.

Te pogoje smatra švicarski Zvezni svet za nesprejemljive in namiguje se, da nadaljuje pogajanja samo še z ozirom na Zvezo narodov.

Kot posredovalec med Švico in sovjetsko Rusijo je nastopila Francija. Trdi pa se, da izhaja pobuda za sporazum od Zveze narodov in da se je Švica odločila za pogajanja pod vplivom od te strani. V tem pogledu je seveda stvar za Švico precej kočljiva, bolj kakor za katerokoli drugo državo. Švica je sedež Zveze narodov; tu se shajajo zastopniki in diplomatski predstavitelji takorekoč vseh svetovnih držav. Zato mora biti Švica takorekoč nevtralna država napram vsakomur, ne more tako samostojno voditi pravde s katero od držav, kakor ostale. Sovjetska Rusija sicer ni član Zveze narodov, toda to ni bistveno. Saj se vrh tega v Švici vršijo tudi drugačna pogajanja; zdaj so to pogajanja za sklep garancijskega pakta, zdaj razorožitvena konferenca, tretjič kaj drugega sličnega. Rusija se kljub vsemu vendarle vedno bolj približuje ostali Evropi in se bo še bolj, ako uspo n. pr. finančna pogajanja s Francijo. Zelo verjetno je, da se bodo kmalu sovjetski diplomati udeleževali takih pogajanj, čeprav morda sprva le neoficijalno. Saj se slično tudi Amerika udeležuje mnogih mednarodnih akcij, čeprav ni član Zveze narodov. Za Rusijo je tedaj potrebno, da se postavijo odnošaji do Švice na normalna tla, še bolj pa je to potrebno za Zvezo narodov in za Švico samo; sicer bi se morale mednarodne konference začeti ogibati švicarskih tal, ako bi računale na sovjetsko sodelovanje.

Pričakovati je tedaj, da se kljub dosedanjim razlikam v stališčih vendarle kmalu doseže soglasje med Bernom in Moskvo.

Porazna kritika o najnovejši opoziciji v celjskem obč. svetu

Celje, 4. februarja.

Glede na to, da bodo nasprotni listi prinašali radi najnovejše koalicije NRS, NSS in SLS v celjskem občinskem odboru proti dosedanji večini razne klevete in iz trte izvita poročila, prinašamo v celoti izjavo, ki jo je podal na včerajšnji seji občinskega sveta v imenu SDS-kluba občinski svetnik g. Ivan **Prekoršek** in drastično slika ves položaj:

«Moj predgovornik tov. dr. **Božič** je po mojem mišljenju na interpelcijo, oziroma predlog današnje opozicije, ki jo vodi g. dr. Goričan, odgovarjal prestvarno. Tega ta opozicija s svojo nestvarnostjo ni zaslužila. Jaz hočem konstatirati le nekaj dejstev, ki bodo pokazala vso moralno vrednost te opozicije. Ne v prejšnjem, ne v sedanjem občinskem svetu nismo bili demokrati večina: kar se je sklepalo in sklenilo doslej v tej hiši, se je sklenilo vedno tudi z vašimi glasovi, gospoda od opozicije! Za današnjo sejo se je delala velika senzacija, saj jo je tako marljivo in skrbno pripravljalo glasilo te opozicije ljubljanski «Slovenec». Ugotavljam, da so gospodje, ki dvigajo danes **junaško** prapor opozicije in hodijo tožit gospoda župana k gospodu velikemu županu, izvoljeni z nami skupno na listi Narodnega bloka, kjer smo si začrtali skupen program tako v vprašanjih gospodarstva in občinske uprave, kakor v nacijonalnih vprašanjih, v kolikor prihajajo tu v poštev. Gospoda, mi smo ta program skupno podpisali in do predvčeraj skupno na njem delali. Za vse delo nosite z nami vred polno soodgovornost, četudi ste žal pri delu stali radi bolj ob strani. Soglasno ste sprejeli in izglasali mestni proračun za leto 1926! Ali ste takrat spali, ko ste dvigali roke, ali pa danes ne spadate v to hišo, ki mora stati na višjem nivoju, kot kaka mala hribovska občina.

Socijalni demokrat g. Koren in gospod dr. Ogrizek sta izražala veselje nad razbitjem Narodnega bloka v tej hiši. Jaz pravim, da mi, ki damo nekaj na načela in možatost, za ljudmi, ki danes teptajo to, na kar so včeraj prisegli in za kar so glasovali, ne bomo pretakali solz! S frazo graditve mestnih stanovanjskih hiš je na tem mestu že marsikdo iskal popularnosti. Bila sta velika v tem pogledu gg. Koren in Leskovšek. G. dr. Goričanu, ki hoče z zidanjem stanovanjskih hiš na občinske stroške postati slaven, želim odkritosrčno več političnega uspeha, kakor sta ga žela gg. Koren in Leskovšek, ki sta imela v prejšnjem občinskem svetu za seboj celo armado zvestih glasovalcev, danes pa sedi g. Koren tu med nami sam. Ko se je v proračunski seji od strani narodnih socijalistov stavil predlog za podžupansko plačo g. podžupanu Gobcu, smo mi ta predlog iz stvarnih razlogov odklonili, glasovala sta z nami oba gospoda od nemške gospodarske stranke ter tudi tisti gospodje, katere vodi danes g. dr. Goričan; tudi klub narodnih socijalistov ni enotno glasoval za svojega voditelja; predlog proti podžupanski plači pa je stavil sam g. dr. Goričan!

Do tu sem je bilo naše delo stvarno in dobro, saj se je vršilo v soglasju z vami gospoda, ki ste bili istotako mnenja, da se naj spoštuje občinski red in statut. Tu pa je kar naenkrat nastal preobrat in jaz se ne morem ubraniti vtisa, da je iz tega vzrasla vsa nestvarnost, s kojo se odlikuje današnja opozicija, ki ne zna drugega povedati, kot v slabši obliki to, kar smo mi doslej vršili in pri čemur ste nam do pred kratkim vi vsi zadovoljno pritrjevali. Ne pričakujte in ne zahtevajte torej od nas, da vas pri vsej stvarnosti, ki nam je nihče v tej hiši ne more odrekati, ne moremo vzeti stvarno in resno tako dolgo, dokler boste s frazo o stvarnosti in skrbi za občinsko gospodarstvo nastopali tako nestvarno, kakor ste s svojim nastopom pravkar pokazali. Nas ni strah onih volilcev, ki so nam dali mandate, kako pa bodo volilci Narodnega bloka obračunali z vami, je vaša stvar!»

Radić in muslimani

Beograd, 4. februarja.

V današnji «Politiki» objavlja predsednik JMO dr. Mehmed Spaho članek, v katerem se bavi z Radićevimi izjavami o muslimanih. Dr. Spaho ugotavlja, da je na Radićev shod v Sarajevu došla večina ljudi iz gole radovednosti. Radićevo snubljenje ni moglo izpremeniti prepričanja muslimanov, da morajo tudi nadalje ostati v JMO. Radićevci in radikali mislijo, da je mogoče pridobiti muslimane za njihove stranke, v čemer se pa motijo. Treba je upoštevati, da so se prebivalci v Bosni in Hercegovini že stoletja ločili po veri in da so vse dosedanje vlade v svoji politiki napram muslimanom pokazale premalo volje za priznanje njihove enakopravnosti z ostalimi drugoverci. Radićeva stranka je nedavno pričela aktivno sodelovati pri državnih poslih, a doslej muslimani še niso imeli prilike dejansko spoznati, da obstoji pri njih boljše razpoloženje napram muslimanom. Radić ne more imeti uspeha med muslimani v Bosni in Hercegovini tudi zaradi svoje dosedanje politike, ki se ne more imenovati drugače kakor avstrijakantska. Muslimani nadalje vedo, da je glavni krivec padca zadnje Davidovićeve vlade ravno Sti. Radić sam. Radićevci s svojimi obljubami, pa tudi radikali s svojim nasiljem in korupcijo naj ne iščejo pristašev med muslimani, ker so njihove metode v naprej obsojene na neuspeh. Muslimani so pripravljeni podpirati samo one, ki so pripravljeni uvesti v državno upravo duha enakopravnosti, spoštovanje zakonov in ne samo verske strpljivosti, ampak tudi bratske ljubezni. Končno naglaša dr. Spaho, da izmed vseh prebivalcev Bosne in Hercegovine muslimani najmanj žele vzdržati ločenost po verah, ako pa obstoji, **nosijo krivdo oni, ki so svoji politiki dali strankarsko obeležje, ki je istočasno tudi ekskluzivno versko.**

Mladinska organizacija

Kamnik, «Edinost» v Kamniku je imela v soboto 30. p. m. redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Žiger Lj. predsednik; Vedlin Mirko podpredsednik, Homar Ivanka tajnica, Debeve Božo blagajnik; v odbor pa: Potočnikova, Homar Silvo, Lavrič, Pirc, Aparnik, Čevnja in Flere Al. Revizorjem sta bila izvoljena: dr. Karba in br. Janežič. Zvezo je zastopal br. Šimnovec, krajevno organizacijo SDS. pa g. dr. Karba, ki je v krasno zamišljenem govoru bodril mladino, naj poseča sokolsko telovadnico in krepko dela za napredek društva «Edinost». Izvoljeni so bili dalje tudi načelniki posameznih odsekov, tako: za ženski sport sestra Kemperlova, za dramatični odsek br. Marinšek, za nogomet br. Janežič in tamburaški odsek br. Jezovšek. Želimo novemu odboru veliko uspeha in napredka!

Politične beležke

+ **Pribićević v Zagrebu.** Dne 7. t. m. ob 10. dopoldne se vrši v Zagrebu v prostorih Music - Halla veliko zborovanje SDS, na katerem bodo govorili njen predsednik Svetozar Pribićević, bivši minister Miloš Savčić, poslanec Gligorije Božović, posl. dr. Pivko in beograjski univ. profesor dr. St. Stanojević. Po shodu se vrši v Grandhotelu skupni obed, ob 9. zvečer v prostorih Sokola v Bogovićevi ulici 7 velika demokratska zabava. Zagrebškega shoda se udeležijo tudi zastopniki ljubljanske in mariborske oblastne organizacije SDS.

+ **Kriza vlade ali kriza parlamenta?** Včerajšnji «Obzor» razpravlja o nesoglasjih med radikali in radićevci in ugotavlja, da Radić doslej v ministrskem svetu **sploh še ni postavil nobene zahteve,** ki bi mogla zrušiti sedanji položaj, vsled česar Pašić tudi še ni imel prilike, da bi kakšne Radićeve predloge odklonil ali sprejel. Vse nezadovoljstvo je doslej še neoficijelno in samo znak razpoloženja. Odnošaji v vladi so pokvarjeni in razpoloženje za nadaljno skupno delo je ponehalo. Vidi se, da ni bilo niti Pašiću in niti Radiću mnogo za sedanji režim. Oba gledata na položaj s svojega strankarskega stališča in oba računata, da bi z volitvami mogla zboljšati svoj položaj. Dočim Pašić gotovo ne bi želel volitev, ako bi mu ne bil zagotovljen volilni mandat, pa se zdi, da bi Radić v času volitev raje bil v opoziciji, ker bi imel bolj proste roke. Ako bi bila državna politika samo odvisna od računov vladajočih, bi došlo že v osmih dneh do krize in bržkone bi prišlo do volitev. Državna potreba pa zahteva sprejem proračuna in najnujnejših zakonov ter ni dvoma, da bo krona skušala vzdržati parlament in se izogniti volitvam. More priti do krize vlade, nemogoče pa je, da bi vlada izzvala krizo parlamenta. Razbiti se more sedanja vladna koalicija, ni pa treba volitev, ker je v sedanjem parlamentu še dovolj možnosti za sestavo vlade, ki bi sprejela proračun ter zakona o izenačenju davkov in o centralni upravi. «Obzor» pravi, da bi se politika sporazuma, ako sta se je naveličali radikalna in radićevska stranka, mogla nadaljevati tudi z drugimi strankami. Navajamo izvajanja «Obzora» kot dokaz, da tudi oni listi, ki so se doslej z vso vnemo zavzemali za sedanji režim in njegovo politiko, obupavajo nad njegovim nadaljnim obstojem.

+ **Sedaj se je oglasil tudi posl. Angjelinović** in dementira, da bi se bil izjavil o vstopu davidovićevcev v vlado, kakor je poročala neka beograjska korespondenca. Posl. Angjelinović izjavlja, da nikomur že več mesecev ni dal nobenega intervjuva. To verjamemo. Na drugi strani pa nam je znano, da gosp. Angjelinović rad zelo mnogo govori in vemo tudi, da pripada oni grupi v Davidovićevem klubu, ki je absolutno za vstop v vlado. Zatrjevati, da v Davidovićevem klubu ne obstojajo dve (ali še več) zelo izraziti struji, ki si deloma prav ostro nasprotujeta glede politike kluba, pa se pravi negirati notorična dejstva, ki se z nobenimi demantiji Davidovićevega kluba in z nobenimi izjavami gosp. Angjelinovića ne dajo spraviti s sveta. Gosp. Angjelinović torej ni govoril z nobenim novinarjem; on se je le — zagovoril. Vse skupaj pa je, kakor pravi «Slovenec» — samostojno - demokratska intriga . . .

+ **Kako se je Radić prelevil v centralista.** O tem je obširno govoril v Dubrovniku, kjer je razlagal, kako so se razvijala pogajanja z radikali, preden so radićevci kapitulirali. Dejal je med drugim: «Tri stvari so, ki jih mi (radićevci) ne moremo in nočemo opustiti: človečanstvo, štednja z državnim denarjem ter širjenje prosvete in gospodarstva med narodom. To ni bil pogoj, marveč samo predlog, nasvet. Nato pa smo v lahnem, nevezanem razgovoru še dostavili: **tudi centralizma ne bomo odpravili** in ga nočemo opustiti, samo da se to ne sme takoj pokazati, ker bi sicer vi (kmetje) skočili pokonci kakor risi!» . . . Pa še pravijo, da je Radić strahopeten. In vendar še doslej ni bilo človeka, ki bi se upal tako iskreno priznati pred svojimi ljudmi, kako ih je sleparil. Radić bogme ni strahopetec, pač pa nekaj drugega: njegovi volilci so slepci in kimavci.

+ **Minister prosvete proti prosveti.** Ob priliki vpokojitve devetih zagrebških vseučiliških profesorjev je napisal v beograjski »Politiki« profesor beograjske univerze g. St. Stanojević članek, v kojem je naglašal, naj akademska omladina beži od stroke, v kateri postopa minister s poštenimi uradniki v zavodih, ki so ponos naše kulture, kakor postopajo žandarji s pijanimi izgredniki v nočnih kavarnah. To ni bilo dovolj seljaškemu ministru prosvete. Dne 30. januarja je poslal rektoratu zagrebškega vseučilišča brzojavko, v kateri naroča, naj se vpokojeni profesorji takoj razrešijo, v kolikor se to še ni zgodilo. Prosvetni minister St. Radić je v tej brzojavki še naročil, da se mora to izvršiti pod osebno odgovornostjo rektorja. Upoštevati je pri tem, da rektorat zagrebške univerze sploh še ni prejel ukazov o vpokojitvi devetih profesorjev. Če bi jih prejel, bi po uradniškem zakonu smel te profesorje šele 30 dni pozneje odvezati od njihove dolžnosti. Če se upošteva, da se je ta vpokojitev izvršila koncem vseučiliškega semestra, ko se pričenjajo kolokviji ter izpiti in da so nekateri dijaki izgubili vse svoje profesorje, potem je še bolj jasna nesmiselnost prosvetne politike g. Radića.

Naši kraji in ljudje

Ob 50letnici smrti voditelja goriških Slovencev dr. Karla Lavriča

Dne 3. februarja je minilo 50 let, odkar je umrl zaslužni goriški narodni buditelj dr. Karol Lavrič.

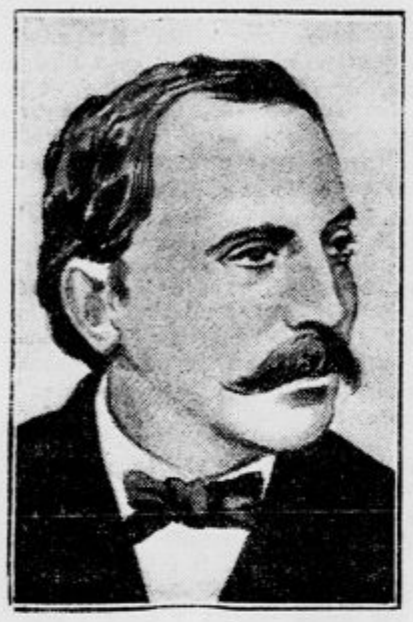

Karol Lavrič je prišel na svet na Premu leta 1820. Že kot otrok je izgubil očeta, nakar se je mati preselila ž njim in z njegovim bratom v Gradec. Tam je študiral in dovršil srednjo šolo ter univerzo. Ko se je leta 1838. na Vrazovo pobudo ustanovila v Gradcu prva slovenska čitalnica, ki je štela 22 akademikov, je bil med njenimi člani tudi dr. Lavrič. Čitalnica je imela v svojem programu tudi učenje slovanskih jezikov. Menda se je radi tega zdela oblastim nevarna, vsled česar jo je policija kmalu razpustila, ali, kakor se glasi neko poročilo, «razpodila».

Ko je dr. Lavrič končal svoje študije na univerzi, je šel v Trst, kjer je stopil v sodnijsko službo. Leta 1848., v dobi «Pomladi narodov», ko so se zamajali absolutistični temelji avstro - ogrske monarhije, je postal dr. Lavrič v Trstu radi popolnega obvladanja slovenščine namestnik državnega pravdnika pri kolegijalnem sodišču v Sežani.

Dr. Lavrič se je v tem času zelo živahno zanimal za politiko. Vse ozračje je bilo polno političnega duha. Načelo, za katera se je sklenil boriti v političnem življenju, so bila: človečnost, pravice ljudstva in svoboda narodov.

V Trstu je mnogo občeval s tržaškimi rodoljubi tedanjega časa. Študirajoč razmere v političnem svetu, je prišel do prepričanja, da bi bila zveza z Nemčijo zelo koristna za slovanske narode. V tem smislu se je potegoval celo za volitve v Frankobrod. Bil je mnenja, da bi taka zveza ne bila škodljiva, če bi seveda Nemčija garantirala slovensko narodnost ter ne bi ovirala izobraževanja Slovencev.

Ko je prišel Bachov absolutizem, so prišle posledice tudi za politiko doktorja Lavriča. Birokratizem je bil tako hud, da se je odtegnil državni službi ter se posvetil advokaturi. Toda tudi advokatski stan je imel tiste čase svoje težave. Ker se je zdel dr. Karol Lavrič Avstriji nevaren ter je bil razupit kot panslavist, ga država ni pripustila k advokaturi. Dr. Lavrič pa se je na svojo politično karijero previdno pripravljal in je dosegel, da mu je vlada dovolila odpreti odvetniško pisarno v Tolminu.

Na Tolminskem je bilo tedaj vse pusto. Gospoda se je zbirala v nemškem «Lesevereinu», katerega je razbil doktor Lavrič leta 1860. s tem, da je društvo pretvoril v slovensko čitalnico. Tu so se zbirali pevci, vršila so se predavanja in «Besede» in duši tega gibanja sta bila dr. Lavrič ter Valentin Luznik, domač kmečki fant iz Poljubinja. Na tolminske «Besede» so prihajali ljudje s Kobariškega, iz Baške doline, iz Kanalske kotline ter s Cerkljanskega.

Leta 1863. se je preselil dr. Lavrič v Ajdovščino na Vipavsko. Ustanovil je čitalnico, uvedel slovensko uradovanje. Tudi na sodniji je govoril slovenski. V Ajdovščini je ostal do leta 1869. Leta 1868. do 1870. so goriška taborska leta. Ljudska zborovanja so prirejali Slovenci tedaj po češkem vzgledu in program ljudskih taborov je bila zahteva po zedinjeni Sloveniji, enakopravnosti slovenskega jezika v javnem življenju in zahteva po vseučilišču. Kot postranske stvari so se obravnavale na taboru zadeve lokalnega značaja.

Ko je bil dr. Lavrič v Ajdovščini, se je vršil dne 18. oktobra 1868. prvi največji slovenski tabor na Goriškem, znani tabor v Šempasu. Nad 10.000 ljudi je bilo zbranih, glavni govornik pa je bil dr. Lavrič. Navdušenje je bilo nepopisno. Zavest, ki se je zbudila, ni več ugasnila, dežela je bila prebujena in zahteve po sličnih zborovanjih so bile čim dalje večje.

Naslednje leto je vodil dr. Lavrič še tri tabore. 29. aprila je govoril v Tolminu, kjer je nastopil tudi dr. Tonkli, meseca maja se je vršil tabor v Sežani, v oktobru pa v Biljani, v Brdih. Na tisoče in tisoče goriških Slovencev je manifestiralo svojo narodno zavest in voljo.

V Tolminu in Ajdovščini je dr. Lavrič doznal, kako zelo potrebujejo Slovenci inteligentov. Sprejel je torej v svoj program tudi to točko in je začel vzgajati naraščaj. Srednje šole v tedanjem času niso bile take, da bi lahko dale narodu primeren naraščaj, zato je dr. Lavrič, ki se je iz Ajdovščine preselil v Gorico, posvetil svoje prvo delo gimnazijski mladini. Hotel je vzgojiti vsaj enega izvrstnega govornika ter je začel poučevati gimnazijce po dve uri na teden v govorništvu. Najprej je predaval v čitalnici, pozneje pa v tretjem gimnazijskem razredu.

Dijaki, ki so obiskovali Lavričeva predavanja, so bili zelo navdušeni. Njih število je stalno naraščalo in poleg govorništva je predaval dr. Lavrič tudi deklamatoriko. Recitirale so se Prešernove in Stritarjeve pesmi, v vmesnem času pa je dr. Lavrič razlagal pojme svobode, narodnosti in politike, vabil dijake na svoj dom ter jim dajal praktična navodila. Leta 1870. je ustanovil goriško «Sočo». Malo prej je prenehala izhajati Marušičeva «Domovina». Ravnatelj lista je bil dr. Lavrič, ki se je 1. decembra 1870. udeležil v Ljubljani shoda jugoslovenskih poslancev, med katerimi sta zastopala goriško deželo dr. Lavrič in dr. Tonkli.

Čas ustanovitve «Soče» pa je bil obenem čas politične diferencijacije goriškega ljudstva, ki se je razcepilo v naprednejšo in v konservativno strujo. «Soča» je bila glasilo naprednih ljudi, konservativni krogi pa so začeli izdajati svojo «Slogo».

Ko so prišle deželnozborske in državnozborske volitve, je imela Goriška dve stranki, ki sta se leta 1876. zopet zložili in obdržali «Sočo» kot skupno glasilo. Kmalu pa se je pokazalo, da idejne divergence ne prenesejo kompromisov.

Dr. Lavrič je bil leta 1870. tudi deželni odbornik. Kot tak je predlagal, ko se je sklepalo o uradnem jeziku pri deželnih uradih, popolno enakopravnost obeh deželnih jezikov. Njegov predlog pa je propadel. Posledice političnega razkola so se kmalu pokazale tudi v Lavričevem zasebnem življenju. Klijenti so ga začeli zapuščati in dr. Lavrič je postajal potrt in razdražljiv. Oklenil se je sicer «Soče», v kateri je pisal politične članke in podlistke, toda končno se je preselil zopet v Tolmin, odkoder je 1876. odšel v Trst. Omračil se mu je um in 3. februarja se je ustrelil v goriškem hotelu «Pri treh kronah».

Z dr. Lavričem je legel v grob idealen in velezaslužen mož, političen talent prve vrste, ki ima posebno za probuditev našega naroda na goriškem nevenljive zasluge.

Letošnja svetosavska svečanost na Dunaju

V prostorih bivšega Schwarzenbergovega Kazina na dunajskem Ringu je obhajala jugoslovenska kolonija na Dunaju letos koncem januarja svetosavsko svečanost.

Prireditveni odbor, kateremu je stal na čelu konzul na Dunaju g. Gjorgje Josimović, je najel nalašč luksurijozne prostore na Ringu, da pokaže zunanjemu svetu reprezentativno svetosavsko zabavo. Povabil je na prireditev člane jugoslovenske kolonije in številne drugorodce. Ti so se odzvali v tako častnem številu, da je postala dvorana kmalu pretesna in so morali mnogi oditi.

Treba je predvsem zabeležiti, da so se udeležili zabave tudi diplomatski in konzularni zastopniki tujih držav na Dunaju. Prišli so poslaniki in konzuli češkoslovaške in poljske republike, Bolgarije in Rumunije, zastopniki republike Avstrije, Italije in celo japonski konzul je posetil prireditev s svojo osebno navzočnostjo. Med odličnimi gosti so bili zastopani vsi družabni sloji. Prišel je celo predsednik «Bühnenvereina» gosp. Strobl, gledališki igralci in med občinstvom se je znašel tudi g. Tino Pattiera, ki pravkar gostuje na dunajski državni operi. Diplomatske zastopnike je sprejemal naš generalni konzul gosp. Miloje Milojević, pri blagajni pa se je nabralo v človekoljubne svrhe nad 50 milijonov kron.

Slavje je bilo zelo prisrčno in iskreno. Otvoril ga je s kratkim pozdravnim nagovorom dr. Čović - Plevković, ki je podčrtal važnost svetosavske prireditve na Dunaju. Svetosavsko himno je zapelo akademsko društvo «Sloga». Nato je nastopil mladi tenorist gosp. Krsta Ivić, rodom iz Bosne. Prednašal je najprej Konjovićev spev «Sevdah» potem arijo iz «Gioconde». Edino, kar se je zdelo udeležnikom neprimerno, je bilo to, da je gosp. Ivić pel v italijanščini. Znani pianist gosp. Anton Trost je sviral na klavirju Chopinovi skladbi «Nocturno» in «Scherzo». Imel je nastopiti tudi basist gosp. Nikola Zec, radi obolelosti pa je sodelovanje odpovedal. Mesto njega je vskočil češki čelist gosp prof. Haša, katerega je spremljal na klavirju prisotni gosp. Trost. Ko je zapela ga. Irena Werth - Kummer tri jugoslovenske pesmi in veliko arijo za sopran iz «Fausta», je bil oficijelni del svetosavske zabave izčrpan. Sledila je igranka, ki je zadržala goste v prijetnem razpoloženju do rane zore.

Smuška vrsta naše vojske.

Po treh vojaških smučarskih tečajih, ki so se vršili v Kranjski gori, pošlje naša vojska letos prvič svoje zastopnike k velikim mednarodnim smuškim tekmam, ki se bodo vršile v Tatri na Slovaškem. Gornja slika kaže smučarsko vrsto naše vojske, ki se je v torek preko Rumunije odpeljala iz Ljubljane na Češkoslovaško. Da je zimski sport tudi v naši vojski zelo napredoval, je v prvi vrsti zasluga naših civilnih smučarjev, ki so kot sportni učitelji stavili svoje znanje na razpolago naši narodni vojski ter izvežbali naše vojake-smučarje. Na sliki sta tudi trenerja dr. Kmet in Kveder, ki spremljata vojaško smučarsko vrsto.

Od leve na desno: podoficir Nikolić, trener Kveder, podoficir Kelemen, potpor. Maksimović, podoficir Aleksić, poručnik Slavko Hudales iz Ljubljane, podoficir Blekač, trener dr. Kmet, podoficirja Klavora in Popović. Na sliki manjka potpor. Grujičić, ki se tudi udeleži tekmovanj, a je že dan prej odpotoval.

Danes velikomestna premijera slovitega romana:

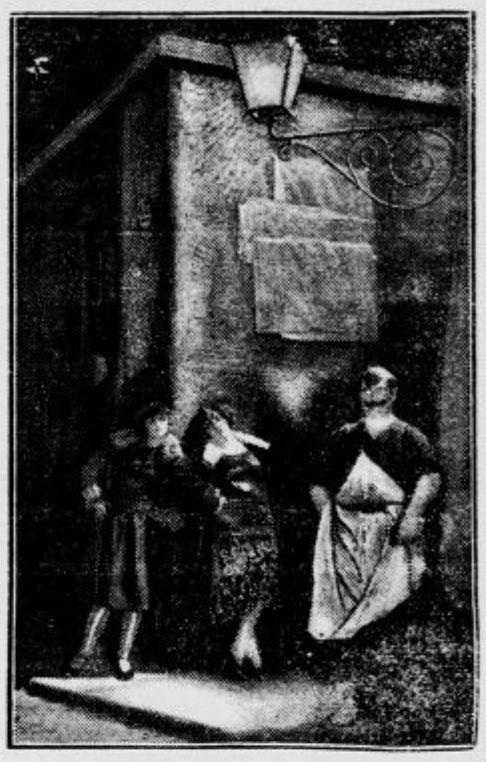

Ulica bede in greha

Hugo Bettauerja ki je bil umorjen na Dunaju kot žrtev tega romana — To je film, v katerem vidimo razkošnost, bedo, greh, strast, sirote, prostitutke, tajna podzemna zabavišča, orgije . . . . . vse v tej . . . . . .

Ulici bede in greha

v glavni vlogi elita filmskih umetnikov, na čelu novoodkrita zvezda Greta Garbo, Asta Nielsen, grofica Tolstoj, grofica Esterhazy, Tamara, Werner Krauss itd. — Film razkošja in bede, strasti in greha!!! — Izven programa: Novi Deulig Journal. — PREDNAZNANILO: **Madame Sans Gene.** Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri vsi v **Ulico bede in greha . . . .** — Mladini neprimerno! — Prodaja vstopnic dnevno od 10. do 12. ure.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon štev. 730

Anton Virant

Poslovodja tvrdke Textilia na Prekovem trgu, gosp. Anton Virant, praznuje danes 70letnico svojega življenja. Marsikdo iz širokega kroga njegovih prijateljev in bivših tovarišev iz preteklih desetletij se bo zganil pri tem imenu in dejal: «Prav je, da se javnost spomni tudi tihih in skromnih, a vendar vedno delavnih in zavednih ljudi, katerih ime ne čujemo dostikrat v javnosti.

Pred 70. leti je prijokal Verščajev Tonček med Ižanci na svet. V šoli na Igu ga je učil oče pisatelja Govekarja, nakar je odšel v Ljubljano, kjer mu je pri Sv. Jakobu rajnki Belar bistril po dve uri na teden um, dokler mu ni končno znani nemškutar Pirker v četrti realki zagrenil veselja do učenosti, ki jo dajejo v šolah. Pričelo je drugo življenje. Izučil se je trgovine pri Jamšku na Mestnem trgu v Ljubljani, ter odšel pozneje v Novo mesto, kjer se je tudi osamosvojil. Narodna pesem je takrat budila Slovence iz dremavosti. Tudi agilni jubilant je zbral kmalu okrog sebe provizoričen pevski klub, iz katerega je nato l. 1883. ustanovil skupno z dr. Ferjančičem Dolenjsko pevsko društvo. Družba mladih idealistov, jubilant, dr. Rozina, bivši novomeški župan Rozman in tiskarnar Krajc so l. 1887. kljub številnim zaprekam ustanovili tudi novomeškega Sokola. Za časa svojega bivanja v Ljubljani je nastopal gosp. Virant tudi v starem gledališču kot diletant pod imenom Ižanski, v Novem mestu pa je po dovršeni dvorani v Narodnem domu s svojimi tovariši ponovno sodeloval pri manjših predstavah. Kot kremenit narodnjak in naprednjak je vzgojil jubilant svoje otroke seveda v strogo narodno-naprednem duhu.

Od l. 1897. živi jubilant s svojo družino v Ljubljani. 24 let je bil uslužben pri tvrdki F. Urbanc, od l. 1921. pa je poslovodja tvrdke Textilia. Agilnemu članu Sokola, pevskega društva «Ljubljanski Zvon» ter marljivemu odborniku Naprednega gospodarskega in političnega društva za dvorski okraj kličemo: Še na mnoga leta!

Prešernovo proslavo 10. t. m.

priredi Društvo slov. književnikov in Uprava Narodnega gledališča

Danes! **Danes!**

LUCI DORAINE

v razkošnem, elegantnem filmu, polnem presenečenj in krasne vsebine

„Kaj si želi vsaka žena“.

Vkljub drage nabave tega filma, se isti predvaja pri nezvišanih cenah.

Predstave popoldne ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Kino „Ideal“.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20 uri.

Petek, 5.: Koncert bolgarskega violinskega virtuoza Saše Popova. Izv. (Dram. cene.)
Sobota, 6.: ob 15.: «Za narodov blagor». Dijaška predstava po znižanih cenah». Izv.
Nedelja, 7.: ob 15.: «Druga mladost». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ob 20.: «Obrt gospe Warrenove». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Pondeljek, 8.: «Naša kri». A.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 20. uri.

Petek, 5.: Zaprto.
Sobota, 6.: «Srce iz lecta», «Poziv na ples», «Capriccio espagnole». C.
Nedelja, 7.: ob 15.: «Manon». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Pondeljek, 8.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20 uri.

Petek, 5.: «Stambulska roža». B. Gostovanje Mitrovičevih. (Kuponi.)

Danilova petdesetletnica. Nestor in predstavnik prve dobe slovenskega igralstva g. Anton Cerar-Danilo obhaja letos pet desetletnico umetniškega delovanja. Ta jubilej, ki nima primere v zgodovini našega teatra, ni samo proslava jubilarjevega dela, ta jubilej je še nekaj več: je predvsem veliki praznik našega gledališča in njegove umetnosti. Je proslava mukepolnega polstoletnega dela, požrtvovalnosti, brez primerne udanosti in zvestobe do odra. Bodi nam zato prijetna in častna dolžnost, da prosla vimo ta redki jubilej vsi, ki govorimo po naše in resnično ljubimo vse, kar je naše. Najbolj naš pa je Danilo. Generacije so šle mimo njega, ravnatelji, kolegi in kritiki, on pa je ostal med nami svež in mladosten kot edini in zadnji zastopnik starega teatra. Usoda nam ga je ohranila kot čuvarja dragocenih svetinj minulih generacij in kot opomin mladim in malodušnim. Za te je danes Danilo spomin in vzgled, zakaj on je edini iz stare garde, ki je še igrala in stradala v Čitalnici. Zato ga je življenje nagradilo z največjim odlikovanjem, ki ga more doseči ubogi zemljan: nagradilo ga je z zdravjem in mladim humorjem. Petdeset let odrskega dela! Pred nami vstajajo neštete njegove vloge in ustvaritve, ki so jih uživali še naši očetje in matere: zacvičkani stric Dolef, Obloški Tonček, irhovina, bogati in obubožani baroni, dolga vrsta velikomestnih figur in še večje število naših slovenskih ljudi, kmetov, gruntarjev, Kalandrov, kovačev in velikih hlapcev. In ravno ti njegovi Slovenci so edinstveni, večno živi, korenine, po naši zemlji dišeče. Ko bo zgodovina omenjala porodno dobo našega teatra, bo poleg Borštnika in Verovška predvsem častno navajala tudi Danilovo ime. Ti trije možje so bili zvezdevodnice prve dobe našega gledališča. Ostal je teatru zvest! Zato pa mu je tudi teater ostal zvest in s teatrom ves naš narod. To zvestobo in zahvalo pa mu hoče narod ob petdesetletnici tudi dejansko izkazati, dokazati hoče, da ga je vreden in zahvaliti se mu hoče za umetnost, katero je dajal celim generacijam ob veselih in žalostnih dneh. To zahvalnost mu izkažite tudi vi in nam pomagajte po svojih močeh, da bo jubilej vreden našega Danila, našega gledališča in nas vseh. Prireditev Danilove ljubilejne proslave je sprejelo **Dramatično društvo v Ljubljani**, ki je od leta 1867 vodilo usodo [illegible] gledališča, pokrovitelstvo proslave pa je prevzela **gospa Franja dr. Tavčarjeva na čelu ljubljanskega ženstva. — Podeželski odri! Žrtvujte en večer Vašega truda eno predstavo Vašemu Danilu! Ljubitelji gledališča! Spomni se i Ti s primerno mislijo, majhno pozornostjo, skromnim darom Tvojega Danila. Vi vsi, ki ljubite ono, kar je naše! Ne pozabite ob tem dnevu dolžnosti napram onemu, ki je bil petdeset let zvest! Bodite zvesti en dan!** — Pripravljalni odbor.

Nedeljska operna predstava. V nedeljo dne 7. t. m. se poje v ljubljanski operi melodijozna Massenetova opera »Manon« z gospo Lovšetovo ter gg. Banovcem, Betettom in Mitrovićem v glavnih vlogah. Predstava je ljudska in veljajo za njo znižane cene. Uprava opozarja vse zunanje posetnike gledališča, da lahko naroče sedeže potom dopisnice pri upravi. Vstopnice se jim rezervirajo do tri četrt na 3. pri operni blagajni. Začetek popoldanske predstave točno ob 3., konec ob 6. zvečer.

Koncert Saša Popova. Nocoj točno ob 8. se vrši v dramskem gledališču koncert violinskega virtuoza Saše Popova iz Sofije. Spored je sestavljen izključno iz slovanskih skladb. Prvo točko sporeda tvori Čajkovskega koncert opus 35 za godli in klavir. V drugi točki koncerta nam zaigra spremljevalec na klaviru prof. H. Szegheo šest klavirskih komadov med njimi Bachov preludij, Beethovenov Andante Chopinov Notorno in Lizstove Zvončke. Po odmoru izvaja Popov Rimskij Krozakovo Arabsko pesem, Veniavskega Seljanko, Bolgara Vladigerova rapsodijo »Vardar« in Grandejevo Rusko uspavanko. Kot sklepna točka se izvaja Glazunov koncert opus 82 za godli in klavir. Popov je violinski virtuoz, katerega prištevajo kritiki med najboljše sodobne violinske virtuoze. Nastopal je na koncertih že v rani mladosti, svoje študije pa je dovršil pri znanem violinskem pedagogu prof. Sevčiku na Dunaju. Koncert se vrši v dramskem gledališču, ki je vsled svoje akustike izredno prikladen za take prireditve. Začetek točno ob 8. uri. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

Dijaška proslava petdesetletnice rojstva Ivana Cankarja bo v ljubljanskem dramskem gledališču v soboto 6. t. m. popopoldne. Vprizori se Cankarjeva komedija «Za narodov blagor». Pred predstavo bo govoril o Cankarju pisatelj Franc Albreht.

Koncert francoske čelistke Juliette Alvin. V pondeljek, dne 8. februarja ob 20. priredita Francoski krožek in Glasbena Matica v Ljubljani v Filharmonični dvorani koncert francoske čelistke Juliette Alvin. Umetnica potuje sedaj po Evropi ter prireja v vseh večjih kulturnih centrih koncerte s skoro izključno francoskimi skladbami po nalogu družbe za razširjanje francoske umetnosti. Spored: Breval: Sonata za čelo in klavir v treh stavkih. Bach: Suita v g-duru za čelo solo v 6 stavkih. Debussy: Sonata v dveh stavkih za čelo in klavir. Lalo: Intermezzo. Faure: Elegija. Couperin-Salmon: Les Cherubins. Schaumann: La Source (Studenec). Na klaviru spremljajo umetnico kons. prof. Janko Ravnik. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene navadne kakor pri vseh komornih koncertih.

Domače vesti

Preselitev naše redakcije

Uredništvo «Jutra» se je z včerajšnjim dnem preselilo v svoje nove prostore v poslopje Narodne tiskarne v Knaflovi ulici št. 5. Lokalna redakcija in glavni urednik se nahaja v prvem nadstropju. Ostali del redakcije in direktor lista imajo svoje pisarne v drugem nadstropju desno Telefonska številka redakcije za splošni promet je 72, ponoči od 21. do 2. zjutraj tudi št. 34, direktor lista pa ima št. 42.

* **Odlikovanje zagrebških vseučiliških profesorjev.** Včeraj dopoldne, na rojstni dan ustanovitelja zagrebške univerze, blagopokojnega vladike dr. Strossmayerja, se je vršila v univerzitetni avli slovesna izročitev odlikovanj 20 zagrebškim univerzitetnim profesorjem. Ministra prosvete je zastopal njegov pomočnik dr. Andrić, na estradi avle pa so bili zbrani rektor Perović in vsi dekani univerzitetnih fakultet ter ostalih visokih šol v Zagrebu. Odlikovanci so bili razen obolelih profesorjev dr. Čačkovića, dr. Lovrića, dr. Maška in umrlega dr. Mavrovića vsi navzoči. Avla je bila polna najodličnejših gostov iz vseh družabnih krogov. Navzoči so bili tudi zastopniki vlade, armade, občine in tujih držav. Rektor Perović je v svojem govoru naglašal, da za izročitev visokih odlikovanj ni bilo mogoče izbrati primernejšega dne, kakor rojstni dan ustanovitelja univerze. Končno se je zahvalil v imenu univerze kralju Aleksandru za visoka odlikovanja, ki so jih prejeli posamezni profesorji. Odlikovancem je pripel odlikovanja na prsa sekcijski načelnik v ministrstvu prosvete Zajić. Dobili so vsi red Sv. Save I., II. ali III. razreda. Imenom odlikovancev se je zahvalil dr. Zimmermann, nakar je bila slovesnost končana.

* **Odlikovanje Beograda.** Kakor smo že poročali, je predsednik češkoslovaške republike odlikoval jugoslovensko prestolico, Beograd, z redom Vojnega križca. Prvotni načrt, naj bi se odlikovanje izročilo v sejni dvorani beograjske mestne občine se je sedaj v toliko izpremenil, da bo slovesno izročeno v dvorani Narodne skupščine.

* **Depolitizacija cerkve v Sloveniji.** Kakor doznava »Jutarnji list«, bo ljubljanskemu škofu dr. Bonaventuri Jegliču v kratkem postavljen koadjutor, kateremu bo baje poverjena naloga, da cerkev čim bolj depolitizira. Za koadjutorja bo baje imenovan dr. Mihael Opeka.

* **Posebne doklade za univerzitetne profesorje.** Kakor poroča »Vreme«, je minister prosvete posredoval pri fin. odboru narodne skupščine, da se za univerzitetne profesorje določijo posebni dodatki, kakor so jih že preje prejemali. Prosvetno ministrstvo predlaga, naj se določijo naslednji mesečni dodatki: rektorjem po 2000 Din, rednim profesorjem po 1500 Din, izrednim profesorjem po 1200 Din prorektorjem in dekanom po 1000 Din, docentom, suplentom in tajnikom v činu izrednih profesorjev po 900 Din, ukaznim asistentom po 600 Din, upravnikom zavodov, institutov, seminarjev in laboratorijev po 50 in drugim univerzitetnim uslužbencem po 200 Din.

* **Inženerjem se izplačajo stari dodatki.** Inženerji in tehniški uradniki gradbenega ministrstva, ki niso prejeli dodatkov za mesece oktober, november in december 1923 ter januar, februar in marec 1924, lahko v smislu odloka fin. ministrstva dvignejo svoje stare dodatke pri blagajni gradbenega ministrstva. Inženerji in tehniški uradniki, ki so uslužbeni izven Beograda, upokojeni ali v ostavki, kakor tudi rodbine umrlih inženerjev in tehniških uradnikov, ki so imeli pravico do teh dodatkov, naj se prijavijo blagajni gradbenega ministrstva ter dvignejo zaostale dodatke.

* **Deputacija zobnih zdravnikov pri ministru za narodno zdravstvo.** Deputacija zobozdravniške zbornice v Beogradu je posetila v sredo ministra za narodno zdravstvo dr. Slavka Miletića, zahtevajoč, naj se že vendar enkrat odpravi kaos, ki obstoja v zobnem zdravništvu ter izda odlok o otvoritvi zobne zdravniške šole. Deputacija je vrh tega energično zahtevala, naj zobnim zdravnikom prepovedo napisne table »Zobni atelje«. Minister za nar. zdravstvo je obljubil, da bo po možnosti še letos sporazumno z ministrom prosvete otvoril šolo, ki bi pripravljala naraščaj. Kar se tiče finančne strani, bi udruženje zobnih zdravnikov prevzelo administracijo in organizacijo šol. Minister je tudi obljubil, da rok za sprejemanje tredentistov iz inozemstva ne bo podaljšan in da bo mogel biti v bodoče zobni zdravnik doktor medicine ali zobni zdravnik nove šole.

* **Jubilej amerikanskega »Srbobrana«.** Amerikanski »Srbobran«, ki se tiska v Pittsburgu v Zedinjenih državah, je praznoval te dni 20-letnico svojega obstoja. Naloga tega srbskega lista v inozemstvu je bila velika in težka. Bodril je neprestano narodno zavest pri emigrantih nahajajočih se v novi domovini v precej težavnih razmerah. V tem smislu deluje tudi še sedaj s popolnim uspehom.

* **Vreme pri nas in drugod.** Že nekoliko časa vladajo pri nas spomladansko topli dnevi in toplomer je kazal predvčerajšnjim v Ljubljani 11 stopinj Celzija, v srednji Dalmaciji 14, v južni Dalmaciji pa še več. Široki sloji so mnenja, da je konec letošnje zime in da se z velikimi koraki bližamo spomladi. V raznih krajih sveta pa je temperatura še zelo ostra. Iz Severne Amerike poročajo, da so zamrznili tamkaj celo slapovi Niagare. Velik mraz vlada tudi na Švedskem in Norveškem, kjer je v zadnjih dneh kazal barometer celo 46 stopinj pod ničlo. Tudi v Nemčiji imajo še izredno mrzlo zimo. Če pa je to morebiti novi val mraza, ki se pomika proti jugu, potem ostane tudi naše upanje na skorajšno toplo spomlad le prazen sen.

* **Občinske volitve v Novskem.** Na občinskih volitvah v Novskem, ki so se vršile te dni, so radičevci znatno nazadovali. Glasovalo je skupno 563 volilcev. Radičevci so dobili šest mandatov, obrtniki, železničarji in samostojni demokrati pa vsak po 2 mandata. Radičevci so imel poprej v svojih rokah vseh 12 mandatov.

* **»Narodni glas« prenehal izhajati.** Politični dnevnik »Narodni glas« v Osijeku je početkom februarja prenehal izhajati. List je zagovarjal politiko HSS, ki pa nič več ne vleče, zaradi česar list ni mogel prodreti v tamkajšnjem prebivalstvu.

* **Arhiv črnogorskega dvora.** Tihomir Djorđjević, profesor beograjske univerze in član akademije znanosti, je odpotoval te dni na Cetinje, da pregleda arhiv bivšega črnogorskega dvora, ki ga v zadnjem času raznašajo na vse strani. Djorđjevića je poslala na Cetinje akademija znanosti.

* **Almanah o I. kongresu SDS.** Te dni izide almanah o prvem kongresu Samostojne demokratske stranke v Beogradu, v katerem bodo med drugim objavljeni vsi govori posameznih referentov, vse resolucije in osnovna načela. Almanah bo okrašen s slikami vseh govornikov in članov predsedništva. V njem bo tudi več fotografskih posnetkov udeležencev kongresa. Knjiga bo izšla v latinici in cirilici. Komad velja 20 Din in se dobi pri Glavnem sekretarijatu SDS, Beograd, Kralja Milana 85/I.

* **Izgubil** se je okoli 80 let star mož, velike postave, v višnjevi obleki, s črnim širokokrajnim klobukom in predpasnikom. Mož je nekoliko slaboumen. Na vprašanje, od kod je, odgovarja, da je iz Planine, doma pa je iz Tržiča. Pogrešajo ga že drugi teden. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na naslov: Rok Pogačar, pismonoša, Tržič 214, ali pa naj ga privede nazaj proti povrnitvi stroškov.

* **Žrtev lovske nesreče.** Pišejo nam: Dne 1. t. m. dopoldne je poslala oglarjeva žena Barbara Pavlič, omožena Krebel, iz Rajndola, svojega 17 let starega sina Franca v Gorenji Mozelj na pošto. Ko je Pavlič opravil svoje delo, je odšel v t. zv. šumo »Staudach«, da obišče svojega očma, ki je pripravljal tamkaj drva. To mu je bilo v pogubo. Lovca Matzele in Josip Kraker sta tamkaj zasledovala divje lovce. Očividno v zmoti je eden izmed lovcev sprožil puško in je krogla zadela Pavlica naravnost v glavo, tako da je na mestu izdihnil.

* **Tragična smrt uradnika.** V Kosovski Mitrovici se je pripetil dogodek, ki je vznemiril celo mestece. Joso Damjanović, uradnik sanitetne uprave v Raški, je bil premeščen v Debar. Prosil je, da se mu izplačajo selitveni stroški, prošnji pa se ni ugodilo. Brez sredstev se je uradnik podal nato peš na svoje novo službeno mesto. Prispevši v Kosovsko Mitrovico je prenočil v neki gostilniški sobi, kjer so ga naslednje jutro našli mrtvega. Izpil je steklenčico lizola in se tako poslovil od tega sveta. Pri njem so našli pismo, v katerem izjavlja, da je zdravstveni načelnik krtv njegove nesreče, ker mu ni hotel izplačati selitvenih stroškov, vsled česar je prišel v obupljen materijalni položaj. Veliki župan raške občine je v zadevi odredil preiskavo.

* **Železniška nesreča v Smederevu.** V noči od srede na četrtek je potniški vlak pri Smederevu vsled napačno postavljene kretnice zadel na vrsto vagonov, natovorjenih s premogom. Čeprav je bil udarec zelo močan, vendar človeških žrtev ni bilo. Lokomotiva potniškega vlaka je bila samo lahko, vozovi s premogom pa precej močno poškodovani in je škoda precej občutna.

* **Pomiloščen župnik.** Župnik v slavonski Slatini, Stjepan Lesni, katerega je sodni stol v Osijeku zaradi onečaščanja šolskih deklic obsodil lani na tri leta težke ječe, je bil te dni pomiloščen s kraljevim ukazom.

* **Velika poštna tatvina.** V Užicah v Srbiji je bila izvršena te dni velika poštna tatvina. Poštni sprevodnik je neopaženo izmaknil poštno vrečo z vsebino 96.000 Din. Poštnemu upravniku se je kmalu posrečilo, priti tatu na sled. Sprevodnik je bil aretiran in je tatvino že priznal.

* **Redek lovski plen na Pohorju.** V lovišču g. Prana Pajtlerja pri Sv. Lovrencu na Pohorju je našel lovski paznik Dobaj dne 9. t. m. v pasti, katero je nastavil kumam, divjo mačko-samico. Bila je dolga 50 cm, a rep 30 cm. Tehtala je 3 kg. Pred leti so dobili v Rušah tudi par divjih mačk - samcev. Vsi so prišli v past — d kaz, kako se zna ta zver varovati puške. V želodcu te mačke so našli štiri gozdne miši in enega majhnega ptiča. Mačko je nagačil znani gačitelj Jože Pajtler, učitelj v Pekrah pri Limbušu ter jo razstavi v oknu hotela »Pri črnem orlu« na Grajskem trgu v Mariboru.

* **Defravdacija v občinski blagajni v Nikšiću.** V Nikšiću v Črni gori se je dosedanji predsednik občine Kondic nedavno odpovedal županstvu. Ob priliki izročitve blagajne se je pokazal primanjkljaj v znesku 230.000 Din. Kondić je izjavil da je sam odgovoren za primanjkljaj 120.000 Din, dočim je ostali znesek 110.000 Din poneveril prejšnji občinski blagajnik. Mučna zadeva je povzročila veliko senzacijo ne samo v Nikšiću, nego tudi v ostali Črni gori.

* **Zloraba organizacije Rdečega križa.** V zadnjem času so razni nepoklicani tuji elementi zlorabili ime Rdečega križa ter nabirali po deželi prispevke. Zato izjavlja podpisani oblastni odbor, da so upravičeni pobirati prispevke za organizacijo Rdečega križa v teritoriju dravske divizijske oblasti samo krajevni društveni funkcijonarji in še ti samo v območju svojega krajevnega društva. Razen krajevnih funkcijonarjev je upravičen nastopati v imenu organizacije Rdečega križa samo oni, ki mu je ljubljanski oblastni odbor izdal za to dovoljenje in ki se kot tak legitimira. Vsaka zloraba naj se takoj naznani podpisanemu odboru. — Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa.

* **»Čajanka«** čajne mešanice so najcenejše in najizdatnejše. Zahtevajte jih povsod. Posebno priporočamo št. 2 in 3.

* **Osrednja zveza javnih nameščencev** in upokojencev ima nujno selo dne 6. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu. Glavna točka dnev. reda: Izredni kongres v Beogradu Vabljeni so tudi ostali delegati. — Predsedstvo.

„Cvetličarka iz Potsdamskega trga“

? ? ?

DANES!

Velika modna revija

v razkošnem velefilmu

«Venera z Montmartra»

Točno ob: 4., pol 6., pol 8., 9.

«Elitn. kino Matica»

Iz Ljubljane

u— **Pranc Pavle** se je peljal včeraj dopoldne skozi Ljubljano s svojo soprogo v Bohinjsko Bistrico. Zvečer se je z gorenjskim brzovlakom vrnil v Ljubljano in se vrnil s simplonskim ekspresom v Beograd. Na kolodvoru sta pričakovala kraljevskega gosta veliki župan dr. Baltić in direktor državnih železnic v Ljubljani dr. Borko.

u— **Fotografijo pokojnega Viktorja Merljaka**, ki se je l. 1876. s kraljem Petrom, Hubmajerjem in Tomanom boril v Bosni proti Turkom, nujno rabi uredništvo »Jutra«. Kdor ima sliko, naj jo nam posodi za par dni. Sliko nepoškodovano vrnemo.

u— **Prešernovo proslavo** z zelo pestrim sporedom priredi v sredo 10. t. m. ob 8. zvečer v dramskem gledališču Društvo slovenskih književnikov in uprava Narodnega gledališča.

u— **Inskripcija v poletni semester** na ljubljanskem vseučilišču traja od 3. do 13. februarja dnevno od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Inskripcijski rok ne bo podaljšan.

u— **Pravnozgodovinski državni izpiti** na juridični fakulteti ljubljanskega vseučilišča so se pričeli v sredo 3. t. m. K izpitu je priglašenih 77 kandidatov, kar znači do sedaj rekordno število.

u— **Kurs iz alkoholnega vprašanja III.** ima ljubljanska abstinentna mladina v akademskem kolegiju v soboto ob 17. uri (5. zvečer). Dr. Mikič.

u— **Ljubljansko društvo »Treznost«** priredi za kolonijo na Gradu informativno predavanje o »alkoholnem vprašanju« v soboto zvečer.

u— **Policijske prijave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 pretep v družini, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 poškodba tuje lastnine in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretirane so bile 3 osebe in sicer: 1 radi pijanosti in razgrajanja in 2 radi vlačugarstva.

u— **Železničarska gradbena in kreditna zadruga** »Baltar« vabi na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 7. februarja ob 8.30 v steklenem salonu kolodvorske restavracije, vse člane, ki so se prijavili za nakup stavbišča, kakor tudi vse druge člane, ki žele morebitnega pojasnila v zadevi nakupa zemljišča ter predvidene gradbe v letošnji gradbeni dobi.

u— **»Jadranova reduta«.** Vse stalne obiskovalce Jadranovih prireditev opozarjamo, da bo za »Jadranovo reduto«, ki se bo vršila danes v vseh prostorih Nap. dl. doma (bivša arena Narodnega doma) vhod z Bleiweisove ceste. Poleg tega odgovarja na mnoga povpraševanja, da maske niso obvezne. Prireditveni odbor.

u— **Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani** vljudno prosi p. n. abonente, da poravnajo šesti obrok gledališkega abonmaja najkasneje do 10. t. m.

u— **Očala** z rožnim okvirom so najdena v dramskem gledališču. Kdor jih je izgubil, naj se oglasi v knjigovodstvu, dramsko gledališče.

Iz Maribora

a— **Vedno nove gostilne.** Prejeli smo: Številni gostilničarji se bridko pritožujejo proti otvoritvi vedno novih gostiln, v prvi vrsti seveda iz prav osebnih razlogov. Vendar jih v tem oziru podpira tudi vsa ona javnost, ki vidi v vsaki novi gostilni samo novo priliko za pijančevanje in zapravljanje. Kakor so nam poštene gostilne že zaradi tujcev potrebne, tako se nam upira način, kako dandanes nekatere gostilne z vsemi mogočimi sredstvi vabijo ne toliko gostov, da se tam okrepčajo, kakor pivce in pijance, da jim poberejo težko prisluženi denar, dočim doma rodbina morda trpi pomanjkanje. Nimamo pravice pritoževati se, da država ne štedi in da razsipava, če mi sami ne delamo nič drugače. Zato proč z vedno novimi gostilnami.

a— **Župnik Aljaž** je prispel v Maribor v sredo popoldne in bil zvečer v Narodnem gledališču pri predstavi opere »Evangeljnik« v spremstvu predsednika podružnice SPD g. dr. Senjorja in stolnega župnika Moravca, včeraj pa na obedu pri škofu dr. Karlinu.

a— **Jugoslov.-češkoslov. liga** je prejela od g. generalnega konzula dr Beneša sporočilo, da je premeščen v zunanje ministrstvo v Prago s 1. marcem, da pa se bo kljub temu še odzval vabilu za občni zbor lige, ki se bo vršil v Mariboru dne 20. februarja. Mariborčani, ki jim je bil gospod generalni konzul prav tako ljub in drag kakor Ljubljančanom in vedno vnet sotrudnik pri ligi, se bodo gotovo v častnem številu udeležili tega slovesa najmarljivejšega delavca za jugoslovensko-češkoslovaško zbližanje.

a— **Poslovenjenje zemljiške knjige.** Novi predsednik okrajnega sodišča, sodni svetnik Ivan Zemljič, je pričel s poslovenjenjem zemljiške knjige, ki je bila, kakor smo ponovno grajali, doslej še samo nemška, kar je bil prav svojevrsten javen škandal v jugoslovenskem Mariboru. Doslej so se namreč izgovarjali, da se komisija, ki posluje že nad dve leti, ni mogla zediniti na nova slovenska imena katastrskih občin, dočim so nešteta okrajna sodišča na deželi rešila ta problem že prve tedne po prevratu. Upamo, da bo novi predsednik tudi sicer čistil zapuščino na okrajnem sodišču in predvsem revidiral razne nepotrebne nemške kuratorje (Girstmayer-dr. Orosel, Götz-dr. Mühleisen itd.) ter listo nemškutarskih in nemških sodnih izvedencev, ki služijo krasne dijete, katere bi ravno tako prav prišle Slovencem.

Danes, v petek, ob 8. uri zvečer v dramskem gledališču

KONCERT

violinskega virtuoza

Saša Popova.

Predprodaja vstopnic v operi.

a— **Nezadovoljni gostilničarji.** Ker je mariborski občinski svet radi ravnovesja v proračunu za tekoče leto nekoliko zvišal občinske doklade na vino in pivo, so sklenili gostilničarji vložiti proti temu protest in prositi velikega župana, naj tozadevnega sklepa ne potrdi.

a— **Bivši župan nadučitelj.** Na četrti deški osnovni šoli pri samostanu je imenovan za upravitelja g. učitelj Viktor Grčar, ki se zadnji čas zopet precej aktivno udeležuje političnega dela v socijalistični stranki. Marljivo pa se je začel udejstvovati tudi v mariborskem učiteljskem društvu, kjer bo na prihodnjem zborovanju predaval o poglobitvah društvenega udejstvovanja.

a— **Carinske obtožbe** so bile prejšnji teden dostavljene in obsegajo 15 s strojem pisanih strani. Obtoženih je 12 oseb radi zlorabe uradne oblasti po paragrafu 101 k. z., hudodelstva poskušenega napeljevanja k hudodelstvu sokrivde in zlorabe uradne oblasti. Kakor pa doznavamo, so pričela naenkrat nova raziskovanja, ki bodo brzčas potegnila v proces še nove kompromitirance.

a— **Naša deca pri Dravi.** Že pred kratkim smo poročali o neprimerni zabavi naše mladine na dravskem ledu. Dva dečka sta takrat vsled neprevidnosti zdrsnila v vsekano luknjo v ledu, padla v vodo in skoro utonila. Včeraj se je zgodila podobna nesreča. Dečki so odsekavali kos leda in hoteli speljati po ledu ploščo naprej po Dravi. Da se ne bi preveč oddaljili, so se oborožili z dolgimi palicami, s katerimi so dirigirali ploščo. Res se jim je posrečilo odtrgati kos ledu. Dva dečka sta skočila takoj pogumno nanj. Ledena plošča pa se je pri tem še enkrat razpočila. En deček je zdrknil v vodo in se rešil s plavanjem na drugo obal. Drugi je spravil ploščo srečno do kraja, a njegov skok je bil prekratek. Mesto na suho, je padel seveda v vodo. Sreča je bila tudi njemu mila in se mu ni zgodilo nič hudega. Malo časa po tej nezgodi je bilo tamkaj zopet polno otrok. Svetujemo staršem, naj malo bolj paziło na svojo deco.

a— **Slika stanovanjske bede.** August S., 45 let stari magistratni nameščenec, nima svojega stanovanja, temveč prebiva v neki drvarnici. Posteljo ima visoko pritrjeno in mora po lestvi v njo. Ko se je hotel podati snoči k počitku, mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da se je precej poškodoval na rebrih. Prepeljali so ga v bolnico.

a— **Riziko pri delu.** Raz novo stavbo Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu je padel tesar Alojzij Rems tako nesrečno, da si je zlomil ključnico.

a— **Nezgoda.** Devetletnega Mihaela Markača iz Remšnika na Pohorju je pri rezanju slame s slamoreznico zgrabil stroj in mu odrezal kazalec. Dečko se zdravi sedaj v mariborski bolnici.

Bližajo se večeri smeha!

Kino »Dvor«.

Nedosegljivo znižanje

cen, priznano najboljšim čevljem. Prepričajte se! Oglejte si še danes izložbe pri „Volka“ Ljubljana, (nasproti Mestnemu domu).

Mister Brown iz Cincinati,
s „suhimi“ se on ne brati;
pije whisky, „Buddha“ čaj,
tega z rumom pa najraj!

V torek 16. februarja 1926

„Bajna Indija“

MAŠKERADA „LJUBLJANSKEGA SOKOLA“

(Narodni dom)

Zobje beli in čvrsti
usta sveža in lepa
to je uspeh zobne paste

PEBECO

Za negovanje kože:

„PEBECO-Gold-Cream“

Iz Celja

e— **Iz celjske občinske seje.** Veliko grmenja in bliskanja je bilo čuti in videti v zadnjem času po celjskih gostilnah in kavarnah, a izostala je ploha, katero so pripravljali razni politični diletanti. Po vzorcu slabe sporazumaške politike v Beogradu so ustvarili nebogljenci še slabši plagijat RR z označbo GOG (Dema-gog) in doživeli že pri prvem nastopu popoln moralen fijasko. Nastop pa tak, da je joj! Najnovejši Demostenov učenec se je lovil za besedami in stiskal dolgo nevezane besede in stavke. Nestvarno govoriti o stvarnosti, to je pač umetnost. Še ata so bolje povedali o »kumunalni« politiki in ramaduri. »Peštimt« je tudi moral vstopiti med pametne, pa tega je že vajen. No, da je moral dati tudi »Bingec« svoj blagoslov, ni čuda. Samo »stric za plačo« so molčali in tiščali svojo glavo med ramena. Premišljevali so menda o najnovejši avijatiki. No, pa le tako naprej, plačilo od strani volilcev ne izostane!

e— **Celjski stari grad** je lepa razgledna točka, vrhu tega pa najlepši spomenik iz slavne zgodovine celjskih grofov in celjskega mesta. Oskrbuje ga celjsko muzejsko društvo, ki se trudi ohraniti preostalo razvalino vsaj v tem stanju, kakor se sedaj nahaja. Poroča se pa, da razni zlikovci, med njimi tudi šoloobvezna mladina, ki izostaja od pouka ter si krati v tem zatišju dopoldanske ure, na hudoben način razdira zidovje, razmetava kamenje ter poškoduje na raznih mestih to, kar muzejsko društvo vzdržuje le s težavo in z največjimi žrtvami. Obračamo se tem potom na vsa šolska vodstva v Celju s prošnjo, da razložijo svojim učencem veliki zgodovinski pomen celjskega gradu in kako zlobno delo vršijo oni, ki na teh razvalinah karkoli poškodujejo. Nadalje se naproša tudi orožništvo, da postopa z vso strogostjo proti raznim sumljivim elementom, ki bi jih zasačilo na tem prostoru, in proti vsakomur, ki bi poškodoval to tujo lastnino.

e— **Ljudska univerza v Celju.** Pod okriljem Ljudske univerze priredi Češkoslovaška liga v Celju v ponedeljek dne 8. t. m. predavanje o Janu Žižki s skioptičnimi slikami. Predaval bo v prostorih meščanske šole g. prof. Janko Orožen. Začetek ob pol 20. uri. Diapozitive in predavanje je preskrbel v svoji ljubeznivosti g. dr. Beneš, češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani. Pričakuje se obilo občinstva iz vseh slojev.

e— **Občni zbor Kmetijske podružnice v Celju** se bo vršil v nedeljo dne 7. februarja ob 8. dopoldne pri Belem volu.

e— **Zaključni venček plesne šole Sokoja** se bo vršil v soboto 27. t. m. Podrobnosti še objavimo.

Koncert „Ljubljanskega Zvona“ v Celju

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je priredilo na Svečnico v Celju koncertno produkcijo, katere se je udeležilo razen Celjanov tudi mnogo občinstva iz Savinjske doline.

»Zvonaši« so se pripeljali iz Ljubljane ob pol 15. uri. Na kolodvoru jih je pozdravila celjska Glasbena Matica, Celjsko pevsko društvo Olika ter mnogo drugega občinstva. Velika dvorana celjskega Uniona je bila zasedena do zadnjega kotička in koncertni poslovalnici Glasbene Matice se je to pot prvič pripetilo, da ji je pri blagajni zmanjkalo vstopnic za sedeže in stojišča. Nihče ni računal, da bo naval tako velik.

Že po prvi pesmi je zavladalo v dvorani prijetno razpoloženje. Spričo Adamičeve »Mara v jezeru« se je občinstvo ogrelo ob izredno lepem sopranu gdč. Špelce Ramšakove. Pesem sama na sebi je zelo originalna in napravi globok utis. Moški zbor s sopranom jo je izvrstno pogodil. Tudi vse druge točke so bile dobro podane. Iz zbora odsevajo trdna volja, disciplina in prijateljska složnost.

Zelo so ugajale Otroške pesmi Emila Adamiča in skladbe Antona Lajovica. Pevce je spremljal pri teh točkah na klaviru dirigent g. Niko Štritof.

Če vzamemo ženski zbor kot celoto, moramo reči, da je bil boljši od moškega zbora. Vendar pa ne smemo po tem nastopu ocenjevati »Zvonašev«, kar pavšalno, kajti dobršen del društvenih članov je bil ta dan celjskega koncerta zaposlen v operi. Poleg že omenjenih skladb ne smemo nikakor pozabiti, da so globoko učinkovale pesmi »Ženica« (Janko Ravnik), »Če rdeče rože« (Josip Pavčič) ter »Polžek« (St. Premerl). Pevci so bili deležni viharnega odobravanja ter so navrgli še drugi Mokranjčev »Rukovet«. Občinstvo je bilo ves čas koncerta zelo animirano. Splošen vtis je bil, da se pevovodja g. Prelovec zaveda svojega hotenja in da vodi pevce s spretno in sigurno roko. Tako malo imamo pevovodij njegove vrste! Nagrada za njegov trud je bila lovorjev venec, katerega mu je poklonilo pevsko društvo »Olika«.

— Čuvajte svoje lice od kvarljivega učinka mila, ki Vam povzroča mozolje, prezgodnje gube in druge kožne izpuščaje. Uporabljajte za umivanje lic oz. obraza edino perfektno in od mnogih zdravnikov priporočeno sredstvo pariško emulzijo »Visagine Adelina Patti«, s katero boste dosegli trajno svežost polti in odstranjuje vse kožne bolezni. Priznanja prihajajo dnevno. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah za ceno Din 30 steklenička. Glavno skladišče za Jugoslavijo: Zagreb, Gajeva ulica 8.

Šentjakobska maškerada

dne 7. februarja 525

v Narodnem domu

Naši onstran granic

p— *«Gorazd».* Ime Gorazd je hotel dati svojemu otroku g. Viljem Modrijan v Trstu. Na municipiju poslujoči uradnik ga je zavrnil in zadeva je prišla pred sodišče, ki je dalo prav uradniku. Sledil je priziv in razsodba prizivnega sodišča potrjuje ono prvega sodišča. Svojo motivacijo podpira prizivno sodišče zelo na široko, v glavnem pa izvaja, da je vztrajanje očeta pri slovenskem imenu Gorazd političnega značaja, kar je zlasti v sedanjem zgodovinskem trenotku nedopustno. Videmski prefekt je rezposlal razsodbo vsem slovenskim občinam. Sprejeti in vpisati se ne sme nobeno slovensko ime.

p— *Videmska kriza rešena.* Za predsednika kraljeve komisije je imenovan kom. Orioli, bivši podprefekt v Massi, in je že prispel v Videm, kjer je imel pogovore z dosedanjim predsednikom conte Caporiaccom. Za občinskega komisarja v Vidmu je imenovan kom. Barbieri, ministrski inšpektor. Odstopil je sedaj kot član kr. komisije tudi prosluli Pisenti. Ta človek je izkazoval nad Slovenci svojo veliko hudobijo. Sedaj je odžagan tudi od kr. komisije in tako je konec vse njegove slave in moči.

p— *Poslanec Dudan,* ki zastopa «neodrešeno» Dalmacijo v rimskem parlamentu, je odšel v južno Ameriko v posebni izseljenški misiji. Ali hočejo morda spraviti v južno Ameriko one Dalmatince, ki so pribežali pod italijansko zavetje pa so pod italijanskim krovom nekaterim zelo na poti?!

p— *Dva dni in dve noči* je ležal smrtnonevarno poškodovan v kamnolomu pri Sesljanu 55letni kamnosek Ivan Legiša. Valjal se je po blatu ves krvav. Spravili so ga v tržaško bolnico. Govoriti ni mogel več. Naj brže je padel čez strmo steno, ko se je zvečer vračal domov.

p— *Napadalci na fašistovskega tajnika v Doberdobu pred sodiščem.* Dne 31. decembra je bil, kakor trdi obtožnica, napaden fašistovski tajnik in učitelj v Doberdobu Jos. Ramanelli, ko se je vračal domov. V Tržiču se je vršila radi tega kazenska razprava in obsojena sta Lovro Radetič na 3 mesece in 10 dni zapora, Fran Pahor na 1 mesec pogojno, Semolič in Stanič sta bila oproščena.

p— *V Tolminu* je umrl g. Ivan Gabrščik, gostilničar, znan pod imenom «Podšolar». Naj počiva v miru.

p— *Razpoščena* je okrajna bolniška blagajna v Ajdovščini na podlagi kr. odloka, s katerim se razširjajo na nove pokrajine zakoni o zavarovanju proti bolezni in ker se ima takoj udejstviti nova odredba za bolniške blagajne. Za komisarja je imenovan inž. Velicogna.

p— *Caprare, zaupnik v štirih fašistovskih okrajih.* Rehabilitirani odvetnik Caprara je imenovan za zaupnika v štirih fašistovskih okrajih in sicer v Gorici, Gradiški, Červinjanu in Idriji. Generalni tajnik Farinacci in izredni fašistovski komisar za furlansko provinco Moretti imata do Caprare posebno zaupanje. Tako bo odslej Caprara dajal obilježje fašizmu na Goriškem.

p— *V Kobarid* je prišel nekoč 36 letni italijanski trgovec Sigura iz Mantove in se zaljubil v neko 13letno slovensko mladenko, Marto po imenu. Dekletu je ugajalo laskanje Italijana in neki dan sta izginila. Starši so iskali svojo hčer in jo končno našli v hiši Sigure nekje na Beneškem. Sigura je moral pred sodišče v Gorici. Tam je zatrjeval, da ima deklico rad in da jo je odpeljal iz Kobarida samo zato, da jo poroči. Vedel pa je, da bi njeni starši tega ne dovolili. Sodniki so ga poslušali, končno pa obsodili na 10 mesecev zapora.

p— *Predrzni tržaški tatiči.* V Trstu je danes polno izprijene mladine. Mladi tatiči čakajo na parnike iz Kopra, s katerimi prihahajajo kmetice, polne raznovrstne zelenjave in drugega tržnega blaga. Tatiči se pomešajo med nje in jim iztrgajo iz rok ali ukradejo iz žepa denarnice. Takih slučajev je bilo že polno. Te dni pa je neki tržaški izprijenec vrgel neki koprski ženi pod noge železo, da je padla z vso svojo robo na tla. Potem je skočil do nje in ko je vstajala, ji je vzel denarnico in zbežal. K sreči pa ga je opazil neki mestni stražnik in odpeljal na policijo. Deček šteje 14 let in je bil že večkrat kaznovan radi tatvine.

p— *Gospodarsko slavnost* so imeli v Pobegih v Istri. Dne 23. t. m. je praznovalo tamošnje posojilno in konsumno društvo tridesetletnico svojega obstanka. Proslave in občnega zbora se je udeležilo okoli 800 oseb Na zborovanju je vladalo dobro razpoloženje za nadaljevanje uspešnega gospodarskega dela v korist ljudstvu.

p— *Predavanje* priredi potovalna kmetijska šola v Gorici tudi po raznih slovenskih krajih. Pričnо se že te dni. Predavanja imajo med Slovenci uspeh seveda le, ako se vrše v domačem jeziku.

p— *Kako postopajo z vojnimi invalidi.* V Kojskem v Brdih se je predstavil pregledovalni komisiji invalid. Po površnem pregledu so gospodje rekli, da je mož zdrav in ne bo več dobival pokojnine. Revež se je trudil, da bi zopet dobil pokojnino pa vsezaman. Te dni je podlegel svoji v vojni dobljeni bolezni, katero mu je obteževalo še pomanjkanje. Nesrečnik je Anton Markožič iz Kožbane.

p— *V tržaškem mestnem svetu* so govorili o stanovanjski bedi. Zanimivo je bilo, da je vstal svetnik Fonda in izjavil, da ne verjame poročilu mestnega statističnega ura da o številu prebivalstva. Po njegovem mnenju ni res, da je sedaj v Trstu več prebivalstva nego pred vojno. Fonda trdi, da se je število prebivalstva še znižalo in je narastlo število praznih stanovanj. Tako ni treba zidati novih hiš, ker je dovolj prostora za vse. Zavrnil ga je svetnik Fano, ki trdi, da je na tisoče družin brez pravega stanovanja. Kdo ima torej prav ali Fonda ali Fano? V mestnem svetu so sprejeli načrt za napeljavo vodovoda v Trst iz doline Reke pri Ospu. Fonda je nasvetoval, da naj se najprej preišče dolina v Žavljah pri Trstu.

p— *Kraški župani pri generalu Monesiju.* Številni zastopniki kraških občin, med drugimi župani iz Sežane, Koprive, Skopega, Dutovelj, Tomaja in Avberja so posetili generala Monesija, poveljnika sedme milične cone, in mu predložili probleme, ki najnujnejše zadevajo Kras. Treba, da se ugodno rešijo za kraške občine, ki dajejo milici par stotin udanih «črnih srajc». Monesi jim je vse obljubil. Župane so spremljali fašistovski tajniki.

k— *Trst Nemčiji, Reko in Zader Jugoslaviji.* Koroški politiki se stalno bavijo z razmerami ob Adriji. Posebno jim gre k srcu Trst. V «Kärntner Monatshefte» je govora o potrebi sporazuma med Nemci in Jugosloveni. Avstrija se priklopi k Nemčiji in Bolgarija k Jugoslaviji. To bosta dve veliki državi, ki imata skupnega sovražnika Italijana. Nemčiji je vzela Italija Trst, Jugoslaviji pa Reko in Zader. Iz izvajanja sledi, da bi moral v bodočnosti Trst pripasti Nemčiji, Reka in Zader pa Jugoslaviji. Potom zveze naj bi Jugoslavija pomagala Nemčiji zasesti slovensko Primorje in Trst. Koroški politiki so padli na glavo.

Da najboljši je to znaj,
Colombo Ceylon čaj!

Iz Trbovelj

t— *Volitve v Delavsko zbornico.* Krajevni volilni odbor, sestoječ iz predsednika ter njegovega namestnika, dveh prisednikov, zapisnikarja in dveh pooblaščencev, se je sestal 2. t. m. ob 8. dopoldne v čakalnici zapadnega obrata, kjer se je vršilo sprejemanje glasovnic. Po enournem čakanju so bile odadne le tri glasovnice. Ker so zaupniki delavcev vseh strokovnih organizacij izjavili, da so volilci pretežno že oddali glasovnice svojim organizacijam, ki jih bodo poslale Glavnemu volilnemu odboru v Ljubljano in ker prostori v čakalnici zapadnega obrata niso bil zakurjeni, je krajevni volilni odbor soglasno sklenil, da bo nadaljeval sprejemanje glasovnic v zakurjeni sobi bratovske skladnice. V teh prostorih so se nepretrgoma sprejemale glasovnice do 18. zvečer. Oddanih je bilo skupno le 18 volilnih kuverst od 4292. Po zapisniku z dne 27. januarja je bilo odposlanih skupno 788 glasovnic Glavnemu volilnemu odboru. Volilna komisija je po zaključku volitev ugotovila, da znašajo stroški za volitev delegatov v Delavsko zbornico skupno 3500 Din.

t— *Seja okrajnega zastopa za Laško* se bo vršila danes popoldne pod predsedstvom gerenta dr. Roša.

t— *Iz abstinentskega gibanja.* Pretekli tolek se je vršilo na Vodi ob 15. popoldne protialkoholno predavanje dr. Mikiča iz Ljubljane za odrastle ljudi, naslednjega dne pa za šolobvezne otroke, in sicer najprvo za dečke in potem za deklice. Prav tako sta se vršili dve predavanji za šolsko mladino v Trbovljah. Končno je predaval dr. Mikič še učiteljstvu iz vseh tukajšnjih šol. Uspeh predavanj je bil ta, da se je sestavil pripravljalni odbor, sestoječ iz gg. Rednaka, Bega, Plevnika in Krulca, ki bo izvedel vse priprave za abstinentsko organizacijo.

t— *Atentator na sofijsko katedralo v Trbovljah?* Po Trbovljah so se raznesle govorice, da je na Doberni pri Dukičevem podjetju uslužben neki D., ki da je sodeloval pri znanem atentatu na katedralo v Sofiji. Svojo skrivnost je baje izdal v pijanosti svojim prijateljem, ki niso znali molčati, in tako se je zaznalo za dogodek. Le ti so med drugim zaupno pripovedovali, da se D., ki je šele pred kratkim prišel v Trbovlje, napoti z raznimi papirji v najkrajšem času v Rusijo, kjer da bo prav prijazno sprejet. V koliko je navedena govorica resnična, se bo izkazalo že v bližnjih dneh. Kakor čujemo, je namreč cela zadeva že v rokah pristojne oblasti.

t— *Selitev delavstva pri Dukiču.* V zadnjem času se je prostovoljno odjavilo pri Dukičevem podjetju 180 delavcev, prijavilo pa se jih je do včeraj nanovo v delo 149.

t— *Nalezljive bolezni* nevarnega značaja so ponehale, kar je najbolj razvidno iz tega, da leži v občinski izolirnici le en bolnik, bolan na tifusu.

Pred sodniki

France iz Dravelj, ta je res kavelj! Ker se je njegova Mara skujala in se odločila za nekega železničarja, se je sklenil maščevati nad njeno opravo, ki si jo je napravila še v lepih, ljubezenskih dneh. Poškodoval ji je torej ogledalo in omaro, češ, da je vse to kupila Mara le za njuno skupno uporabo, ko bo njegova žena. Sodnik je Francetu prijazno razložil, da nima zdaj do oprave nikake pravice in ga je obsodil po § 468 kazenskega zakonika na 14 dni zapora.

•

France na Studem je korajžen fant. Ko se je vračal vesel z neke svatbe, ga je omamila misel na ljubezensko razkošje. Ker je vedel, da služi v vasi lepa Korošica Justa, je mahnil kar k nji, šel v njeno spalnico in jo napadel. Tiščal jo je za usta in silil vanjo. Justa mu je ušla, pa je skočil za njo in jo zgrabil za srajco ter jo odtrgal. Preplašena Eva je hitela iz kamrice klicat ljudi. France se je pri sodniji zagovarjal, da je dekletu samo malo ponagajal; pa mu je ponagajalo tudi sodišče in ga obsodilo na 2 meseca težke ječe.

•

Ko je nekdo govoril s trgovcem Karlom o sodišču in o razpravah, se je ta v Špitaliču pri policiju prešerno izrazil: «Mene ti sodniki ne bodo sodili, saj so kakor pastirčki, jaz hočem kaj višjega!» Deželno sodišče ga je zato obsodilo na 500 Din globe oziroma 5 dni zapora.

•

Ivan Božič in vesela tovarišija iz Dravelj se je poslavljala od tovariša, ki je šel k vojakom. Pri «Slepem Janezu» so krenili proti železnici in poredni Ivan je ubil svetilko pri kretnic in zvil kilometersko kazalo. Okr. sodišče ga je obsodilo radi prestopka po § 318 kazenskega zakona na 3 tedne zapora.

•

«Bila je pač ižanska bitka, vsi so se tepli, a kriv ni nobeden,» je dejal zastopnik državnega pravdnika, ko so vstopili štirje obtoženi Ižanci. Naposled se je izkazalo, da je France Gradišar pahnil Marijo Susmanovo in da je Janeza Kraljiča napadel Jože Susman mlajši s — trsko in ga udaril. France je obsojen na 3 dni, a Jože na 1 teden zapora.

Izvirne francoske pastilje
VALDA
proti zlim učinkom MEGLE, MRAZA in MOKROTE in vsem BOLEZNIM DIHAL. Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Sport

Glavna skupščina LHP.

Nedavno se je vršil v Ljubljani prvi redni občni zbor Ljubljanskega hazena podsaveza, kateremu so prisostvovali delegati Ilirije, Atene, Primorja in Hermesa iz Ljubljane ter delegat Mure iz Murske Sobote. Delegati štajerskih klubov se skupščine niso udeležili, kar se mora že radi tega obžalovati, ker je ravno sedaj potrebna polnoštevilna udeležba vseh članov, ko se postavljajo temelji organizacije mlade panoge sporta, ki zavzema pri nas vedno večji razmah.

Iz govora predsednika dr. Mayerja posnemamo, da je podsavezni odbor redno posloval in da je glavni del svojega delovanja posvetil propagandi hazena sporta. V ta namen je odbor razpisal mladinske tekme za podsavezni pokal. Tega tekmovanja sta se udeležila samo dva kluba. Novi odbor bo pač moral ta tekmovanja obvezno razširiti na vse člane. Zanimanje za ta lepi ženski sport dnevno raste nele v sportnih krogih, temveč tudi med občinstvom.

Iz tajniškega poročila gdč. Miheličeve se vidi, da je tajništvo za časa svojega šestmesečnega obstoja delovalo vestno. V LHP, ki ima svojo ekspozituro v Mariboru (Medklubski odbor), je včlanjenih osem klubov. Dva kluba (Ptuj in Dolnja Lendava) gojita že več mesecev hazeno, nista pa še člana LHP. Sodniški zbor šteje tri člane. Medklubski odbor v Mariboru nima v svojem področju nobenega saveznega sodnika. Temu stanju je treba čimprej odpomoči. Podsavezno prvenstvo v letu 1925. si je izvojeval SK. Ilirija. LHP. je priredil v lastni režiji tri prireditve, od katerih je bila najvažnejša medmestna hazena tekma Praga : Ljubljana.

Iz poročila tehniškega referenta g. Baltesarja je razvidno, da je bilo delovanje LHP v tehničnem oziru otežkočeno radi pomanjkljivih pravil. Osem včlanjenih klubov ima 111 verificiranih igralk. Najvažnejši tekmi, ki ju je aranžiral podsavez sta bila medmestni tekmi Praga : Ljubljana (11 : 3) in Zagreb : Ljubljana (12 : 4). Obe tekmi sta pokazali, da se je naš hazena sport kvalitativno znatno dvignil. Prvenstveno tekmovanje, pri katerem so nastopili samo trije klubi, se je izvršilo samo v ljubljanskem okrožju LHP. Mariborsko okrožje tega tekmovanja radi pozne sezone ni moglo izvesti. Prvenstvo LHP si je priboril SK. Ilirija (6 točk, diferenca golov 46 : 7). Na drugem mestu je TKD Atena (6 točk, 39 : 12), na tretjem pa ASK. Primorje (0 točk, 68 : 2.

Novoizvoljeni odbor smo že objavili.

Pri slučajnostih je bilo sprejetih več važnih predlogov, med njimi glede obveznega odigranja mladinskih pokalnih tekem in prvenstvenih hazena tekem za rezervne družine. Sprejete so bile tudi razne izpremembe pravil, ki se predlože glavni skupščini JLAS. Najvažnejši predlog je bil vsekakor oni, da se uvede obvezna zdravniška preiskava za vse igralke, in sicer na sledeči način: Vsaka igralka, ki hoče biti verificirana pri LHP., mora predložiti zdravniško spričevalo klubovega zdravnika. Klubi bodo morali predložiti LHP-u dvakrat na leto, in sicer začetkom sezone in sredi sezone po klubovih zdravnikih izdana pravila o pregledu. Igralkam, ki tega ne bi izvršile, bodo do nadaljnega prepovedani nastopi pri tekmovanjih. Klubom se priporoča, da po možnosti uvedejo mesečni zdravniški pregled svojih igralk. Ako bodo klubi res izvajali te sklepe, lahko smelo trdimo, da bo to eden najvažnejših dejanj za pravilno in v zdravstvenem oziru blagodejno učinkujočo gojitev hazena sporta.

Za smuške tekme v Kranjski gori, ki se vrše v nedeljo in naslednje dni opozarjamo vse tekmovalce, da je v soboto zvečer sestanek v šoli, kjer prejmejo vsi potrebna navodila za tekmo, izvrši se žrebanje ter razdele številke. Tekmovalci naj tedaj sigurno pridejo na sestanek. Za stanovanje je preskrbljeno za vse, tako za tekmovalce kot za gledalce. Na kolodvoru v Kranjski gori bo posloval stanovanjski odsek, ki bo skušal po možnosti namestiti vse v Kranjski gori. Vsekakor je dovolj stanovanj osiguranih.

Izlet vseh smučarjev, predvsem netekmovalcev je v nedeljo v Kranjsko goro; neugodne vremenske prilike zadnjega leta so onemogočile, da bi se vršil kak skupni smuški zlet, vsled tega bo po daljšem presledku to prvič, da se sestanemo zopet enkrat vsi smučarji, najlepša prilika za to bo pač tekma za državno prvenstvo in pa zaključek III. vojaškega smuškega tečaja, ki je delo baš civilnih smučarjev. *Zato v nedeljo vsi smučarji v Kranjsko goro.*

Elitna reduta kluba Primork in ASK. Primorje. Na pustno soboto, 13. februarja priredita v Unionu klub Primork in ASK. Primorje vsakoletno elitno reduto z devizo črnobeli. Kakor vsako leto, obeta tudi letos ta prireditev bit ena najlepših in najelegantnejših v Ljubljani. Lepoto prireditve bodo v znatni meri povzdignile krasne skupine, ki se bodo odlikovale s svojo originalnostjo in eleganco. Opozarja se, da člani ne bodo dobili posebnih vabil in da imajo vstop proti klubovi članski izkaznici. Vabila se sedaj razpošiljajo. Cenjeno občinstvo, ki pomotoma ni prejelo vabil, se naproša, da naslovi pismene reklamacije na ASK. Primorje, Univerza. Začenši s 1. februarjem se bodo vsak torek in četrtek dajala vsa potrebna navodila v damskem salonu Emone od 17. do 19. ure.

Anglija je prijavila svojo udeležbo pri teniških tekmah za Davisov pokal, ki ga sedaj hrani Amerika.

Praška Slavija na Danskem. Združeni nogometni klubi Kodanja (Frem, Akademisk Boldklub, B. af 1893 in B. af 1903) so povabili praško Slavijo, da bi meseca maja igrala dve tekmi v Kodanju. Slavija je sprejela to povabilo. Slavija je dosedaj igrala v Kodanju v letih 1901., 1921. in 1922.

Vi sevarate!

če ne verjamete, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih. Zato kupite eden par in prepričajte se. Dobivajo se v prodajalnah. 93-a IV

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Pšenica: baška 290—295. Turščica: baška, nova, 1 vagon 112.50; sremska, nova 5 vagonov 115. Moka: baška »2«, 1 vagon 430. Tendenca nespremenjena.

Celjski trg (1. t. m.) Govedina: v mesnicah: I. 16—18, II. 12—14, na trgu: 16—18, II 10—14; teletina: I. 19, II. 17; svinjina: I 25, II 20—22; slanina: I. 24—25, II. 22.50; mast 27· šunke 30; prekajeno meso 25—27.50; perutnina: piščanci 15—25, kokoši 35 race 35, gosi 80, purani 10—140; mleko 2.50—3.25, smetana 16, sirovo maslo 50, čajno 60, jajce 1.75; sadje· jabolka 4—5, orehi 10, izluščeni 36; moka »00« 5.60, »2« 5, »4« 4.10, turščna moka 2.40, turščični zdrob 3.10; žito: pšenica 320—330, rž 240, ječmen 200—230, oves 230, turščica 175-200 fižol 350; specerijsko blago: kava Portoriko 72, Santos 60, Rio 52, sladkor v kristalih 14, v kockah 16, riž 9—12, namizno olje, 24, bučno 26 testenine 10—12 Din.

Dunajska borza za kmetijske produkte (3. t. m.) Iz Amerike so prispela nespremenjena poročila. Na dunajskem tržišču ni bilo večjega oživljenja prometa, vendar je konzum voljnejši za nakupovanje. Uradno notirajo za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine v šilingih na debelo: pšenica domača 41—41.50, madžarska potiska, 79-80 kg 45—47.50; rž: marchfeldska 27.50—28; ječmen: domači 32—37, slovaški 37—39, turščica: 21—22; oves: domači 28—29.50; pšenična moka »0«: domača 76—78, madžarska, zacarinjena 74—78, jugoslovenska, zacarinjena 72—75.

= **Razpošiljanje tiskovin za udeležbo na Ljubljanskem velesejmu.** Te dni bodo naši industrijci, obrtniki in trgovci začeli dobivati prijavne tiskovine za udeležbo na VI. Ljubljanskem vzorčnem velesejmu, ki se bo vršil od 26. junija do 5. julija 1926. Velesejmi so najprimernejši forum za reklamo v velikem stilu in obsegu, za reklamo, ki baš tukaj na teh razstavah more računati na efektivni odziv. Ljubljanski velesejem spada med one prireditve, ki vlečejo naše pozornost najširše javnosti v domači državi in inozemstvu. Kogar ne bo tukaj bodo šli preko njega vsi tisti, ki se za to prireditev zanimajo. Življenje je vedno težje, borba za obstanek in napredek vedno ostrejša in mučnejša. Če se v tej borbi prepustimo onemu nesrečnemu fatalizmu, ki nam je nanesel že toliko škode, in če bomo samo peli himne našemu prirodnemu bogastvu, pa se nikjer pokazali bomo kljub temu bogastvu ostali vedno siromaki. Zato je dolžnost vsakega posameznika, da stopi pred javnost s svojimi proizvodi. Cene prostorom so letos tako znižane, da ne morejo prav nikogar oplašiti pred razstavitvijo. Malodušnost je najtežje zlo našega časa, zato se je moramo otresti. Torej vsi na plan.

= **Znižanje carine za kolonijalno blago, ki se uvaža preko domačih luk.** Generalna direkcija carin je nedavno odredila, da se carina na čaj, kavo in riž, ki se uvažajo preko Gruža ali Sušaka, zniža za 10 odstotkov. Uvozniki morajo ob priliki uvoza v svrho priznanja te ugodnosti zahtevati, da jim carinarnica v navedeni luki izda posebno potrdilo. Svrha teza znižanja carine je, da bi se promet preko domačih pristanišč povečal.

= **Navodila glede preskrbe valilnih jajc** Iz Maribora smo prejeli: Pri nakupu jajc za valjenje je paziti na naslednje: Kurjereja prodajalca mora biti vsaj v vseh glavnih pasemskih znakih čista in čimbolj izenačena. Na vsakih 15 kur mora biti vsaj po en petelin dobrih oblik, če mogoče izven krvnega sorodstva s kokoši in ne več ko 3 leta star. Jajca morajo biti pravilnih oblik: izredno podolgovata ali drugače nepravilna oblika se odklanja. Lupina mora biti svetle barve, gladka, snažna in popolnoma nepoškodovana. Močno rjava, umazana ali natrta jajca se ne prevzamejo. Teža jajc naj znaša od 55—65 g. Zlasti manjša jajca izpod 55 g. a tudi večja nad 65 g. ne pridejo v poštev. Zahtevati se mora, da se na vseh jajcih, ki se prodajajo za valenje, napiše dan in mesec, ko so se znesla. Jajca naj bodo čimbolj sveža največ 10—14 dni stara. Za tako odbrana valilna jajca, je plačati seveda za 50—100% višje cene od tržnih cen. Valilna jajca iz rejskih postaj ki delajo z zaklopnimi gnezdi, so kot prvovrstna valilna jajca seveda še dražja Zahtevati pa je, da bodi povsod poleg dneva zapisana tudi številka kokoši, ki je jajce znesla.. Prodajalec pa mora jamčiti za to, da bo prodajal prvovrstna valilna jajca samo od mater, ki so dosegle v prejšnji nesni dobi vsaj 120 jajc. Jajca od jarkic pa pri delo le tedaj v poštev, če so znesle do 1. februarja vsaj 15 jajc ali do 1. marca 25 jajc. Vsa druga jajca iz rejskih postaj spadajo med običajna valilna jajca in se ne morejo prodajati s pribitkom višjim od 50-100% nad tržno ceno. Glede podrobnih navodil in nasvetov se naj vsakdo obrne na pristojnega strezkega ekonoma, kjer izve tudi naslove prodajalcev dobrih valilnih jajc. Valilna jajca, ki so se prenesla ali celo prevažala, morajo pred nasaditvijo 24 ur počivati.

= **Nove menične blankete,** bodo prišle 15 t. m. v promet, in sicer po 1010 Din za svote od 500.000 do 750.000 Din ter po 1260 Din za svote od 750.000 do 1.000.000 dinarjev.

= **Pravilnik o izdajanju lesa iz državnih gozdov** se bo začel v kratkem izdelovati v ministrstvu za šume in rudnike. S tem pravilnikom se bo uredilo, na kak način in v katero svrho se bo izdajal les.

= **Beograjski trgovci proti načrtu zakona o pobijanju draginje.** Dne 1. t. m. se je vršila plenarna seja Trgovske zbornice v Beogradu. Po objavljenih formalnostih se je prešlo na diskusijo o novem protidraginjskem zakonu. Povdarjalo se je, da te mere proti trgovcem ne bodo prinesle nikakega uspeha. Draginjo povzročalo davki, takse, carine, doklade in visoke obresti. Treba je podvzeti mere, da se odstranijo ti vzroki, pa cene ne bodo več visoke.

= **Stanje našega rečnega plovnega parka.** Po zadnjih podatkih je stanje našega rečnega plovnega parka naslednje: Potniških ladij je 21, remorkerjev 60, od teh 30 v prometu, a šlepov je 577, od katerih je sposobnih za promet 390.

= **Za unifikacijo mednarodnega trgovinskega kodeksa.** Mednarodna trgovinska zbornica v Parizu je zbrala vse gradivo za unifikacijo mednarodnega trgovinskega kodeksa. Izmed mnogih oznak in kratic, uveljavljenih v svetovnem prometu, navajamo: fob, fas, for, cif itd. Te okrajšave se ne tolmačijo v vseh državah enako, zaradi česar nastanejo često spori in oškodovanja. Sedaj se dela na to, da se skliče konferenca, ki bo kodificirala vse forme juridičnih odnošajev med kupci in prodajalci ter ukinila vse formule sumljive interpretacije.

= **Carine prost uvoz olja v Grčijo.** Po vesti iz Aten je grška vlada odredila, da je uvoz olja v Grčijo prost carine in drugih pristojbin.

= **Položaj na dunajskem tržišču jajc** je ta teden nespremenjen. Le dovozi so bili znatno manjši, ne da bi to kaj vplivalo na cene, ker je tudi povpraševanje manjše. Notirajo v trgovini na debelo: jugoslovensko blago, eskomptno, I. 20—20.5, madžarsko 20, gališka sveža jajca 16—18, gališka in madžarska jajca v apnu 11—13 grošev za komad ab Dunaj.

= **Močno naraščanje konkurzov v Nemčiji.** Po podatkih statističnega državnega urada je bilo meseca januarja t. l. razglašenih 2092 novih konkurzov (brez onih, ki so bili spričo pomanjkanja konkurzne mase odklonjeni) in odrečenih 1553 poslovnih nadzorstev. Odgovarjajoči številki za december 1925. sta bili 1660, odnosno 1358.

= **Metrični sistem v Grčiji.** Po vesteh iz Aten je grška vlada izdala dekret, s katerim se v Grčiji uvaja metrični sistem.

Borze

4. februarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: Vojna škoda 0—275, zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—202, (202), Ljubljanska kreditna 200—0, Slavenska 50—0, Kreditni 175—185, Strojne 0—125, Trbovlje 340—346, Vevče 110—0, Stavbna družba 90—100, Šešir 115—120. — Blago: les: bukovo oglje Ia, suho, vilano, fco meja 3 vagoni 90—90, (90); deske 25 mm, 60% smreka, fco nakl. postaja 1 vagon 510—510 (510); pod mero, 19 mm, fco meja 1 vagon 458—458, (458), 20 mm, paralelne, monte, fco meja 1 vagon 540—540, (540); hlodi brstovi od 30 cm naprej, od 2.50 m dolž., I., II., fco nakl. postaja 600—0; deske: 50 mm, šir., 16 cm, media 30 cm 1 vagon, 20 mm, šir. 15 cm, media 24 do 26 cm, 3 vag. 30 mm, šir. 16 cm media 25 do 27 cm 2 vagona 520—520 (520); 25 mm, šir. 16 cm, media 24 do 27 cm 3 vag., 40 mm, šir. 16 cm, media 25 do 28 cm, fco meja 1 vagon, frizi Ia, suhi od 25—70 cm, vag. 4 do 8 cm z običajno nadmero, fco Podbrdo, 1 vagon 1250—1250, (1250); poljski pridelki: pšenica: baška, 76 kg 2%, prim., fco baška postaja 0—305, ban. 76/77 kg, fco nakl. post. 0—302.50, dom., fco vagon prekm. 0—315, sremska, fco vag. nakl. post. 0—292.50; turščica: času primerno suha, fco nakl. postaja za III.—VII. 0—150, času prim. suha, par. slov post., kval. gar. 1 vagon 150—150, (150), insolanka, več kot času prim. suha, fco vag. prekm. post. 0—167.50, drob., fco vag. prekm. post. 0—175, drobna, fco vag. banatska postaja za III. 0—140, umetno sušena, fco vag. sremska postaja 0—147; ječmen, 62 kg, fco vag. baška postaja 0—155; oves srbski, fco Postojna tranz. 0—220; ajda domača, fco vag. prekm. 0—265; rž domača, fco vag. prekm. postaja 0—215; proso rumeno, fco vag. prekm. post. 0—215; otrobi: drobni, pšenični, fco vag. naklad. postaja Vinkovci 0—115, drobni, pšen., par. Ljubljana 0—140; ježice zlatorumene, fco vag. dol. post. 250—0; pljače: slivovka: bos., gar. 25%, 100-črtna, neotrošar., fco vag. postaja Brčko 0—3200, srbska, gar. 50% fco. vag. Postojna tranz. (sod posebej) 0—1600; gradbeni materijal: Ia portlandski cement »Salona-Tour«, fco vag. Solin: v jutastih vrečah po 50 kg 0—40, v papirnatih vrečah po 50 kg 0—45, v sodih po 150, 180, 200 kg 0—52.50.

ZAGREB. Od bančnih papirjev je bil danes večji promet v Eskomptni, ki je tekom sestanka narasla od 124 na 126, a je proti koncu zopet padla na 124. Hipo je čvrstejša pri zaključku 67.5. Od industrijskih papirjev sta porasli Šečerana in Slavonija. Vojna škoda je bila slabša. Promptna se je začela trgovati po 266 proti 274 včeraj. Tekom sestanka se je zaradi večjega povpraševanja zopet okrepila na 270. — Na deviznem tržišču je bila tendenca v začetku nespremenjeno čvrsta. Pozneje je bila javljena malhna okrepitev dinarja v Curihu kar je ob priličnih količinah blaga na tržišču oslabilo tendenco in višino začetnih tečajev znižalo. Za intervencijo se ni občutila potreba. Skupni promet v devizah je znašal 12 milijonov Din. Notirale so devize: Amsterdam 2272.5—2282.5, Dunaj 297.4—801.4, Berlin 1351—1355, Italija izplačilo 228.04—229.24, London izplačilo 276.01—277.21, Newyork ček 56.072—56.972 Praga 167.67—168.67, Švica 1094.3—1098.3; valute: dolar 55.95—56.25; efekti: bančni: Eskomptna 124—125, Hipo 67—68, Jugo 107—108, Ljubljanska kreditna 200—0 Prštediona 965—970, Slavenska 50—0, Narodna 0—4350; industrijski: Eksploatacija 440—450, Gutmann 320—330, Slaveks 150—160, Slavonija 44.5—46, Trbovlje 370—372, Vevče 10—0; državni: investicijsko 76.5—0, agrarne 43.5—44, Vojna škoda, promptna 270—271, za februar 270—272, za marc 272—0.

BEOGRAD. Devize: Atene 79—84, Dunaj 798—800, Berlin 1351—1353, Budimpešta 0.0796—0.0798, Bukarešta 21.5—25.5, Italija 228.3, London 276.1—276.28, Newyork 56.75—56.78, Pariz 214—215, Praga 168.2—168.3, Švica 1095—1095.49, Sofija 38—39.5.

CURIH. Beograd 9.1475; Berlin 123.5375; Newyork 518.75, London 25.235, Pariz 19.495, Milan 20.875, Praga 15.35, Bukarešta 2.345, Sofija 3.65, Varšava 70, Dunaj 73.0125.

TRST. Devize: Beograd 43.80—44, Dunaj 348—352, Praga 73.50—74, London 120.90—121.10, Pariz 93.30—93.80, Newyork 24.75—24.80, Curih 478—481, Budimpešta 0.0346—0.0351, Bukarešta 10.25—10.75. Valute: dinarji 43.50—44, dolarji 24.65—24.85 20 zlatih frankov 96—98, zlata lira 480 49.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.495—12.535, Berlin 168.87—169.37 Budimpešta 99.40—99.70; Bukarešta 3.075—3.095, London 34.51—34.61, Milan 28.52—28.64, Newyork 709.05—711.55; Pariz 26.61—26.77, Praga 21—21.08, Sofija 4.98—5.02, Varšava 97.35—97.85, Curih 136.70—137.20. Valute dinarji 12.475—12.535, dolarji 708.25—712.25

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.75, v Berlinu 7.395, v Londonu (opoldne) 276, v Newyorku (zaključno 3. t. m.) 1.77 in pol.

Iz življenja in sveta

In revmatizem tudi se obeta...

Čudne stvari se nam napovedujejo za letošnje poletje. Malo ali nič solnca, dosti padavin in neprestana vlaga, to so tri reči, ki bodo grenile življenje slehernemu zemljanu. Ravnatelj observatorija v Bourgesu na Angleškem pa je napisal za list «Daily Mail» še obširen članek o revmatizmu letošnjega leta. On pravi:

Pripraviti se moramo na dobo revmatičnih in nevragičnih kriz. Morda se zdi to prorokovanje laiku zelo neverjetno, pa vendar ne smem zamolčati, da temelji na znanstvenih podatkih. Mraz, ki sem ga napovedal meseca oktobra prošlega leta za letošnji januar, je prišel natančno, kakor je bilo zapisano. Ker sem pogodil to stvar tako točno, se obračajo sedaj name številni ljudje z vprašanjem, kako je mogoče napovedovati vreme s tako natančnostjo. Na to vprašanje jim moram samo odgovoriti: Dandanašnja meteorologija sicer ne razpolaga s sredstvi, ki bi omogočila napovedati lepo ali slabo vreme za šest do osem mesecev naprej, vendar pa ima že toliko izkustva, da lahko s precejšnjo gotovostjo konstatira, kako bo s solnčno toploto spričo izprememb, ki se dajo predvideti glede na solnce.

Kaj je pravzaprav solnce, središče našega planetnega sistema? To ni nič drugega kakor velikanska krogla gorečega plina, ogromen ogenj, ki ne neha goreti sto in sto milijonov let. To gorenje je več ali manj enakomerno, od časa do časa pa nastanejo tudi v tem pogledu precejšnje izpremembe. Ognjeni cikloni viharijo na njem in od časa do časa dosežejo velikansko silo. Z zemlje se včasih nudi prilika astronomom, da te pojave dobro opazujejo.

Vse kaže, da imamo pričakovati v bližnji prihodnosti celo vrsto takih izbruhov in eksplozij v solnčni atmosferi. Če nas računi ne varajo, se bo ta proces na solncu stopnjeval do leta 1927, potem pa bo začel zopet padati in bo dosegel najnižjo stopnjo leta 1934. Perijode solnčnega delovanja spremlja od časa do časa močnejše izžarevanje toplote, ki je, kakor nas uči fizika, neke vrste električna energija. Razpadanje solnčnih plinov v dobi izbruhov povzroča neštevilno atomov, ki se vsipajo v vsemirje ter se približujejo naši zemlji in drugim planetom. Ti atomi in najbrže tudi elektroni, ki so njihovi sestavni deli, izzivajo posebne reakcije. Pod njihovim vplivom nastaja severni sij, ki so ga ljudje že večkrat opazovali na Škotskem ter se je zadnjič prikradel celo v London.

Naraščanje električne solnčne energije ima velikanski vpliv na vse žive organizme. Naše telo je podvrženo nervoznim razburjenjem, ki se čestokrat očitujejo v nevralgičnih in revmatičnih bolečinah. Že leta 1902. so ljudje lahko na sebi opazovali take pojave, a kakor pravijo zdravniki, te bolečine sedaj neprestano tekmujejo ter jih ne bo konec do leta 1930. Fiziologi si še vedno niso na jasnem in si ne vedo raztolmačiti mehanizma nevralgičnih bolečin, vedo pa prav dobro, da vpliva elektrika neposredno na naše živčevje.

Kakor je torej videti, se morajo ljudje vdano pripraviti na to, kar se nam obeta radi izpremememb na solncu. Če ne bomo imeli nobene druge tolažbe, se bomo ob vsaki priliki lahko vsaj tešili s tem, da nam solnce ni dovolj naklonjeno.

Iz življenja vojaškega škofa Zadravca

V madžarski falzifikatorski aferi je še marsikaj motnega. Tako n. pr.: zakaj posvečen in maziljen sokrivec še vedno ni v zaporu, četudi o njegovi krivdi čivkajo vsi vrabci v Budimpešti kakor tudi v Parizu. Toda nič zato. Morda bo javnost še bolj zanimalo, kako tak-le vojaški škof v deželi krščanskega križa in belega terorja preživi svoj dan. Sestaviti skico o tem, je po dosedanjih dognanjih enostavna stvar:

Tak-le visok duhovni in vojaški gospod, kakor Zadravec, zarana vstane, saj je protektor vseh probujajočih se Madžarov. Ker ga kot samozavestnega dušnega nadpastirja madžarskih junošev nikakor ne teži slaba vest, je dobro prespan in zatorej svež in čil in čvrst za težke opravke, ki ga dohitijo čez dan.

Jedva stopi iz spalnice v predsobo, se spotakne na težkem kovčku; preko noči je dospela nova pošiljka ponarejenih francoskih tisočakov in bo našla gostoljubno zatočišče v škofovskem stanovanju. Tu je ne bodo iztaknili niti tatovi niti francoski detektivi, in sam ljubi Bog bo zatisnil eno oko v dopadenju nad svojim prebrisanim apostolom v madžarski deželi.

Po zajtrku, kjer si tešč privošči s surovim maskom po par notranjih in zunanjih sovražnikov krščanske Madžarske, sledi: težko in dolgovezno delo: treba je ves dopoldan sortirati ponarejene tisočake. Ko je ves kovčeg v redu, sledi kosilo in nato kratek odpočitek na divanu. Ob treh pa že stoji pred vrati šestero probujajočih se Madžarov, ki so kot novi pomočniki v falzifikatorski stroki prišli po prisego. Doslej so samo z navadnim blagoslovom maltretirali, kastirali in tuintam tudi morili. Za tako vzvišeno domovinsko stvar, kakor je falzificiranje francoskih tisočakov, pa je treba položiti posebno prisego.

Končno po popoldanski malici šele madžarski vojaški nadpastir najde zopet malo oddiha in priliko za opravljanje molitev. In prosi Boga za naklonjenost; papežev blagoslov pa že itak ima; saj je pred meseci romal v Rim. Le včasi je morda zadržan od molitve, ker ga pridejo obiskat odlične in pobožne dame iz Szegedina, kjer je Zadravec bil vzoren in nepozaben patergvardijan.

Zvečer madžarski vojaški škof večerja in nato moli, če je popoldne bil zadržan. Lahko pa je tudi narobe; kaj se vé! Ker če bi ti preklicani luteranski policisti na Holandskem in ti framazonski detektivi iz Pariza ne bili razkrinkali falzifikatorskega škandala, bi svet nikoli ne doznal niti tega, kar zdaj vé: kaj namreč tak-le maziljen vojaški nadpastir Zadravec počenja ves božji dan.

Kaj so sanje?

Schopenhauerjeva šola razlaga zagonetko sanj romantično, dočim skuša postaviti italijanska psihološka šola, čije rezultate je zbral v zanimivem monografu de Sanctis, sanje na fiziološko bazo. Freudu, ki vidi smisel sanj v simboliki, je to duševno stanje človeka nekaj podzavednega. Njegovo naziranje je zbudilo med psihologi mnogo zanimanja. Nastalo je mnogo novih teorij, polemik in razprav, ki jih pregledno in objektivno kritizira v svoji knjigi »O simboliki sanj« nemški učenjak dr. Normann.

Nova biologija govori često »o pamcti snovi«, kar pomeni, da ostane vse, kar se je kdaj dogodilo v živi materiji, bodisi v duševnem ali fizičnem oziru, kot spomin tudi v poznejšem življenju te snovi. Ti spomini, zapopadeni v podzavesti, se pojavljajo kot vidni simboli največkrat v sanjah. Eksperimentalno lahko to dokažemo na hipnotiziranem človeku, ki mu sugeriramo, o čem naj sanja. Če pa pove taka oseba svoje sanje, ko se je že prebudila, lahko ugotovimo, da so bile sanje v skladu s simboli, ki jih je psihoanaliza za gotove slučaje že ugotovila. V človeških sanjah prevladujejo večinoma želje in hrepenenje. Baš najskrivnejše želje se v sanjah največkrat izpolnijo. Po Freudu so take skrivne želje večinoma erotičnega značaja. Zaznava konkretnih pojavov — znanih oseb, živali, krajev, predmetov itd. — v sanjah nastane na tri načine. Ali telesno, če reagirajo sanje na razdražene živce, ali psihično, ko se pojavijo v sanjah vtisi prejšnjega dne, ki figurirajo v sanjah večinoma kot sekundarni pojavi, ali pa na ta način, da vplivajo na postanek sanj vtisi iz detinstva ali pa iz utavističnih nagonov. Samo takozvane strahotne sanje nimajo nič skupnega z željami in nadami, ker so samo v sanjah končano duševno stanje, ki se ni moglo povsem izživeti, ko človek še ni spal.

Če analiziramo sanje, vidimo, da se pojavljajo v njih izvestni tipi: zelo često sanjamo o tem, da letamo po zraku ali pa plavamo brez posebnega napora daleč tja po morski gladini, da hodimo z lahkimi koraki po znani pokrajini, ne da bi čutili tal pod seboj, da občujemo v družbi, da pademo z okna, da koga ubijemo ali pa govorimo s človekom, ki je že davno umrl. Vse te sanje pričajo o primitivizmu prirodnega človeka ali deteta. Kolikor je udeleženo v sanjah naše moralno prepričanje, vpliva vedno tako, da spreminja prvotno duševno oblikovanje, da ta proces prikriva in zavija v simbolično obliko, da ga torej deloma osvobodi prirodne brutalnosti. Dočim skušamo vse slabe misli pred spanjem izbrisati vsaj iz zavesti in se nam to deloma tudi posreči, je v sanjah to večinoma izključeno. Da bi se pa razmah teh drznih želja in hrepeneni nekoliko ublažil in omejil, zato skrbi naša moralna kultiviranost, ki vse te podobe, izvirajoče iz naših prirodnih želja, spreminja in ublaži s simboliko.

Psihološko so zanimive častihlepne sanje. V takih sanjah se najbolj uveljavi naš lastni »jaz«. To zavest, da stoji visoko nad vsem drugim »jaz«, nadomestuje često v sanjah druga, nam čisto neznana oseba, kar je dokaz, da se je zelo težko zavedati lastne misli kot lastne in da je to komplicirani problem civiliziranega človeka, kateremu prirodni človek še ni kos. Posebno pozornost zbujajo tudi takozvane telepatične sanje, ki so zelo prijetne. Če sploh eksistira kaka telepatija ali vpliv duše na večje razdalje, je ta pojav doslej omejen na neznatno število ljudi, ki jih je priroda obdarovala s posebno duševno strukturo. In baš te osebe govore o takozvanih proroških sanjah. To trditev je treba vzeti zelo skeptično. Mogoče je, da se pri individualno silno razvitih ljudeh železne volje često izpolni to, o čemur so sanjali, toda to se je zgodilo

Samo še danes!

Najbolj priljubljena filmska zvezda, srčkana in zlata

Elegantno! Veselo! Razkošno! Zabavno!

LYA MARA

Elegantno! Veselo! Razkošno! Zabavno!

kot mala **JOUJOU** v razkošni veseloigri

VENERA Z MONTMARTRA

Režija: FRIEDRICH ZELNIK, v ostalih vlogah: krasna OLGA ČEHOVA, elegantni HANS ALBERS, priljubljeni KARL PLATEN in vedno komični HERMANN PICHA.

Veliki pariški balet. — Koketne plesalke. — PARIŠKI KARNEVAL. — Mala Joujou. — Življenje na Montmartru. — IZBRUH VEZUVA. — Ljubav in bol. — Velikodušnost srčkane Joujou. — Ljubosumnost. — Panika v gledališču. — V ljubavi srečni...

Mladini prepovedano. Mladini prepovedano.

Predstave točno ob: **4., pol 6., pol 8. in 9.**

Prekrasna godba pri *vseh* predstavah. — Cene navadne!

JUTRI: Popolnoma nova veseloigra **«SREČNA SMRT»**

v glavni vlogi slavni ruski komik NIKOLA RIMSKY.

Predprodaja vstopnic vsak dan od 10. — pol 1.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani, telefon 124.

Samo še danes!

„Ljudska knjižnica" v Mariboru v letu 1925

iz poročila na obč. zboru «Slovanske Čitalnice» dne 2. novembra 1925.

Slovanska čitalnica ne more današnjega «Kejžarjevega večera» lepše počastiti, kot s poročilom delovanja svoje «Ljudske knjižnice», ki obhaja letos dva zanimiva jubileja: 20 letnico obstoja in 5 letnico oživljenega poslovanja po osvobojenju z novim vodstvom. Ustanovili so jo mariborski dijaki v šolskem letu 1905.-6. in jo izročili v varstvo Slovanski čitalnici. Tik pred vojno, ko jo je leta 1914. vodil sedanji prosvetni inspektor Poljanec, je štela 1030 knjig. Po osvobojenju leta 1921. bi jih moralo biti glasom seznama 1463. Ko pa smo jo leta 1921. prevzeli iz majhnega kabineta v pritličju Narodnega doma, smo prenesli v sedanje čitalniške prostore le okrog 400 knjig, vse drugo je po prevratu in zlasti med vojno zginilo, nekaj so jih baje tudi skurili pred avstrijsko persekucijo. Maribor je bil tedaj brez javne knjižnice še leta 1921. Bivšo Südmarkino na Koroški cesti, ki je imela velikanski obrat, so razpustili in izročili Zgodovinskemu društvu, katero pa tedaj še ni imelo lokalov za izposojevanje. To je silno kvarno vplivalo na kulturno življenje v Mariboru. Ljudje se za lepo knjigo polagoma sploh niso več zanimali. Ko smo zopet otvorili Ljudsko knjižnico, jo je dolgo časa obiskovalo komaj po par oseb. Poleg intenzivnega nabiranja denarnih prispevkov za nakupovanje knjig je bilo torej treba tudi dolgotrajne javne propagande po časopisih, da smo knjižnico zopet spopularizirali. Približno v enem letu smo prišli v tek, tako, da je bilo treba pomnožiti uradne ure, knjižničarje, omare in iskati še večjih denarnih virov za nakup in vezavo novih knjig. Potem pa je šel razvoj tako naglo naprej, da smo imeli sledeči denarni promet v teku teh 5 let: leta 1921. smo prevzeli gotovine 42.52 Din, ob koncu tega leta pa smo imeli že 8721 izdatkov, leta 1922. 12.718, leta 1923. 53.824, leta 1924. 74.468 in preteklo leto 1925., ki je izkazalo tudi v Ljudski knjižnici denarno krizo, 64.768 Din. — Skupno smo izdali v teh 5. letih za našo knjižnico 214.490 Din 51 p. Tako so rastle tudi knjige in število čitateljev. Ob prevzemu smo imeli 2 omari, sedaj so jih polne vse štiri stene velike bivše družabne sobe Slov. čitalnice in še smo morali pomakniti par omar v sobo čitalnice same, v katero bomo morali letos podaljšati knjižnico. V letu 1924. smo narasli za 1813 knjig na 7960, preteklo leto pa za 1556, tako, da imamo sedaj že 9256 knjig in bomo letos gotovo prestopili številko 10 tisoč. Število izposojevalcev, ki pohajajo prav iz vseh slojev, mladi in stari, inteligenca in preprosto ljudstvo, Jugosloveni in Nemci, pa je narastlo na 1577, in mladine, ki ima svoj posebni oddelek, 757, tako, da smo od leta 1921. sprejeli v seznam skupno 2334 čitateljev in čitateljic.

Preteklo leto smo morali radi izostale podpore v javnosti in majhnega dohodka iz nabiralne akcije nekoliko povišati izposojnino in je vsled tega obisk nekoliko padel. Bila pa je to neizogibna potreba, če smo hoteli vzdržati knjižnico na dosedanji višini in zlasti redno nabavljati vse slovenske novosti, važnejše srbohrvatske in novosti iz nemškega knjižnega trga, da more ostati zlasti inteligenca v kontaktu z modernim duševnim razvojem. Zadnji čas pa se je obisk zopet znatno dvignil, kajti knjižnica je tako bogata na izbiri v slovenskem, srbohrvatskem, češkem, nemškem in tudi drugojezičnih oddelkih, da more zadostiti najširšim krogom kot tudi vsakemu akademiku. Imeli smo v tem letu približno 400 uradnih ur, ne vštevši notranje administracije. Na izposojnini smo prejeli 20.462 Din, čeprav smo izposodili mladini 3379 knjig brezplačno. Darovi so skoro čisto izostali. Prejeli smo le 4000 Din od Posojilnice in 15.000 Din od mestne občine ter še nekaj manjših darov. Nabiralna akcija po ulicah nam je to pot vrgla samo 1294 Din. Pač pa so nam zelo mnogo pripomogli darovi dveh velepodjetij, ki sta nam darovali veliko množino platna za vezavo knjig. Račun vezave pa znaša vseeno 7931 Din, nakup knjig 30.835 dinarjev, administracije 5229 Din, čeprav pomaga 7 knjižničarjev-dijakov čisto brezplačno in tudi blagajnik, knjigovodja Doležal, ki že vseh 5 let vzorno vrši knjižnične blagajniške posle. Administracija je stala 5229 Din. Morali smo n. pr. poslati samo opominov nad 800. Seznamov knjig imamo 31, prirastek 4, tudi inventarja smo pridobili 2 lepi omari, pisalno mizo, dolgo mizo za čakalnico in še nekaj pohištva. Sedaj smo torej tudi opremljeni, tako, kot to zahteva mestna knjižnica.

Letos smo končno prejeli tudi leposlovno knjižnico iz zapuščine umrlega rodoljuba dr. Turnerja. Krasne knjige v elegantni vezavi imamo ločene v doktor Turnerjevi omari, kjer smo ustanovili nov bibliofilski in umetniški oddelek, ki se le iziemoma izposojuje. Ima velikansko vrednost: vsi Zvoni v elegantni vezavi, ravno tako Slovani, Dom in Sveti, slov. klasiki, največ v usnje vezani i. dr.

Kaj naši ljudje najraje čitajo? V slovenščini segajo pridno po klasikih in Cankarju, letos je bil seve tudi Tarzan v modi. Zelo so priljubljeni dr. Pivkovi spisi «Proti Avstriji», katere imamo vse v 10. izvodih. V srbohrvaščini segajo po Šenoi in francoskih prevodih, v češkem po Jirasku in Čapku, v nemškem pa dominira Ewers, Karl May in prevodi iz ruščine, katerih imamo krasno zbirko.

Letos smo imeli tudi ponovno odlične in podučne obiske v knjižnici, kjer sem n. pr. razlagal ustroj in pomen Ljudske knjižnice udeležencem pol. tečaja, učiteljiščnikom itd.

Ljudska knjižnica je sedaj glavni delovni program Slovanske Čitalnice, ki si je poleg tega nadela še drugo važno misijo, da goji prijateljske stike z mariborskimi Srbohrvati in smo s tega vidika priredili to leto dve krasni odhodnici našemu bivšemu odborniku, polkovniku, sedaj brigadnemu generalu Stojanu Nikoliću, ko je odšel v Osijek in polkovniku Kovačeviću ob premestitvi v Novi Sad. Oba se vedno z radostjo spominjata na bivanje med nami brati Slovenci. V tej smeri bo Čitalnica svoje delo nadaljevala, medtem ko bo treba čitalnico polagoma opustiti, ker primanjkuje prostorov za mnogo važnejšo knjižnico. Čitalnico pa bi lahko otvorila občina z majhnimi prostori v magistratu, kjer so še od Nemcev zasedeni trgovski lokali, ki bi lahko služili širšim interesom občanov. Občina pa ima gotovo dolžnost, čim več tudi na tem polju storiti za ljudsko prosveto. Ljudska knjižnica bo smotreno nadaljevala svojo pot: Nuditi dobro knjigo vsakomur, ki je želi in je je potreben.

Dr. Avg. Reisman.

samo tedaj, če je bila njihova volja dovolj silna, da sama realizira hrepenenje, ki se je pojavilo v sanjah.

Iz sanj lahko zanesljivo izvemo marsikako intimnost človeškega privatnega življenja, ki bi jo dotični sicer pod nobenim pogojem ne izdal. Mnogim so sanje prava šiba božja. Le pomislite, kaj vse se lahko pripeti možu, ki sanja kraj žene o svojem samskem življenju in pripoveduje o grehih iz mladosti, ne da bi vedel, da ga žena posluša. Tudi ženi se lahko pripeti, da pove v sanjah možu nekaj, kar mu sicer skrbno prikriva. In takih nesrečnih duš, ki odkrivajo v sanjah svoje najskrivnejše kotičke, je med nami mnogo. Najbolj žalostno pri vsem tem je pa, da ni ne zdravnika, ne lekarstva, ki bi take usodne sanje preprečilo.

Iz Sofoklejevega življenja je znano, da je sanjal nekoč, kako spolno občuje s svojo materjo. Psihoanalitik izvaja iz tega postanek tragedije, ki jo je zapustil človeštvu Sofokles in v kateri opisuje vso grozo tega greha. Če hočemo na podlagi sanj razmotrivati psihoanalizo, moramo izvedeti, kaj je sanjala ena in ista oseba večkrat zaporedoma. Šele iz duševnih prosevov, ki so tudi dotičnemu, kdor pripoveduje svoje sanje, neznani, lahko pojasnimo pomen sanj. O tem problemu je razpravljal pred Freudom prof. Thomayer. Toda psihoanaliza je samo za preizkušene roke, ker odpira često take duševne prepade, da lahko spravi neizkušenega človeka pogled vanje iz ravnotežja. Res je, da so sanje, v katerih vidimo često simbol lastne usode kot začetek in podlaga duševne analize, zelo važne in da nimamo drugega sličnega pripomočka za spoznavanje človeške duševnosti. Lahko bi se strinjali s Hebblom, ki je nekoč izjavil, da je človeška duša čudovit stvor in da so središče vsega njenega zagonetnega snovanja sanje.

Črne koze na plesu

Ta naslov diši po maskeradi, ki pa se je izpreobrnila v epidemijo in postala usodna za celo vrsto plesalcev.

Bilo je to oni teden na Angleškem, v grofiji Durham. Vršil se je ples in se je v dvorani zbrala vsa tamošnja boljša družba. Posebno pozornost pa je vzbujala izredno lepa mlada plesalka, ki je navdušila vse kavalirje, ter pri plesu šla kar iz rok v roke. Tako je tekom večera menjala nad 20 plesalcev.

Ples je torej potekel vrlo veselo, toda posledice so se že naslednje jutro pokazale v posebno čudni obliki: vseh dvajset kavalirjev je obolelo na črnih kozah. Istotako pa tudi vse plesalke, ki so se sukale v rokah teh plesalcev. Epidemija se je naglo razširila in je doslej, glasom angleških vesti, v grofiji Durham zabeleženih že blizu tisoč obolelosti na črnih kozah.

Zdravstvene oblasti so pridno na delu, da preprečijo nadaljnje širjenje epidemije. Posebno zanimiva pa je njihova ugotovitev, da je bolezen razširila lepa plesalka, ki se je navzlic početni okuženosti podala na ples.

Filozof jedilnega lista in njegova proslava

Dne 2. februarja so obhajali Parižani stoletnico smrti znanega «Filozofa jedilnega lista», Brillata Savarina. Mož se je kot pisatelj proslavil posebno na polju gastronomije. Napisal je namreč knjigo «Physiologiendu gout» (fiziologija okusa), ki je pisana zelo duhovito, zabavno in elegantno. To delo smatrajo Francozi še danes za brevir gurmanov.

Parižani, ki so v izberi jedil prav tako veliki strokovnjaki kakor v marsičem drugem, so proslavili znamenito obletnico na kaj nenavaden način. Sestavili so poseben prireditveni odbor, ki je vzidal v rojstno hišo Brillata Savarina spominsko ploščo. Nato se je v hotelu «Crillonu» sešlo 50 pojedežev, ki so si dali napraviti sijajen zajtrk. V kuhinji so bili samo za to priliko zaposleni mojstri sodobne francoske kuhinje, ki so sestavili zajtrk po posebnem receptu. Glavna jed je bil na poseben način prirejen puran s klobasicami, garniran po predpisih barona Richeranda. K jedači so servirali staro burgundsko vino iz leta 1911.

Toda ocvirek je šele sledil. Ko so si pojedaši nabasali želodce in so vsi pariški listi poročali o tej neobičajni gostiji, je prišel v hotel odposlanec iz finančnega ministrstva in zahteval, da se likvidira posebna davčna doklada, ki je bila odmerjena nalašč za to priliko. Gurmani se pač niso nadejali takega presenečenja, zato jih je njihov specijalni zajtrk spravil le v slabo voljo, ko so morali globoko seči v žep.

Amsterdamsko letališče centrum vseh narodov

Nizozemsko mesto Amsterdam ni zna no samo po svoji delavski internacijonali, ki je v novejšem času izgubila malone svoj pomen. Dandanes se Amsterdam vedno bolj imenuje v zvezi z razvojem sodobnega letalsva. Kakih tucat milj daleč od Amsterdama je namreč velikanski travnik s številnimi lopami in kolibami. Ta travnik je eno najzanimivejših točk na kontinentu. Kdor pride semkaj, lahko vidi letala vseh držav in narodov, vseh tipov in velikosti. Tu so holandski Fockerjevi enokrovniki, angleški dvokrovniki, de Havilandova ali Vickerjeva letala, poleg njih pa stoje malo okretni francoski golijati ter belgijski svetlobni aparati iz aluminija, letala iz skandinavskih dežel s sinjorumenimi križi in drugi aeroplani. Vsa ta letala prihajajo iz Londona, Pariza, Basla, Rotterdama, Kölna, Berlina, Hamburga, Malmöja, Kodanja, Prage ter iz drugih dežel. Tu se shajajo in spuščajo na zemljo, da se nanovo oskrbe s potrebnimi zalogami za nadaljevanje poleta. Zato ima ta točka posebno postajo za pregledovanje potnih listov. Njeni organi imajo mnogo dela že samo s pečatenjem dokumentov.

Na letališču vzbuja največjo pozornost francoski plakat pred neko lopo. Nad plakatom stoji črna deska, na kateri je napisana s kredo ura odhoda prihodnjega letala. Na plakatu pa vidimo meščana našega stoletja, ki nezaupno gleda na aeroplan ter se v mislih vprašuje, če naj se mu zaupa. Slikar je storil dobro delo, ko je naslikal poleg popotnika tudi duha njegovih prednikov, ki ga nagovarja, naj se odloči za polet ter mu prišepetava, da je pred tolikim in tolikim časom bil tudi brzovlak strašilo ljudi. Ta duh pravi naslikanemu možu: «Glej, saj tudi jaz nisem imel vere v brzovlak.» In če se človek nekoliko pomudi na aerodromu, lahko spozna, da plakat dobro učinkuje na ljudi. V letu 1924. je bil zračni promet na evropskih progah zelo živahen. 84.476 oseb se je v omenjenem letu zaupalo aeroplanu in je preletelo 5,969,267 milj. Eno leto kasneje pa se je število potnikov že podvojilo. Pri tem moramo pomisliti, da je evropsko letalstvo še vedno v povojih in da je šele v otroški dobi šestega leta. V 50 letih lahko pričakujemo, da bodo zanamci gledali na razvoj letalstva s sličnimi očmi, kakor gledamo mi danes na vlake in parobrode.

× *Neobičajna drama na odru državnega gledališča v Berlinu.* Pred par dnevi so imeli v Berlinu premijero neobičajne drame pisatelja Brünnerja. Delo nosi naslov« Pot na severni tečaj», ima devet prizorov v katerih nastopa — samo ena oseba. Ta oseba pa je Aleksander Veliki, ki se hoče povspeti na vrh Mount Everesta, ko si je podvrgel ves svet. Kritiki pravijo, da je Brünnerjevo delo monodrama, drugi pa trdijo, da je le monolog. Zabavno je, da nastopa Aleksander Veliki enkrat v obleki starega vojščaka, potem zopet v obleki modernega angleškega planinca. Enkrat gestikulira kot stari junaki, drugič se poslužuje telefona in jazz-banda, tretjič pa avtomobila. V splošnem je delo baje precej duhovito. Poznavalci literature trdijo, da je imel pisatelj, ko je pisal dramo, pred svojimi očmi dva zgleda: Angleža Shawa in Italijana Pirandella.

× *Katastrofalni požari radi velike vročine v Južni Avstraliji.* Iz Južne Avstralije javljajo o katastrofalnih požarih, nastalih radi velike vročine, ki vlada sedaj v tamošnjih krajih. Avstralija letos ne pozna zime. Vročina je tako silna, da se vnemajo gozdovi. Baš v zadnjem času je zgorel les, ki meri sedem kv. kilometrov. Ogenj je tako velik, da ga ne more nihče pogasiti. Tudi iz Buenos Airesa poročajo, da je tamkaj zelo vroče. Srebro v toplomeru kaže 40 stopinj nad ničlo.

× *Bankovci po deset frankov na pariški ulici.* Pariški listi poročajo o zanimivi stavi dveh Američanov na Francoskem. Moža sta stavila, da ne bodo Parižani hoteli sprejemati bankovcev po deset frankov, tudi če jim bodo denar ponujali. Eden je bil prepričan, da bodo ljudje denar zavračali, drugi pa, da ga bod sprejemali. Šla sta vsak na svoje delo, da se ukanita in zgodilo se je tako-le: oni, ki je stavil, da ljudje ne bodo hoteli denarja, je najel moža, kateremu je velel, naj ponuja ljudem bankovce kakor reklamne listke. Mož se je ravnal po ukazu in je začel deliti «listke». In zgodilo se je, kakor jo je bil prebrisani Američan pogruntal: publika je hodila mimo moža, ki je ponujal denar in je vsiljeni denar metala na tla. Tako se je zgodilo, da so na pariških ulicah enkrat ležali pristni francoski bankovci, ki jih ni maral nihče.

× *Ogenj na dunajski univerzi.* V četrtek zvečer je izbruhnil na dunajski univerzi v zoološkem oddelku požar, katerega je požarna bramba kmalu omejila. Gašenje je trajalo eno uro in plameni so uničili mnogo dragocenih predmetov. Ogenj je nastal radi kratkega stika in pa radi premočne kurjave.

Izlet „Jadranske Straže" po Jadranu in Sredozemskem morju

»Jadranska Straža«, ki je že toliko storila za našo propagando na Jadranu ter za tujski promet na naši lepi Rivijeri, pripravlja kakor smo že poročali letos velik izlet po Jadranskem in Sredozemskem morju. Izlet z ladjo ni nobena novost. Že pred dvema letoma se je lotila »Jadranska Straža« sličnega podjetja, ki je prav dobro uspelo. Toda dosedanji izleti so bili več ali manj lokalnega značaja, dočim bo letošnja prireditev v pravem pomenu besede velikopotezna.

V zvezi z desetletnico albanske Golgote srbske armade, katero smo praznovali lani, pripravlja »Jadranska Straža« letos vožnjo po Jadranu do Krfa. Program izleta še ni določen do zadnje podrobnosti in bo vsekakor obsegal najprej obisk naših primorskih mest. Morda bi bila izhodna luka za ta izlet Dubrovnik. Iz Dubrovnika krene parobrod naravnost proti Krfu. Ustavi se pri otoku Vidu in nadaljuje potem vožnjo proti Korzíki. Na Krfu bi se ob tej priliki vršila maša zadušnica za padle srbske vojake. Ladja bi nato nadaljevala vožjo po Sredozemskem morju, obiskala bi južno francosko obalo ter zaključila izletno turo v italijanskih lukah, najbrže v Napolju. Podroben program izleta pa še ni objavljen in je upati, da bo razpisan ter objavljen v najkrajšem času.

Sokol

Občni zbor Sokola v Studencih. V nedeljo dne 31. januarja je imelo sokolsko društvo v Studencih svoj redni občni zbor. Udeležba od strani članstva je bila povoljna Skrbno sestavljena poročila funkcijonarjev so nudila jasno sliko delovanja tega marljivega društva, ki koraka kljub neštetim sovražnikom neustrašeno po ravni poti naprej in navzgor. Živahna debata je pokazala, da je članstvo o cilju in težnjah Sokolstva dobro informirano ter kaže voljo in ljubezen do sokolskega dela. Izvoljen je bil z vzklikom stari odbor s starosto br. Hrenom ter načelnikom br. Kavčičem na čelu. V imenu mariborske župe sta se udeležila občnega zbora brata Struna in dr. Vidic.

Občni zbor Sokolskega društva v Radovljici. Dne 13. januarja se je vršil XIV. letni občni zbor Sokola v Radovljici ob mnogoštevilni udeležbi članov in članic. Iz poročil posameznih funkcijonarjev se je zrcalila požrtvovalnost sokolskih delavcev in trdna volja, da sokolsko idejo poglobe in razširijo med narodom. Vsa poročila so bila vestno pripravljena. Posebno razveseljivo je bilo poročilo blagajnika, da se društveni dolg radi zidave lastnega doma pri denarnem prometu 390.000 Din znižal za okroglo 60.000 Din, tako, da obstoji upravičena nada, da bo članstvo z lastno vztrajnostjo v treh letih popolnoma plačalo še viseči dolg. Tudi v telovadnem oziru izkazuje društvena bilanca napredek ter bodo člani in članice letos še bolj redno gojili telovadbo, pripravljajoč se za veliki vsesokolski zlet v Pragi. Prosvetno delovanje društva se je lansko leto koncentriralo v dramatičnem odseku, ki je priredil 24 iger. Vse igre so se v gmotnem in idejnem oziru dobro izvršile. Sokolsko gledališče v Radovljici razpolaga ne samo z lepo dvorano in primernim odrom, temveč tudi z velikim številom požrtvovalnih in talentiranih igralcev in igralk, vsled česar so predstave vedno dobro pripravljene in skrbno igrane. Radi vestno sestavljenega repertoarja se gledališče lahko kosa z vsakim podeželskim odrom in vrši v tem oziru eminentno kulturno nalogo v triglavskem kotu. Občni zbor je izvolil za tekoče leto večinoma stari odbor na čelu z dosedanjim starosto br. Špicarjem.

Dopisi

BLED. Predsednik Pokrajinske Zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo g. Ivan Frelih kot sklicatelj zadnjega shoda hišnih posestnikov na Bledu nam piše: Shod posestnikov in drugih davkoplačevalcev je bil sklican edino v ta namen, da protestira proti previsokim davkom v Sloveniji ter takoj zahteva njih znižanje ter izenačenje davkov za celo državo. Nadalje se je posestnikom priporočalo, da v varstvo svojih interesov ustanove društvo posestnikov za Bled in okolico, kar so mnogoštevilni navzoči soglasno odobrili. Če se tako društvo ustanovi tudi na Bledu, bo strogo nepolitično, kakor so vsa društva hišnih posestnikov v Sloveniji. Shod nikakor ni imel namena ustanoviti kako organizacijo, ki bi se vmešavala v prihodnje občinske volitve in tudi ni bil sklican radi tega, da združi nasprotnike sedanje občinske večine v kako novo firmo. Sklicatelj je pri volitvi pripravljalnega odbora prebral samo imena dotičnih posestnikov, ki so jih dogovorno predlagali in zapisali na listo, on sam pa jih ni niti poznal, niti ni sam nobenega odbornika napisal ali predlagal. Izrecno je povdarjal, da je to stvar domačinov in ne njegova. Tudi g. P. je bil izvoljen v pripravljalni odbor. — Ivan Frelih.

BREŽICE. Gdč. Tončka Valenčak, kuharica pri g. Josipu Vrenku, trgovcu v Brežicah, je našla pri pranju v Zlatorog-milu zlatnik za 10 K.

LITIJA. V prijetno dolžnost si štejemo da se tudi tem potom še enkrat najsrčnejše zahvalimo gg. Š. in g. K. iz Ljubljane za počastitev čajanke našega »Sokola«, predvsem pa za rešitev naše obupne situacije: godba nas je pustila namreč na cedilu. Brezdvomno bi imela naša prireditev — sicer ne po lastni krivdi — klavern konec, da nas niso rešili gorinavedeni gospodje. Predlagal bi društvu, da jim izkaže tudi na drugi način svojo hvaležnost za njihov trud! Udeleženki čajanke.

SV. PAVEL p. PREBOLDU. Sokolsko društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 7. februarja ob 3. popoldne v društveni knjižnici. Udeležba obvezna za vsakega člana.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik Ljubljana, Masarykova cesta 9., nasproti carinarnice. Vse informacije brezplačno!

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštnino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2·—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov.

Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov" bodo romale v koš, ako ne bo priloženih

Din 2·—

Ljubiteljem potopisov in opisov tujih dežel toplo priporočamo

Hearn — Baukart

Knjiga o Japonski.

Poleg opisa japonske in dežele mične povesti, ki razkrivajo japonsko dušo.

Broširana knjiga velja Din 28·—, v celo platno vezana Din 38·—.

Izdala jo je

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Prešernova ul. nasp. glavne pošte.

L. Mikuš 14.

LJUBLJANA, Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic

Stari dežniki se nanovo preobličejo.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izraze sočutja ob prebridki izgubi naše nepozabne hčerke itd.

Kriste Žnidaršič

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo gg. dekanu Faturju in poglavarju dr. Tekavčiču v Radovljici, ki sta nam pripomogla k hitremu prevozu rajnke v njeno rojstno hišo, gg. zdravnikoma dr. Slivniku in dr. Ovesu za nudeno ji prvo pomoč in g. županu Resmanu za hitro dostavo voza v Radovljici. Nadalje se zahvaljujemo častiti duhovščini iz Koroške Bele, gg. pevcem iz Jesenic za genljive žalostinke in ostalim vsem, ki so spremili našo Kristinco tako mnogobrojno na njeni zadnji poti. Bog Vam plačaj!

JESENICE-SAVA, dne 3. febr. 1926.

Žalujoča mati Frančiška Žnidaršič in rodbina Vrabec.

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl naš preljubi oče, gospod

Ferdinand Bradaška

mestni blagajnik v pokoju

po mučni bolezni in previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 5. t. m. ob 3. pop. iz hiše žalosti, Gradišče št. 11, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, 4. februarja 1926.

Globoko žalujoči ostali.

P. Montarco:

Adela gospod te snubi

Artur Trenero ni niti sam vedel, kako je prišel do petinštiridesetega leta. Vse življenje mu je poteklo v delu, tako da se je zdaj po pravici mogel smatrati za imovitega človeka. Ali kaj mu je vse to pomagalo, ko pa je bil vse svoje življenje bojazljivec in ni nikoli okusil niti ene slasti življenja. In vendar je bolj ko vse drugo želel, da najde ženo, ki bi ga ljubila, ki bi bila samo njegova. Morda bi se to tudi uresničilo, če bi bil malo manj bojazljiv. Tako pa je ostal star samec.

Tolikokrat se je odločil, da pokaže napram ženskam več korajže, ali prvi ostrejši pogled mu je presekal noge in Trenero je obstal kakor zakopan. Vendar se je odločil nekega dne, da bo zasledoval lepo damo. Sledil ji je trdovratno in že se je odločil, da se ji približa in reče vsaj nekoliko besed, ko se ona ustavi pri vratih velike hiše. Preden je vstopila, je mogel Artur Trenero slišati tudi njen glas, ki je izgovoril te-le besede:

»Kakšno teslo!«

In gospod Trenero se je vrnil ozlovoljen v pisarno.

•

Čim je stopil v pisarno, ga je poklical k sebi predstojnik. Artur Trenero se ni posebno razburil, ker si je bil svest, da je izvršil vedno svoje dolžnosti in da mu je njegov predstojnik Quincetti popolnoma naklonjen.

«Stvar je zaupne narave!» je povzel smeje se Quincetti. »Tiče se vas. Kaj mislite, da bomo dopuščali, da bode v petinštiridesetem letu še vedno letali za raznimi ženskami. Končano je, dragi moj, morate se ženiti . . . Razmišljal sem o tem.«

Artur Trenero je stal kakor na trnju. Hotel je nekaj reči.

»Kar tiho! Poznam vas že davno in vem, da vaši fantovski grehi niso takšni, da bi jih pametna ženska ne mogla odpustiti. Sicer pa nočem nikomur ničesar izdati in stavim samo en pogoj: da se odrečete razuzdanemu življenju.«

Artur Trenero se je hotel zasmejati: on in razuzdano življenje! . . . Saj to je bila želja, ki je ni mogel nikoli ustvariti, ker ni imel dovolj poguma!

»No, no, vem, da se boste odrekli. Pa se tudi izplača, da se odrečete. Ona je prava lepotica in poleg tega še precej bogata; v hiši je samo tašča in nikdo drugi . . .«

»Ali me poznajo?« se osmeli naposled Trenero.

»Ne poznajo vas, ali to niti ni potrebno. Dekle je, kakor sem vam že rekel, lepo in bogato, ali staro že petintrideset let. Pravil sem jima o vas in oni dve sta bili popolnoma zadovoljni. Ako želite, vas danes popoldne peljem tja. Stvar se lahko prav hitro opravi in vse zavisi od prvega vtisa, od prvega srečanja.«

»Toda s kakšnim izgovorom pojdeva tja?«

»To prepustite meni . . . Vem dobro, kako se to napravi. Torej, čakam vas ob štirih.«

•

Ko je Artur Trenero ostal sam, je dolgo razmišljal in prišel do sklepa, da mora to dekle petintridesetih let biti ipak grdo, dasiravno je spoštovani gospod Quincetti trdil, da je lepotica. Vendar je prišel na sestanek ob določenem času.

Samo, prav malo je manjkalo, pa bi se bil že v zadnjem trenutku vrnil. Mi sel, da se spušča v nevarno avanturo, v kateri bo poleg njega igrala glavno vlogo tudi prava dama, živa ženska, ga je navdajala s strahom. Gospod Quincetti ga je naravnost vlekel v hišo.

Stara gospa, mati, ju je prijazno sprejela. Ko pa se je prikazala hčerka, je bil Trenero očaran: bila je zares lepa, dasiravno že v letih. Ostala je nekoliko trenutkov v sobi, nakar je zopet odšla; naznanili so ji, da je prišla Šivilja.

»Torej?« je prašal Quincetti.

»Krasna je!« je zaklical očaran Artur Trenero. »Zares, prava materina slika iz mladosti.«

»Ah, vi se znate tudi laskati!« se je nasmehnila stara gospa.

»Gospa, to vam je pravi Don Juan. Ali jamčim vam, da bo to izvrsten mož!« se je smejal Quincetti.

Artur Trenero se je vznemiril. In že je domneval, da mu bo Quincetti pokvaril srečo.

»Gospa ,nikar ne verjemite . . . jaz sem . . .«

In v nekoliko besedah je izpovedal svoje življenje. Iz cele izpovedi je izhajalo, da bo njegova bodoča žena sploh prva ženska, ki se ji približa. Gospejin obraz je postajal vse resnejši. Končno je rekla:

»Gospod, ne želim, da dam svojo hčer človeku, ki šele stopi v življenje, ne glede na to, koliko mu je let. To so najslabši možje, vem to iz izkušnje, ker sem tudi jaz svojemu možu bila prva, ali ne tudi poslednja žena . . .«

»Kar se tega tiče, pa jaz prisegam, da moja žena ni bila prva, ali bila je poslednja . . .« je dodal gospod Quincetti.

»Moj mož je bil za mene, ker je bil bojazljiv — izhodna točka za vse moje avanture!« je povzela gospa.

»Moja žena je bila in je še zdaj pristanišče, v katero se vračam po vseh viharjih.«

In ubogi gospod Artur Trenero je poslušal celo pridigo o tem, kakšen mora biti mož in kakšna žena. Vse pa je končalo s tem, da so dokazali Treneru, da ni za gospodično.

Treneru se je cela stvar videla čudna in je odšel vdan v božjo voljo iz sobe, dočim je Quincetti ostal v sobi, da se še nekoliko razgovori s staro gospo. V predsobi je Trenero skoro trčil v neko gospodično, ki je stopila iz nasprotne sobe. Prijetno je bil iznenaden, ko je v tej gospodični spoznal dekle, katero je baš tisto jutro spremljal in ki mu je rekla: »teslo« . . . Tudi ona ga je spoznala in se mu ljubko nasmejala. Trenero ni niti sam vedel, od kod tolika hrabrost in ker ni bilo nikogar v veži, jo je objel in poljubil na usta.

Prav v tem trenotku pa so se odprla vrata in na pragu sta se pojavila Quincetti in stara gospa.

»Kaj vidim? Glej ga no, hinavca! In pripoveduje, da je svetnik!« se je čudil Quincetti.

»In to s šiviljo moje hčerke! Ali, dragi moj gospod, prav je povedal gospod Quincetti, da ste pravi Don Juan . . . Samo, jaz bi dostavila, da treba biti nekoliko opreznejši! Pomislite, ako bi bila Adela to videla! . . .«

Šivilja je smejoč se odhitela. Trenero je stal ko pribit in ni vedel, kaj bi rekel.

»Ampak, dragi moj gospod, zanima me, zakaj ste mi hoteli prikriti, da ste slabič pred ženskami. Tega vam vendar nihče in niti žena ne bo vpisala v greh, ako se kaj zgodi pred zakonom . . . Veste, da šele zdaj vidim, da ste človek iz mesa in krvi. Jaz ne maram mrtvecev in želela bi, da dobi moja hči za moža živega človeka. Eh, ne bojim se, ona bo že znala omiliti mu hišo in ga privezati na-se . . .«

»Saj sem vam povedal, da je cel Don Juan, ali kljub temu krasen dečko, iz katerega se bo izpekel še izvrsten mož!« si je zadovoljno mel roke gospod Quincetti.

V tem trenutku so se odprla druga vrata. Pojavilo se je zopet dekle, vedro, v nočni halji, v kateri je bilo še lepše, da je Arturju Treneru kar zaigralo srce. Dekle je radovedno gledalo mater in oba gosta.

Stara gospa je pristopila k Arturju Treneru in mu zašepetala:

»Ali mi obljubite, da zapustite vse druge ženske, ako vam dam svojo hčerko?«

Trenero je pogledal deklico in začutil, da bi se rad odrekel vsem ženskam, če bi jih v resnici imel. In tem odločneje je prikimal z glavo, kar je imelo pomeniti:

»Da, odrekam se!«

Tedaj se je obrnila gospa do deklice in izgovorila s svečanim glasom:

»Adela, gospod nas je počastil, da zaprosi za tvojo roko . . . Adela, gospod te snubi . . .«

Sax Rohmer: 36

Rdeči detektiv

Toda to pot se je pa Kerry zmotil, tudi njegov ženijalni dar razkrinkavanja je imel gotove meje. Kerry je bil prepričan, da so vsi, ki so bili v katerikoli zvezi s Kazmo, zapustili dvorano. Mollie Gretna pa je bila fenomenalna izjema pravila. V svoji perverznosti si ni nič bolj želela, kot spoznati se s tako slavnim članom detektivskega oddelka.

V veži se je Kerry za nekaj trenutkov ustavil in zamišljeno žvečil svoj gumi, potem pa je energično odprl vrata in izginil v noči in megli. Šel je po ulicah, kjer so znani nočni lokali.

Na nekem oglu se je ustavil, potegnil piščalko iz žepa in tiho zažvižgal: iz bližine mu je odgovoril enak žvižg. Nato je šel nekaj korakov naprej in stopil v veliko restavracijo. Sicer so bila vsa okna temna, vendar pa so bila vrata odprta. Kerry je stopal po temni veži do vratarjeve lože. Ta se je, ko je začul njegove korake, dvignil in dejal prišlecu:

— Restavracija je zaprta, gospod.

— To lahko poveste komu drugemu, je siknil Kerry. Jaz hočem iti gor.

— Vaša karta, gospod?

Kerryjevi zobje so se zableščali v divjem nasmehu in vrgel je svojo vizitko vratarju na mizo. Nato je odšel po stopnicah navzgor. Čul je, da je zgoraj pozvonilo, in v prvem nadstropju ga je pričakoval eleganten gospod, kateremu se je takoj videlo, da ni Anglež. Vljudno se mu je priklonil in dejal z globokim glasom:

— Velecenjeni gospod višji nadzornik, s čim vam morem služiti? Upam, da je vse v redu?

— Da, je odgovoril Kerry. Hočem si samo ogledati vaše goste.

Tujec se je spet priklonil in z zelo vljudnim glasom dejal:

— Par prijateljev imam gori. Igramo domino.

— Prav, je dejal Kerry. Če mislite, da so že imeli dovolj časa, da skrijejo »roulette«... o, nič ne ugovarjajte... pa pojdiva. Danes ne iščem igralcev prepovedanih hazardnih iger, temveč vse kaj boljšega.

Gospodar je odprl Kerryju prostorno sobo. Detektiv je na prvi pogled spoznal, da jo je v naglici izpraznila velika družba. Široka miza je bila pogrnjena z velikim zelenim prtom. Pri njej so sedeli trije tujci, dva gospoda in starejša gospa ter igrali domino. Na videz sta oba gospoda igrala, gospa ju je pa gledala. Vsa soba je bila polna dima smotk. Več praznih šampanjskih steklenic je stalo na sosedni, manjši mizi in na stolu je ležala elegantna damska gledališka torbica iz svile.

— Hm, je dejal Kerry, kojega pogled je švigal od steklenic na oba igralca. Nato je prijel za torbico in jo vljudno ponudil stari dami.

— Založili ste svojo torbico, milostiva, je dejal. Toda k sreči sem jo opazil takoj, ko sem prišel.

Kerry se je nato obrnil h gospodarju in mu dejal:

— Sedaj me pa vedite v tretje nadstropje!

Komaj je Kerry izrekel te besede, je možak z obrvmi pomigal obema gospodoma, ki sta igrala pri mizi, pod katero je bila skrita roulette. V tretjem nadstropju pa, kjer je bilo gospodarjevo zasebno

— Samo ganite se in vas pobijem kot psa!

— Saj nisem mislil nič hudega, je zamrmral možak prestrašeno. Prosim, stopite za menoj. Nekaj dam imam v prvem nadstropju in ne bi jih rad preplašil.

— Seveda, to se razume, je dejal Kerry ironično.

Stopil je vstran, pomignil gospodarju z roko in mu dejal:

— Vi greste naprej!

Šla sta v tretje nadstropje restavracije. Soba, ki sta jo bila ravnokar zapustila, je služila kot pomožna jedilnica pred polnočjo, kot je Kerry vedel. Po polnoči so pri veliki mizi večkrat igrali roulete. V tretjem nadstropju pa, kjer je bilo gospodarjevo zasebno stanovanje, policija še nikoli ni bila, toda Kerry je bil prepričan, da ne služi samo zasebni rabi gospodarja.

Glasno pogovarjanje je na mah prenehalo, ko sta oba moža stopila v sobo, ki je bila manjša kot ona v prvem nadstropju, a opremljena z mizicami kot kavarna. V enem kotu je bil klavir in podij, zagrnjen z baržunastim zagrinjalom. Kakih dvajset ljudi, moških in žensk je bilo v sobi in gledalo proti vhodu. Večina gospodov in vse dame so bile v večernih oblekah, a kljub temu je Kerry zapazil, da je to zelo mešana družba.

Spoznal je dve dami iz najvišjega plemstva in eno kino igralko, ki je bila znana po svoji lepoti. Drugih ni poznal, toda vse so bile zelo elegantno oblečene, izvzemši gospe, ki je bila oblečena kot bi bila prišla naravnost od golske tekme. Pozneje se je izkazalo, da je znana prvoboriteljica za ženske pravice. Nekateri gospodje so bili židje.

Kerry se je široko razkoračil, vtaknil roke v žepe suknje, si ogledoval obraz za obrazom in počasi žvečil. Posestnik je prestrašeno gledal svoje goste in zmignil z rameni. Vsa družba je molčala. Slednjič pa je Kerry spregovoril:

— Jaz sem policijski uradnik. Drug za drugim boste zapustili to hišo in vsak izmed vas mi bo oddal svojo vizitko. Kdor nima vizitke pri sebi, bo napisal svoje ime in naslov.

Po teh besedah je vzel beležnico in svinčnik iz žepa svojega žaketa in ga položil na eno malih mizic.

— Naprej! ja zapovedal. Vi, gospod — pri tem je pokazal s prstom na velikega, elegantnega mladeniča, ki je stal najbliže — odidite prvi!

Mladenič ga je preplašeno pogledal, stopil k njemu in mu zašepetal nervozno:

— Ali me ne bi spustili. Ne bi hotel, da bi moja rodbina zvedela...

Umoknil je, kajti Kerry ga je divje pogledal in rezko dejal:

— Položite vizitko na mizo, in naprej! Če ne...

Plemeniti mladenič je naglo ubogal. (Bil je starejši sin nekega lorda). Drug za drugim so mu sledili. Kerry jih je ostro opazoval in se ni ganil, ko so odhajali mimo njega in polagali svoje vizitke na mizico. Le enega je ustavil. Možak je bil žid in ko je jemal vizitko iz listnice, je dejal:

— Mr. John Jones...

— Oho, ga je prekinil Kerry in ga prijel za roko, to pa ni vaša vizitka. Dajte mi pravo. Ne boste me prevarili.

Kerry je dobro poznal človeški značaj. Na večino vizitk sploh ni pogledal, na one, ki so jih oddale dame pa že celo ne. Bil je popolnoma prepričan, da bodo vsi dali napačna imena, toda to mu je bilo vse eno. Ko je bila nazadnje soba prazna, je dejal prestrašenemu posestniku:

— Tako! Nimam povelja glede vašega podjetja, dragi moj, in ker nisem opazil ničesar sumljivega, vas tudi ne bom naznanil. Kaj se vrši pri vas, me za enkrat dosti ne zanima, vem pa, da ste Švicar in zelo sumljiva oseba.

Pobral je vizitke z mize in jih površno pregledoval. Mnogo uspeha ni pričakoval od posesti teh imen in naslovov. Vendar je bilo mogoče, da so bile med ženskami odjemalke Kazme in njegovih tovarišev. Ko je hotel vtakniti vizitke v žep, je ena izmed njih vzbudila njegovo zanimanje. Na njej je bilo napisanih par besed s črnilom. Ves začuden je gledal to vizitko, njegov obraz je postajal vedno bolj rdeč, potem pa je zaklel:

— Vrag! Kdo je pa oddal to vizitko?

Na vizitki je bilo zapisano:

LORD WREXBOROUGH
Great Cumberland Place W. 1.

Št. 719 Wm

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

Družabni večer s plesom
državnih računskih in blagajniških uradnikov se vrši v soboto 6. febr. v areni Narodnega doma. 2875

Pozor, lovci, turisti!
Izdelujem najtrpežnejše gojzerje iz vseh vrst usnja po najnižjih cenah, kakor tudi vse vrste škornje. Zahtevajte cene. Ivan Gostiša, čevljar, Blatna Brezovica, pošta Vrhnika. 2886

SK Ilirije nogometni trening
za I. moštvo v soboto 6. t. m. ob 17.15 — dalje ob 18.30 za juniorsko skupino. Točno! Načelnik. 2972

Triglavani
gg. starešine in aktivni, ki se udeležite celjskega zbora in plesa dne 6. febr., zahtevajte v svrho polovične vožnje pri odhodni postaji, da se opremi vozni listek z vlažnim žigom in se ne kompostira. Ker velja listek tudi za nazaj, ga v Celju ne oddajte! Zadevne legitimacije prejmete v Celju. 2984

Pravljice za deco
Danes ob 5. uri popoldne prednaša pravljice g. Lipah, režiser Narodn. gledališča, v mali dvorani Narodnega doma. Vstopnine ni, pobirajo se prostovoljni prispevki v kritje stroškov za kurjavo. 2974

V Cerknici
priredi prostovoljno gasilno društvo v nedeljo 7. t. m. veliko **predpustno veselico** v gostilni Javornik. Pričetek ob 4. uri popoldne. — Pri prireditvi sodeluje prvič lastna godba na pihala, obstoječa iz 20 mož. 2983

Kranj! I. kranjski velesejem
je naslov letošnji maškaradi ki jo priredi tuk. «Sokol» v soboto 13. t. m. ob 20. uri v vseh prostorih Sokolskega doma. Kakor je bila Sokolska maškarada v Kranju že od nekdaj privlačna prireditev za občinstvo iz Kranja in od drugod, tako tudi nismo v dvomu, da bo letošnji naslov maškarade privabil še več mask in občinstva. Po številnih prijavah mask sodeči pridejo posetniki iz vseh mogočih držav, da si ogledajo velesejem v Kranju, ki bo v dvoranah s ca. 1000 m² ploščine mogel nuditi vsem obiskovalcem prijetno in družabno zabavo. Na velesejmu sodelujeta čel. orkester «Sloga» iz Ljubljane in orkester «Nar. Čitalnice» v Kranju. — Predprodaja vstopnic v trgovini Šajovic. 2985

Drž. pisar. uradniki
se ponovno opozarjajo na društveni **občni zbor** ki se vrši dne 7. februarja ob 9. uri zjutraj v hotelu «Miklič», Kolodvorska ulica 2962

Jesenice
Občni zbor podružnice slov. plan. društva na Jesenicah se vrši dne 7. febr. v gostilni Kobe (Verglez) ob 8. uri zvečer. — Polnoštevilna udeležba.

Informativni sestanki davč. uradništva
se vrše 7. t. m. in sicer ob 10. uri dopoldne v Novem mestu (gostilna Skaberne), v Kočevju (hotel Trst), v Mariboru (restavracija Puntigam) ob ½11. uri pa v Celju (davčni urad). Vse članstvo bližnjih uradov naj se sestankov zanesljivo udeleži. U. P. C. sekcija Ljubljana. 2972

Društvo nameščencev mestnega dohodarstvenega urada
sporoča tem potom, da ima isto dne 6. februarja 1926 svojo prvo **veselico** v vseh prostorih Mestnega doma v Ljubljani, ker ni moglo vseh naših prijateljev in nam naklonjenih tvrdk osebno obvestiti, ter se istočasno priporočamo za obilen obisk. 2969

Obrt

Radio-klinika
popravlja sestave, dele, slušalke in akumulatorje — Polnitev akumulatorjev. J. Gorec, Ljblj. kreditna banka. 25-a II

STAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 20

Za belo vezenje
perilo itd. po nizkih cenah se priporoča S. Šadar, Gledališka ulica 7/III. 2949

Služba (dobe)

Provizijski potniki
se iščejo za takoj. Prednost imajo vpokojenci. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Zanesljivost 2682». 2900

Sobarica
izobražena, poštena in marljiva, ki zna tudi nemško, se takoj sprejme. Naslov pove uprava «Jutra». 2844

Kuhar
samostojen, z dobro prakso, samski, se išče za kuhinjo od 20—25 oseb za zdravilišče na nekem otoku v Primorju. Stanovanje in oskrba v hiši. Ponudbe s spričevali in zahtevo plače do najpozneje 10. t. m. na upravo «Jutra» pod šifro «Jadran». 2831

Iščem kuharico
ki bi opravljala tudi vsa druga hišna dela, k manjši obitelji. Perila ni. Plača 400 Din. Samo tiste, ki žele stalnega mesta, naj se javijo. Nastop takoj ali po dogovoru. — Naslov: Ljubica Jagodič, Novska v Slavoniji. 2921

Točilniško blagajničarko
sprejmem. Ponudbam priložiti prepise spričeval dosedanjih služb. Naslov: Ciril Majcen, kolodvorska restavracija, Zidani most. 2936

Drvarji - šveleraši
se sprejemajo za izdelovanje bukovih pragov v akord — vsaki dan večje število. Franc Hočevar, gostilna pri postaji Semič, Dolenjsko. — Pogoji ugodni in dobra plača. 2921

Salaterico
takoj sprejme gostilna pri «Šestici». 2914

Služba (išče)

Vpokojen železničar
išče službe v katerikoli stroki. Ivan Koboi, Kamnik, Majstrova ulica št. 7. 2857

Kot žagovodja
in ekspeditorja, iščeta nameščenca 2 brata Slavonca, vešča v hrastovem in bukovem lesu. Vzela bi tudi večje delo v akord. Naslov pove uprava «Jutra». 2853

Blagajničarka
z večletno prakso, zmožna slov. in nemškega jezika, strojepisja, stenografije ter vseh pisarniških del, želi premeniti dosedanje mesto. Gre tudi kot prodajalka v galanterijsko ali v trgovino s čevlji. Ponudbe se prosijo na upravo «Jutra» pod šifro «Vestna in poštena št. 150». 2756

Poduradnik
fin. kontrole s trgovsko naobrazbo, oženjen, brez otrok, želi primerne službe kot občinski tajnik, redar, skladiščnik ali čuvaj. Vzame v najem trgovino ali gostilno. Cenjene ponudbe: codelek finančne kontrole Kladanj (Bosna). 2971

Vpokojenec
išče službe občinskega tajnika, sluge, vratarja, nočnega ali dnevnega čuvaja, potnika ali kaj sličnega. Gre tudi na deželo. Dopise na upr. «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 154». 2968

Gospodinja
dobra kuharica, poštena in dostojna, išče samostojnega mesta kje na deželi. Naslov Kosteniček, Žalec pri Celju, poštno ležeče. 2982

Mlada prodajalka
mešane stroke, pridna in poštena, želi službe. Naslov pove uprava «Jutra». 2976

Fina kuharica
išče mesta v boljšem hotelu Ponudbe na upravo «Jutra» pod «15. februar». 2919

Poštna pomočnica
z izpitom išče mesta. Pod «Vestna» na upravo «Jutra»

Inteligentna gdč.
vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, ki zna tudi dobro šivati, želi mesta k otroku. Gre tudi izven Ljubljane. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Gospodična». 2958

Gozdar
32 let star, z večletno prakso, z izvrstnimi spričevali, strokovnjak v svojem poslu, ki je dovršil meščansko in gozdarsko šolo ter položil drž. izpit s prav dobrim uspehom, želi primernega mesta. Ponudbe pod značko «Gozdar 1588» na upravo «Jutra». 2785

Mesto vajenke
v trgovini išče 16letna močna in pridna deklica s primerno šolsko izobrazbo. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Deklica» 2959

Mesto gospodinje
najrajše pri samcu, išče ločena žena, vešča trgovine in šivanja. Gre tudi na deželo. Naslov pove uprava «Jutra». 2923

Mlado dekle
ki je že služilo v mestu, išče službe. — Gre tudi k otrokom. Poljanska cesta št. 20/II, desno. 2927

Izprašana učiteljica
za ljudske šole išče mesto za cel dan, poldnevno ali posamezne ure. — Poučuje tudi nemščino in klavir. Gre tudi na deželo. Naslov pove upr. «Jutra». 2943

Kateri boljši hotelov
bi sprejel zelo delavno gospo v izpopolnitev v kuhi. Pod «Proti hrani» na upr. «Jutra». 2919

Trgovski potnik
starejša, zanesljiva in agilna moč, v Sloveniji dobro vpeljan, ki ima tudi šoferski izpit, išče nameščenja v katerikoli stroki, razen manufakture. Ponudbe pod «Potnik 43» na upr. «Jutra» 2700

Inteligentna gospa
starejša in brez otrok, s penzijo, išče službo blagajničerke, vzgojiteljice ali kot opora gospodinje. Ponudbe pod značko «Perfektna v nemščini» na upr. «Jutra». 2918

Pouk

Absolvent realke
sprejme instrukcije iz poljubnih predmetov. Naslov v upravi «Jutra». 2979

Francoska konverzacija
po najnovejši metodi za učence od 7—12 let in za učenke od 7—14 let, vsak dan od 15.—16½. ure v Mladiki (licej), III. nadstr., dvorana 42. Cene zmerne. 2949

Prodam

PREMOG — ČEBIN
Wolfova 1/II. Telefon: 56. 481/I

Razmnoževalni stroj
znamke «Frema», v dobrem stanju takoj proda Žitni zavod v Ljubljani, Krekov trg. 2911

Spalnica
lepa, javorjeva, z marmornatimi ploščami in brušenim ogledalom se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 2882

Maska Mefisto
damska, lepa, se posodi ali proda. Naslov pove uprava «Jutra». 2967

Jedilnica
se po nizki ceni proda. — Šajovic, Škofja ulica 13, dvorišče. 2915

Elektromotor
popolnoma nov, 1—6 k. sil se radi likvidacije proda za polovično ceno. Vprašanja na upravo «Jutra» pod šifro «380/229 Voltov». 2884

Proda se:
1 visoka omara, 1 «Singer» šivalni stroj, 1 «Gritzner» šivalni stroj, 1 veliko ogledalo, 60 m platna za podlogo, 7 m sukna (sokolski loden), 12 m prima sokolski loden, 15 kg triko sukna za sokolske hlače, 15 m sukna, škotski loden, 1 velika stelaža ter 1 prodajalna miza, po zelo nizki ceni — tretjina resnične vrednosti. Naslov pove uprava «Jutra» 2973

Kompletna oprava
za špecerijsko in mešano trgovino se poceni proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 2975

Pletilni stroj
11/30, Singer (Überwendl) za šivanje nogavic, se proda v Kamniku, Šutna 33. 2955

Mestna zastavljalnica
naznanja, da se vrši tomesečna dražba junija 1925 zastavljenih predmetov dne 13. februarja 1926 ob 3. uri popoldne. 2971

Pisalna miza
amerikanska, skoraj nova, dalje kočija in razni komati naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra». 2968

Gostilničarji!
Kuhinjska posoda, emajl in porcelan se proda. Naslov v upravi «Jutra». 2956

Čevljarski šivalni stroj
(cilinder) znamke Singer, malo rabljen, prodam po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi «Jutra». 2917

Kočija
lahka, eno- ali dvovprežna, se po zelo ugodni ceni proda. Naslov v upr. «Jutra». 1984

Voz zapravljivec
nov in ročni vozliček na 4 kolesa se proda v Spodnji Šiški, Jernejeva cesta 18. 2931

Motor na bencin
6 Hp., še prav malo rabljen, se radi izselitve poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 2846

Kupim

Zofa
s pernaslonjalo, več metrov mreže za kurjo ograjo in cev za škropljenje vrta — vse v dobrem stanju, kupim Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zofa 79». 2890

Kovčeke
za trgovske potnike in amerikansko pisalno mizo kupim. — Ponudbe s ceno na upravo «Jutra» pod značko «Kovček». 2992

Janežičev slovar
slovensko - nemški, l. 1908., kupim. Ponudbe s ceno pod «Slovar» na upravo «Jutra» 2970

Kupim lokomobilo
Wolf ali Lanz, 60 Ps. največja stalna sila, malo rabljeno, v popolnoma kompletnem stanju, dalje 1 polnojarmenik, brzotekač, 65 cm širine. Ponudbe je poslati na naslov: Anton Jakomini, Kočevje. 2899

Pridelki

Otrobe
srednje debele, v vrečah iz jute nudi vsako količino po Din 1'50 franco postaja Jarše valjčni mlin Ivan Mastran, Radomlje. 2953

Semenskega krompirja
soropoljskega, več vagonov ima naprodaj Anton Križnar, Stražišče, Kranj. 2941

Stanovanja

Opremljeno sobo
išče gospodična v sredini mesta s 1. marcem. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Priprosta». 2897

Vdova
sprejme starejšega gospoda v vso oskrbo. Dopise pod «Stalno 1642» na upravo «Jutra». 2856

Stanovanje
sobo ali kuhinjo v sredini mesta iščem. Ponudbe pod «50» na upravo «Jutra». 1825

Sobico
išče samostojna gospa s šletno hčerko, katera ima lastno posteljno perilo. Mesečna najemnina 150—200 Din. Gre tudi kot sostanovalka. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Sostanovalka 1748». 2995

Kot sostanovalka
grem k samici, katera bi pazila čez dan na otroka. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mirna 2». 2994

Kot sostanovalec
se sprejme dijak, najraje iz srednje tehn. šole. Soba sračna, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo. Naslov pove uprava «Jutra» 2980

Čedno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom išče solidna gospodična s 15. febr. ali 1. marcem. Plača event. za par mesecev naprej. Takojšnje ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Prijazen dom 1679». 2987

Sobica
z vso oskrbo, v sredini mesta, se odda. Naslov pove uprava «Jutra». 2966

Krasno stanovanje
blizu tramvaja, 3 sobe, kuhinja in kopalnica, se odda v Vodmatu. — Naslov pove uprava «Jutra». 2965

Soba s kuhinjo
v sredini mesta, se išče. Dobra najemnina Ponudbe pod «Takoj 1721» na upr. «Jutra» 2957

Opremljena soba
z elektr. razsvetljavo, v bližini pošte, se odda takoj boljšemu gospodu ali gospodični. Naslov pove upr. «Jutra». 2930

Svetla soba
z električno razsvetljavo, se odda boljšemu stalnemu gospodu v Gledališki ulici 7, pritličje desno. 2952

Soba
popolnoma separirana, se s 1. marcem odda solidni gospodični. Naslov pove upr. «Jutra». 2943

Soba
blizu pošte se s 15. febr. odda boljšemu gospodu. — Naslov pove uprava «Jutra» 2928

Sobo
s prostim vhodom, v sredini mesta ali šentpetrskopoljanskem okraju, išče gospod. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Sončno 86». 2926

Stanovanje
2 sob in kuhinje oddam v Zeleni jami 203. — Istotam se proda moško kolo. 2916

Lokali

Trgovina
z mešanim blagom in gostilniškimi lokali, z vsem inventarjem in stanovanjem se da brez koncesije takoj v najem. Naslov pove upr. «Jutra». 2925

Posel

Francoščino in nemščino
poučuje temeljito diplomirana učiteljica. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Bouvard». 2840

Posestvo
obstoječe iz velike stanovanjske hiše, v kateri je že 30 let dobro vpeljana trgovina, se proda vsled družinskih razmer pod ugodnimi pogoji. Hiša je tudi pripravna za gostilno. Zraven je veliko gospodarsko poslopje. Poslopja ležijo v Studencah ob prometni cesti Poljčane—Ptuj, pol ure od kolodvora. K posestvu spada tudi 6 oralov zemlje. — Pojasnila daje posestnik I. Kaiser. 2830

Enonadstr. hiša
(slična vili) v Mariboru, v brezhibnem stanju, na lepi solnčni legi, z lepim sadnim vrtom, se poceni proda za 95.000 Din. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. Pojasnila se dobe v Linhartovi ulici 14. 2812

Hiša
trinadstropna, s kavarno, na prometnem kraju, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 2978

Stanovanjska hiša
visokopritlična, v bližini glavnega kolodvora v Ljubljani, s 6 sobami, vsemi pritiklinami in 1800 m² sveta se poceni proda. Ponudbe pod šifro «Poceni» na upr. «Jutra». 2951

Parcelo
v Ljubljani za enodružinsko vilo kupim. Ponudbe z navedbo lege, velikosti in cene pod «Suha in solnčna» na upravo «Jutra». 2929

Kateri stavbenik
bi zidal družinsko hišo v Ljubljani na delna odplačila? Svet imam ter nudim popolno garancijo. Prosim za naslov na upr. «Jutra» pod «Svet 600 m». 2924

Dopisi

Grafolog, Egipčan
prerokuje iz črt na roki in rokopisa karakter, prošlost in bodočnost. Hotel Lloyd. 2898

Gospodična
stara 19 let, želi dopisovati s značajnim gospodom, starim od 22—25 let. — Pod «Maca» na upravo «Jutra». 2981

«Prijetni spomini»
Danes 5. t. m. od 4—5 na določenem mestu. 2963

Kapital

Družabnik
za dobro vpeljano trgovino s kapitalom 35—40.000 Din se išče. Dopise pod značko «Dober promet» na upravo «Jutra». Posredovalci izključeni. 2923

Ženitve

Amerikanec
trgovec, kavarnar ali gostilničar po poklicu, nad 40 let star, najde srečo in eksistenčno oporo pri zdravi, podjetni, marljivi, vsem gospodinjskim in podjetnim nalogam sposobni, inteligentni vdovi. Pisma s sliko se prosijo na upr. «Jutra» pod šifro «Podjetna 1894». 2937

Glasbo

Lepa vijolina
v etuiju, dobro ohranjena, se proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 2867

Živali

Kupim psa
majhne rasti, čiste pasme, 1—2 leti starega. Ponudbe na naslov: Mally, Resljeva cesta 2. 2939

Razno

Več slabokrvnih otrok
od 3 let naprej prevzame v vso oskrbo restavracija Planina Sv. Križ (1000 m v.) nad Jesenicami na Gorenjskem. — Preskrbljeno je z dobro hrano, planim, mlekom, domačim maslom, medom in zračnim, toplim stanovanjem, za več časa. Cene po dogovoru. Cenjene ponudbe na gornji naslov. 2920

Stenice, ščurke
podgane in miši najradikalneje pokonča M. Zor, Stritarjeva ulica 7/III. 2950

Export — Import
Trgovinski časopis Commercio Italo - Jugoslavo — Viale XX Settembre 65, objavlja naslove uvoznih in izvoznih tvrdk, kakor tudi ponudbe in povpraševanja po robi vsakršne branže. — Oglasna pristojbina za objavo 3 lire. 2932

Za pomoč
bodisi v živilih, denarju ali kurivu, prosi dobro ljudi žena v starosti 50 let z neozdravljivo boleznijo (rak) in brez vseh sredstev Frančiška Boštnar, Novi Vodmat 17, dvorišče. 2922

Otomane
afrik modroce, žimnice, kakor tudi vse druge tapetniške izdelke nudi po znatno **znižanih cenah** **Fran Jager, tapetnik, Ljubljana,** Kolodvorska ulica 27. Pravila točno in ceno.

Spretne partije tesarjev
za izdelavo več tisoč kubičnih metrov bukovih parket. deščic in dog od zelo mehke bukve **išče** Eksploatacija šuma **Pavle Vojnović** **Risan, Boka Kotorska** 736a

Gozdna industrija išče
dobro kvalificirano tehnično osobje: **1 žagovodjo in 2 jaremniška mojstra (gatermojstra)** in nekoliko izvrstnih upravljačev za parne in bencinske traktorje. Samo prvovrstne sile naj pošljejo ponudbe na: **Pavle Vojnović,** Risan, Boka Kotorska.

Išče se asistent
inž. kemije za tvornico kvasa. Prednost imajo tisti, ki so že delali v takem ali sličnem podjetju. Ponudbe z zahtevkom plače na **poštni predal 41, Zagreb,** glavna pošta.

Šoferja
izučenega mehanika, ki izvršuje samostojno vse poprave pri avtomobilu in ki je po mogočnosti tudi strugar, **išče** z vstopom 1. marca **Konzerva tovarna Globus,** d. d. na Vrhniki.

Gateristov,
veščih rezanja tavoletov na jarmeniku (Spaltgater) **iščemo.** Delo se vrši v akordu proti plači 63 Din za 1000 komadov. Vprašanja odnosno ponudbe naj se pošljejo na upravo parne žage Rog, pošta Toplice pri Novem mestu.

Enonadstropno hišo
na deželi **z velikim vrtom,** s ključavničarskim orodjem ali brez njega **prodam.** — Cena radi bolezni ugodna. Ponudbe na upravo „Jutra" pod **„Priložnost".**

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja in ljubezni ter za vso pomoč ob bolezni in smrti naše

ANICE

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Posebna naša zahvala velja g. zdravn. dr. Baumgartenu za njegovo nad vse požrtvovalno lečenje in lajšanje bolečin za časa bolezni, bratskemu društvu „Sokol" Trbovlje za častno spremstvo, pevskemu društvu „Zvon" za ginljive žalostinke nadalje vsem prijateljem, ki so v tako častnem številu spremili nam nepozabno na njeni zadnji poti in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Trbovlje, dne 3. februarja 1925.

Žalujoči rodbini: **Blastan-Forte.**

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.